

ANUL XXV — NR. 4 (1077) — 31 IANUARIE 1976

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

**Cenaclul Flacăra pe prima scenă a țării
în ziua de 26 ianuarie 1976, în ediția inaugurală a anului**

POPORUL ȘI PREȘEDINTELE ȚĂRII PENTRU PREZENTUL ȘI VIITORUL

Tovarășul Nicolae Ceaușescu este primit, după datina străbună, cu piine și sare.

Dacă nu ar fi fost prima în acest an și implicat prima în cincinalul revoluționar tehnico-științific, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu făcută joi, 22 ianuarie, în municipiul și județul Brașov ar fi avut zeci și sute de termene de comparație. Nu știm dacă există în vreun județ al țării un obiectiv important pe care să nu-l fi cunoscut pe viu, la fața locului, secretarul general al partidului, dar știm precis că sînt foarte numeroase obiectivele pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a vizitat de cîte trei ori, de cinci ori, vizite pe care le-a repetat uneori an de an, participînd nemijlocit, din interior, din miezul frămîntărilor și al aspirațiilor colectivelor de muncă, la croirea destinelor a numeroase unități economice. Am foarte vie în memorie mărturisirea unui bătrîn maestru constructor navalist constănțean prilejuită de sărbătoreasca lansare la apă a primului mineralier românesc de 55 000 tdw. «Putem spune, zicea maestrul acela, că șantierul nostru și nava de azi le-am făcut în colaborare cu tovarășul Ceaușescu. De cinci ori a fost la noi în ultimii ani; la început am pus la cale totul, am făcut planul de dezvoltare a șantierului, apoi dînsul a venit mereu să vadă cum merge treaba, să ne îndrume, să ne sfătuiască cum să facem mai bine, mai temeinic lucrurile pe care le gîndisem împreună.»

Din punctul de vedere al caracterului său, vizita din 22 ianuarie a tovarășului Nicolae Ceaușescu în municipiul și județul Brașov nu se deosebește de vizitele făcute navalistilor constănțeni și de alte numeroase vizite făcute colectivelor de oameni ai muncii de pe întinsul patriei.

A fost o vizită de lucru, aceeași importantă vizită de lucru — cu care președintele României și-a obișnuit compatrioții — care înmulțită cu ordinul zecilor și sutelor se constituie în dialogul permanent, dinamic, edificator, constructiv, eficace, dintre primul bărbat al țării și națiunea română.

Subliniind succesele muncitorilor brașoveni care au încheiat cincinalul cu un spor de producție în valoare de 9 miliarde lei, dialogul de lucru purtat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu specialiștii, cu oamenii muncii, a reluat probleme trecute — extrăgînd concluzii cu valoare practică, conducînd la elaborarea unor indicații privind căile cele mai potrivite pentru atingerea obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea, pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a planului pe acest an, baza de pornire pentru realizarea cincinalului — examinînd cu toată atenția situația actuală, aspectele concrete ale activității la zi ale unităților vizitate. Firește, prezența secretarului general al partidului la începutul cincinalului revoluției tehnico-științifice în acest puternic centru al industriei românești, cu o recunoscută pondere în economia țării, a conferit vizitei semnificații și o importanță deosebite.

În toate unitățile productive vizitate, atît la Întreprinderea «Electroprecizia» din

Locuitorii Brașovului — români, maghiari, germani — au făcut o primire sărbătorească tovarășului Nicolae Ceaușescu.

ÎN LINIA ÎNTÎI A MARIILOR LUPTE VIITORUL ROMÂNIEI

orașul Săcele, cit și la «Steagul roșu», la întreprinderea de tricotaie-Brașov sau la întreprinderea de scule din Rîșnov temele cardinale ale discuțiilor le-au constituit modernizarea în continuare a structurii producției, sporirea eficienței întregii activități, creșterea potențialului tehnico-productiv, perfecționarea proceselor tehnologice, constatându-se în aceste direcții prioritare rezultate îmbucurătoare, pe o linie constant ascendentă.

Apreciind în unitățile productive vizitate eforturile colectivelor de muncitori și specialiști brașoveni, cărora le-a adresat felicitări și urări de noi succese, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a înscris în itinerarul vizitei sale de lucru și un obiectiv care exprimă în felul său grija statului nostru față de om, față de cerințele și nevoile lui, magazinul universal din orașul de la poalele Timpei.

Preocupat permanent de viața oamenilor, de pîinea lor de toate zilele, de satisfacerea cerințelor lor, tovarășul Ceaușescu a stat de vorbă cu cumpărătorii, le-a cerut părerea despre felul în care se asigură aprovizionarea, despre calitatea produselor. Iar cetățenii i-au împărtășit secretarului general adinca lor mulțumire și recunoștință pentru preocuparea sa permanentă în vederea ridicării continue a bunăstării tuturor locuitorilor patriei.

Pe agenda de lucru a președintelui Nicolae Ceaușescu s-a aflat marți, 20 ianuarie, primirea în stațiunea Predeal a ambasadorului Uniunii Sovietice la București, V.I. Drozdenko, la cererea acestuia. Cu acest prilej a avut loc o convorbire care s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, tovarășească.

Miercuri, 28 ianuarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit cu tovarășul Felipe Gonzales, prim-secretar al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol (P.S.O.E.), care, la invitația C.C. al P.C.R., face o vizită în țara noastră în fruntea unei delegații a P.S.O.E.

Tovarășul Felipe Gonzales a adresat vii mulțumiri tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru invitația de a vizita România, pentru prilejul oferit de a cunoaște realizările poporului român în construirea unei vieți noi.

Exprimându-și satisfacția pentru vizita pe care oaspeții o întreprind în țara noastră, pentru convorbirile prilejuite de vizită, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că ele vor permite să se pună bazele unor relații de prietenie și strînsă colaborare între Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol, în interesul celor două partide și popoare, al cauzei unității forțelor progresiste, democratice și antiimperialiste, al păcii și socialismului.

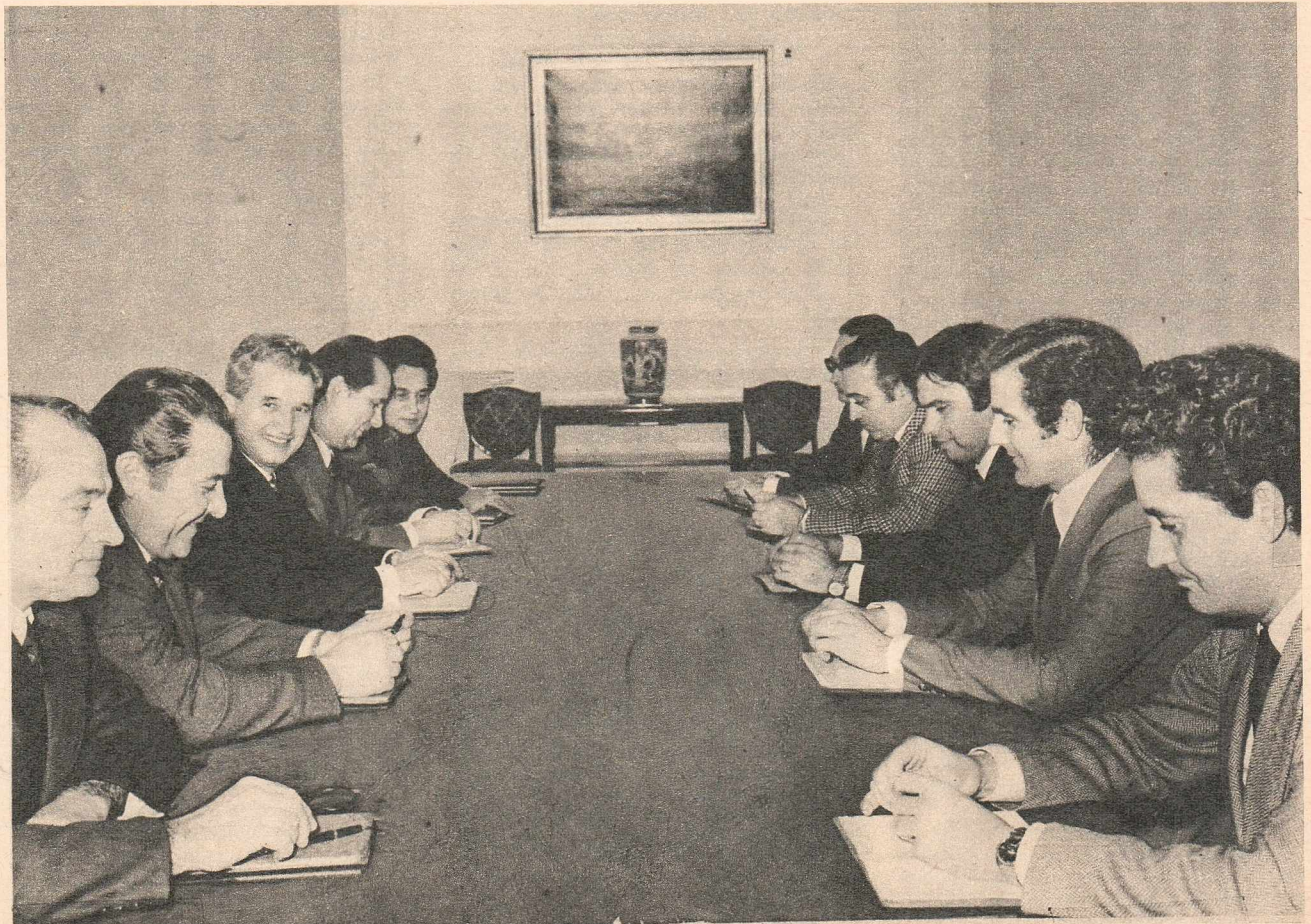
În timpul întrevederii s-a exprimat dorința comună de a dezvolta raporturi de prietenie și colaborare între cele două partide. Raporturi bazate pe solidaritatea internaționalistă, pe respectul independenței și al dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător propria sa politică fără nici un amestec din afară. Convorbirile au subliniat necesitatea dezvoltării colaborării dintre comuniști, socialiști, social-democrați și alte forțe politice progresiste și democratice pe plan național și pe plan internațional în lupta pentru progres economic și social, împotriva imperialismului, a amestecului acestuia în treburile interne ale altor state, pentru raporturi noi în viața internațională, după cum au subliniat importanța Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, relevîndu-se necesitatea unirii eforturilor popoarelor din Europa pentru înfăptuirea unei securități reale pe continent, pentru dezvoltarea cooperării pe multiple planuri între țările și popoarele europene.

MARIUS POPESCU ■

În timpul întâlnirii cu tovarășul Felipe Gonzales, prim-secretar al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol (P.S.O.E.).

La întreprinderea «Electroprecizia» din Săcele.

INTERESELE ECONOMIEI CER:

Comenzile pentru export să fie realizate pînă la prima chenzină a fiecărei luni!

Una dintre cerințele primordiale de care depinde, în mare măsură, îndeplinirea sarcinilor de plan, încă din primul an al actualului cincinal, este și aceea privind realizarea prioritară a producției destinate exportului.

Ancheta noastră, fără a-și propune să atingă multitudinea pro-

blemelor pe care le implică o analiză detaliată a activității de comerț exterior, încearcă să surprindă, în această lună de început al anului, cîteva aspecte semnificative pentru modul cum este privită în unele întreprinderi această activitate deosebit de importantă pentru evoluția economică a țării.

«Șansa» de a transforma posibilitatea în certitudine

— «Scrisori de mulțumire? Oare reînnoirea unui contract nu reprezintă mai mult decît o platonică scrisoare de mulțumire? Pentru că o apreciere poate foarte bine să nu fie însoțită și de o contractare sau, mai mult chiar, partenerul străin să-ți trimită și mulțumirile și cu altul să încheie contractul». Despre această «mini-teorie» a adevăratului succes în contractare îmi vorbea inginerul Gheorghe Volocaru, inspector principal la Inspectoratul general de stat pentru controlul calității produselor. Și alegerea acestui prim interlocutor n-a fost deloc întâmplătoare, gîndindu-mă că reprezentantul I.G.S.C.C.P.-ului este cel care atestă ultimul și definitiv calitatea unui produs înainte ca acesta să părăsească întreprinderea. Și mărturisesc că spusele inginerului Volocaru sînt cît se poate de reprezentative pentru exportul făcut de întreprinderea de utilaj petrolier-Tîrgoviște în anul 1975. În condițiile unei puternice competitivități mondiale, întreprinderea din Tîrgoviște cîștigă teren pe piața internațională, reușind să-și mărească «cifra de afaceri», de multe ori spectaculos. Astfel, după ce în aprilie '75 cei aproximativ 7 000 de angajați de la I.U.P. raportează întregii țări îndeplinirea cincinalului, același colectiv își propune, tot pentru 1975, o producție suplimentară la export de 100 milioane lei valută, realizînd în final 114 milioane. Instalațiile de forat puțuri de apă, instalațiile pentru foraj geologic, automacaralele de 5 tone și alte instalații și utilaje petroliere sînt apreciate și solicitate în numeroase țări din patru continente. Întreprinderea își mărește și diversifică în permanență gama produselor care sînt destinate exportului. În 1976 remarcăm astfel, printre noutăți, instalații de forat puțuri de apă. Nu ne propunem o listă exhaustivă sau prezentarea unui catalog cu produsele exportate de I.U.P. dar, pentru a ne face o imagine cît mai clară, să mai spunem doar că 45 la sută din produsele întreprinderii tîrgoviștene trec granițele țării. Deci aproape jumătate. Este un procent important ca de altfel toate realizările recente ale colectivului amintit însă din diferitele discuții purtate în întreprindere ne-am convins că există încă mult loc, cum ne-am obișnuit să spunem, pentru mai bine. Să vedem despre ce este vorba. Ținînd seama de faptul că în acest an de început de cincinal planul de export al întreprinderii din Tîrgoviște, ca de altfel al tuturor întreprinderilor exportatoare din țară, va crește, sarcinile ce îi revin, sarcini care decurg din indicațiile de partid privind activitatea de comerț exterior, constau în realizarea ritmică, la timp și la un nivel tehnic și calitativ tot mai înalt a fondului de marfă. În acest context l-am rugat pe inginerul Mihail Ghiță, șeful serviciului cooperare-colaborare, să-mi relateze cîteva din greutățile îndeplinite de întreprindere anul trecut.

— După cum știți, planul la export l-am depășit, dar de multe ori cu sacrificii, cu muncă în plus, ca să nu mai vorbim despre ritmicitate sau întîrzieri.

— Concret, despre ce este vorba?

— De exemplu: Întreprinderea mecanică din Cîmpina ne-a livrat cu mari întîrzieri sculele de foraj pentru instalațiile de intervenție și punere în producție tip IC5Q.

— Probabil că aveți promisiuni?

— Ultima dispoziție dată prin centrală indica termenul de 15 ianuarie 1976. Azi, 16 ianuarie, lista n-a fost lichidată.

— Un alt exemplu?

— Întreprinderea Tractorul -Brașov ne livrează cu mari întîrzieri, față de termenele contractuale, motoarele diesel necesare instalațiilor noastre.

— Deci un început de an departe de a-l numi foarte bun?

— Mai mult, îndeplinim greutăți pentru încheierea contractelor cu furnizorii interni și externi.

Nu putem spune că I.U.P. a călcat cu dreptul în 1976. Este adevărat că relațiile contractuale cu unii furnizori interni, așa cum se desprinde din dialogul de mai sus, se desfășoară într-un mod pe care-l putem numi oricum, numai normal nu. Dar, din discuția avută cu tovarășul Constantin Rotaru, locuitorul secretarului de partid pe întreprindere, reiese că însăși conducerea I.U.P.-ului, organizația de bază, mai au cîte ceva de făcut, de exemplu în privința ritmicității producției în primele două decade ale lunii (ca să se evite, astfel, asalturile de la sfîrșit), în privința conlucrării dintre sectoarele primare și cele de prelucrare și montaj, în privința absențelor nemotivate, încă numeroase în toate secțiile, sau a fluctuației mari de personal («angajăm 1 500 și pleacă 1 300», exagerează interlocutorul meu ca să înțeleg mai bine situația).

— Tovarășe inginer Volocaru, revin la dumneavoastră întrebîndu-vă cam ce s-ar mai putea spune despre calitatea produselor I.U.P. în afară de lucrurile foarte bune pe care le știm sau le-am aflat aici, astăzi?

— Firma I.U.P.-Tîrgoviște este cunoscută și apreciată în străinătate. Deci despre calitatea produselor, așa cum ajung ele la destinație, numai lucruri bune. «Cele rele», adică greutățile pe care le mai îndeplinim, rămîn «în familie» și nu afectează deloc produsul gata pentru export.

— Care ar fi aceste «rele»?

— Întreprinderea mai are necazuri cu programul de dotare cu standuri de probă. Astfel, lipsește un stand pentru probarea pompelor de noroi de 140 cai-putere, puterea actualului stand fiind inferioară celei necesare.

— Și cum vă descurcați?

— Sîntem nevoiți să suprasolicităm actualul motor pînă iese fum din el. Îl mai lăsăm să se răcească, iar probăm, iar îl răcim. Mărim însă durata de probă și se produc întîrzieri.

La I.U.P.-Tîrgoviște, anul trecut planul de export a fost depășit. Și anul acesta, probabil, lucrurile vor merge la fel de bine. Și totuși harnicul colectiv al întreprinderii tîrgoviștene dispune de mari disponibilități de a transforma posibilitatea în certitudine. **RĂZVAN BĂRBULESCU**

Anvelopele de la «Danubiana» au un mic sau mare pas înainte, adică un avans de doi ani

Dacă ar fi trebuit să vorbim numai și numai despre articolele tehnice din cauciuc ori despre cele obținute prin prelucrarea

maselor plastice, ne-ar fi venit foarte greu, aflîndu-ne la «Danubiana», să ocolim domeniul atît de fascinant al anvelopelor. Deși, după spusele economistului Mircea Ivan, nu anvelopele, ci produsele mai sus-menționate sînt cele care dețin la ora actuală o însemnată pondere pe ansamblul total al producției de la «Danubiana». Mai mult, un proces tehnologic cu adevărat spectaculos poate fi înțeles mai ales la articolele tehnice și la prelucrarea maselor plastice. Dar, avea să recunoască primul meu interlocutor, sigur că da, anvelopele sînt partea destul de principală a roților, iar dacă vorbim despre roțile care rulează pe șosele, asta înseamnă că vorbim despre tractoare, camioane, turisme, adică vorbim despre toată lumea.

Că toată lumea are o adevărată plăcere să discute și să analizeze soarta roților și inclusiv a anvelopelor, iată, ca să dau doar un singur exemplu, a fost destul să aduc vorba, aparent fără intenție, despre mult discutatele anvelope de tractor spate. Nici n-am apucat să explic prea bine ce anume am vrut să spun, că tînărul inginer Lucian Moțiu, directorul întreprinderii, mă și pune în fața unei realități elocvente: anul acesta vor fi exportate zeci de mii de asemenea anvelope.

Îl întrerup și-i spun că am consemnat cifrele, că vom reveni asupra lor, dar, pînă una-alta, am putea vorbi nu doar despre export, ci și despre ceea ce se numește necesitatea internă de anvelope spate. Nu de alta, dar de cîteva ori mi-a fost dat să văd cum tractoarele noastre, cele care ar fi trebuit să lucreze pe ogoarele noastre, stăteau pur și simplu din cauză că nu aveau anvelope pentru roțile din spate. Cu alte cuvinte, am întrebat, mărim oare exportul și nu asigurăm necesarul pentru propriile noastre tractoare?

Nu contest că un asemenea aspect nu poate fi înțeles, dar e bine să se știe că noi asigurăm întii și-ntii necesarul intern de anvelope, că nu putem exporta nici măcar o singură anvelopă atîta vreme cît nu am acoperit necesarul în țară. Cauzele datorită cărora se pot întîlni și situațiile de mai sus? Este vorba fie de o proastă dirijare a anvelopelor de către organele județene, fie despre acele dese cazuri cînd tractoriștii țin roțile dezumflate, încercînd astfel să evite zdruncinăturile. Și dacă roata nu este umflată la normal, este evident că anvelopa se uzează înainte de vreme. Să nu mă întrebăm cîte tractoare uzează înainte de termen anvelopele, că eu nu pot și n-aș vrea să răspund.

Ca și inginerul Moțiu, abandonez și eu deocamdată această problemă, care se cere tratată cu mai de-amănuntul, și mă reîntorc la cifrele de export pe care le-am consemnat mai înainte.

Se vor exporta zeci de mii de anvelope. Saltul e datorat faptului că vom beneficia de aportul unei uriașe secții ce acum se află în plină construcție. De ce ne-am orientat către acest tip de anvelope? Pentru că ele sînt tot mai solicitate pe piața internațională. Cu alte cuvinte aș spune că este vorba de o conjunctură economică internațională. În întreaga lume are loc un accentuat proces de mecanizare a agriculturii, proces în care țara noastră este implicată, în modul cel mai direct cu putință, prin imensul export de tractoare. Această adevărată foame de tractoare este intens reclamată mai ales de către țările din așa-zisa lume a treia. Dar să nu se înțeleagă că noi exportăm tractoare și implicit totuși suplimentare de anvelope numai în aceste țări. Exportăm cu mult succes în Egipt, Iran, Turcia, Danemarca, Italia, R.F.G., Finlanda, Grecia, Brazilia, Columbia. Și bineînțeles că nu exportăm numai anvelope de

tractoare, ci și anvelope de camioane, de autoturisme. Să nu uităm că succesele obținute de celebrul ARO sînt datorate și calităților de aderență pe care le asigură anvelopele noastre. Dar ca să se înțeleagă și mai clar starea exportului nostru de anvelope să analizăm, prin conjunctura existentă, cifrele exportului din anul trecut și cifrele prevăzute pe acest an: am exportat 25 la sută din totalul producției noastre, iar în acest an, în condițiile unei creșteri a producției cu aproape 1,5 milioane de anvelope, vom exporta aproape 30 la sută. Vorbeam despre o conjunctură specifică: amintesc că marile producătoare, Pirelli, Continental, Dunlop, Michelin, Firestone, Good-Year și altele au anunțat că-și reduc exportul pînă la 12 la sută din producția lor. De ce? Din cauza conjuncturii despre care vorbeam, adică petrolul. Și totuși, în astfel de condiții, avînd de luptat cu parteneri extrem de puternici și cu o tradiție copleșitoare, ca să nu mai vorbesc de renumele mărcilor lor, noi, prin specialiștii noștri, prospectînd încă de acum trei-patru ani cerințele actuale și viitoare ale pieței internaționale, avem, ca să zic așa, un pas înainte, adică venim și vom veni cu aceste anvelope de tractor spate. Mai exact spus avem pusă la punct cercetarea, proiectarea și tehnologia acestor anvelope. E un pas mare, un pas mic? Acest mare sau mic avantaj poate fi înțeles dacă se ține cont că pentru a produce un nou tip de anvelopă specialiștii au nevoie de cel puțin doi ani.

VICTOR NIȚĂ

MEVA — pe căile ferate ale lumii

Combinatul de prelucrare a lemnului din Drobeta-Turnu Severin trimite produse românești în 17 țări. În special mobila de Severin e mult apreciată de partenerii de peste hotare.

«În '75 ne-am realizat sarcinile pe toate fronturile», ne spune directorul combinatului, inginerul Eugen Lavric. Pregătirea realizării producției de export a lui '76 a început din vreme. A fost reînnoit portofoliul de comenzi în producție. «Toate produsele de mobilă se încadrează în cursul de revenire planificat», precizează directorul. Cunoașterea preferințelor partenerilor, o receptivitate sporită la gusturile acestora și o neobosită investiție de inteligență tehnică și fantezie creatoare în realizarea de noi tipuri de mobilă, de concepție proprie, prezentate clienților au contribuit la sporirea cererii pe piața externă a produselor combinatului.

«În general, subliniază inginerul Eugen Lavric, asigurăm comenzile externe, cu nominalizarea destinațiilor, în timp corespunzător pentru a putea face o bună pregătire de fabricație». În termeni exacti, pînă la această dată, la mobilă, sarcina de export a fost concretizată prin comenzi în proporție de 75 la sută; celelalte comenzi vor fi asigurate pînă la 15 februarie. Graficele stricte de livrare, precum și urmărirea zilnică, atît de către organizația de partid cît și de către conducerea unității, a ritmului și calității producției asigură o bună ritmicitate a onorării obligațiilor contractuale. Livrarea la timpul stabilit a mărfii este o condiție a bunelor noastre relații cu partenerii, deoarece trimiterea în avans a produselor (am avut asemenea cazuri) le produce neajunsuri, ne spunea directorul.

CENACLUL FLACĂRA

Duminică, 1 februarie 1976, începînd de la orele 17.00, în Sala Sporturilor din municipiul Cluj-Napoca va avea loc un festival de muzică tînăra și poezie organizat de Cenaclul Flacăra împreună cu revista de literatură și artă a televiziunii.

Ultimele bilete se găsesc la casa de bilete a Sălii Sporturilor.

* * *

Luni, 9 februarie 1976, la orele 18.00, în Sala Mare a Teatrului Național din București, se va relua manifestarea inaugurală a Cenaclului Flacăra.

Biletele se găsesc, începînd de marți 3 februarie 1976, la casele de bilete ale Teatrului Național.

* * *

Duminică, 15 februarie 1976, începînd de la orele 16.00, la Palatul Sporturilor și Culturii din București va avea loc o amplă manifestare — pe bază de invitații gratuite — organizată de Cenaclul Flacăra pentru școlile bucureștene. În vederea rezervării din timp a locurilor în sală, conducerile școlilor pot adresa redacției noastre opțiuni nominale și pot cere informații detaliate la telefon 17.60.20, interior 1623.

Asigurăm pe cei care ni se adresează în acest scop că vom încerca să răspundem tuturor solicitărilor, în limita numărului de locuri disponibile.

FIINȚA

Avem un suflet. Unul. Atunci cînd ne-a durut i-am pus pe răni cuvinte să-l desmierde.
— Cuvintele, ca duhul pădurii, s-au născut din frunză verde, nu la masa verde.

Avem un trup. Al nostru. Cîndva l-au sfirtecat cămilele. Pămîntul a-ngălbenit că-l pierde.
Dar trupul — sfert cu sfert — s-a adunat la masa țării, nu la masa verde.

Cu-aceste zori am licărit aci...
De-om innopta vreodată sub un cer de stihii de scrum — se va crăpa de zi la Blaj, La Putna. Nu la masa verde.

ASPIRAȚII

O, de-am avea, de saț sau de nesăț, atîtea brațe cite ape-n țară, pentru-mplinirea noastră legendară tot am striga că ne lipsește-un braț.

Atîtea palme-ntinse de-am avea cit șes întinde România calmă, tot am striga că ne lipsește-o palmă să ne-adîncim, orizontal, cu ea.

Și-atîta suflet de-am avea, sonor, cit poartă codrii taină și răsuflăt, tot am striga că ne lipsește-un suflet să ne sporim istoria c-un zbor.

ANDREI CIURUNGA ■

CE PROFETIM, CE PROFESĂM

pionieratul — condiția succesului

Sîmbăta trecută, știind că în amfiteatrul de festivități al Liceului nr. 10 din București urma să aibă loc un concert al «Madrigalului», am fost curios, înainte de toate, să aud cum sună acest «Stradivarius de voci omeștești», cum e numit indeobște, într-o sală care nu e destinată unor astfel de manifestații și la un public pe care-l considerăm, ab initio, mai predispus pentru alt gen de muzică. Drept pentru care, la ora anunțată pentru concert, am fost prezent în atît de frumosul și românescul lăcaș de învățămînt, de două ori istoric pentru cultura noastră: mai întîi, pentru vechimea liceului pe care-l adăpostește, fosta Școală Centrală de fete a cărei înființare era hotărîtă printr-un Decret al lui Barbu Știrbei acum 125 de ani; în al doilea rînd, pentru că lăcașul însuși e unul dintre cele mai valoroase monumente arhitectonice ale Bucureștiului, operă de o fascinantă concepție a lui Ion Mincu, realizată în urmă cu aproape 90 de ani.

Madrigaliștii sosiseră, ca de obicei, cu mult înainte și într-o dispoziție plină de tinerețe și proșpețime, care nu lăsa deloc să se vadă orele și zilele de travaliu anterioare, abia așteptau să intre în scenă. Scenă e mai mult un fel de a zice, fiindcă amfiteatrul dispune mai curînd de o estradă, potrivit specificului manifestațiilor pe care le găzduiește. Deși la strîmtoare, madrigaliștii s-au simțit repede la largul lor în fața copiilor și liceenilor în ținută solemnă, numai ochi și urechi, în timpul unui concert în care s-a ascultat într-o impresionantă liniște receptivă («nici cel mai desăvîrșit profesor n-a obținut o asemenea performanță la lectiile sale», mărturisirea după aceea un cadru didactic) și s-a aplaudat și ovaționat număr după număr. Mai ales că «Madrigalul» a avut inspirația să le facă elevilor o mare surpriză. Acum cînd se pregătesc laborios și entuziasmat să-și sărbătorească jubileul, au cîntat pentru prima oară, după multe decenii, «Himnul Școlii Centrale de fete» scris în 1885 de Al. Flechtenmacher pe versurile unei eleve, Ștefania Georgescu din clasa a V-a, cărora li s-au adăugat cîteva strofe noi. Elevii și profesorii acestui prestigios așezămînt școlar n-au pregetat în a mulțumi și a-i asigura pe madrigaliști și pe multiprețitul lor dirijor și magistrul, artistul de mari și atît de originale virtuți creatoare, de o dăruire umană exemplară, care este Marin Constantin, că acest eveniment spiritual va avea rezonanță durabilă în memoria tuturor. Nu cu alte sentimente se despărțeau inegalabilii cîntăreți de acest public atît de sensibil și cuceritor prin candoarea și disponibilitatea sa pentru un repertoriu altfel destul de complex.

Oricît de mult m-ar tenta consemnarea unor asemenea impresii, nu acesta este însă gîndul care m-a urmărit tot timpul concertului. Fiindcă mi-am amintit cu acest prilej de un alt concert susținut în urmă cu aproape zece ani, de aceeași formație a conservatorului bucureștean. Deși «Madrigalul» făcuse proba virtuților sale atît în țară cît și în cîteva turnee din străinătate, în sală — și nu oriunde, ci la Casa de cultură a studenților — nu eram nici douăzeci de inși. «Madrigalul», nu-i vorba, își făcuse cu prisosință și strălucire datoria chiar în fața acestui simulacru de public, fără ifosele unor «dizeuze» care se ofensează și refuză să mai cînte pentru simplul fapt că pe afix n-au fost trecute la loc de frunte și cu litere de-o șchioapă. Chiar unii dintre oamenii de muzică nu se arătau la început prea încrezători în șansele artistice ale acestui colectiv care propunea publicului acest gen de cor și repertoriu mai puțin înfîlitate. Să nu uităm că însăși mișcarea noastră corală în ansamblu trecea în perioada respectivă, acum vreo cincisprezece ani, printr-un oarecare reflux.

Dirijorul Marin Constantin nu uită însă un moment extrem de semnificativ din evoluția sa. Maestrul George Georgescu, direc-

torul filarmonicii bucureștene și președintele Consiliului muzicii, unde dirijorul «Madrigalului» funcționa ca secretar, i-a spus într-o seară, la Ateneu, în timp ce formația se pregătea să intre în scenă:

— Măi, Costică, cum eu trebuie să mă duc neapărat la un doctor și nu pot să mai rămîn la partea de concert în care apareți voi, ia cîntați-mi și mie o piesă, ca să văd dacă e ceva de capul vostru.

După prima piesă a cerut să se mai cînte una și încă una, aproape tot repertoriul programat pentru respectivul concert.

— Asta e! — a exclamat, pe tonul unui adevărat «Evrica!» ilustrul maestrul, îmbrățișîndu-l pe tînărul său confrate într-o baghetă, cerînd de îndată ca «Madrigalul» să fie inclus în programul Festivalului internațional «George Enescu», la a cărei ediție din 1964, după cum se știe, corul dirijat de Marin Constantin a fost o mare revelație.

Dar dacă se poate spune că pe scenele profesionale, cu un public de obicei avizat, «curatul sunet al perfecțiunii» s-a făcut repede auzit, n-a trecut mult și prezența «Madrigalului» a devenit o mare sărbătoare a spiritului în sălile unor cluburi uzinale bucureștene sau în comuna Ardușat din Maramureș, unde au mers între altele pentru a omagia talentul și eforturile coriștilor de acolo, în sate arădene sau pe scena unor noi case de cultură județene ca acelea de la Rîmnici Vilcea sau Suceava. Ca să nu mai vorbim de concertele «Madrigalului» în orașe de veche tradiție muzicală precum la Cluj-Napoca, Timișoara, Iași, Brașov, Galați, Constanța și încă altele, de emisiunile sistematice de la Radioteleviziune, de ciclul de prezentări ale muzicii corale universale, de la cea preclasică la cea contemporană românească, susținute la Sala mică a Palatului. Apoi, una din direcțiile în care pionieratul «Madrigalului» s-a dovedit extrem de fructuos, a fost promovarea lucrărilor unor compozitori contemporani români, de la maestri ca Mihail Jora, Sigismund Toduță, Al. Pașcanu, la reprezentanți ai noilor generații precum Tiberiu Olah, Ștefan Niculescu, Anatol Vieru, Mihai Moldovan.

Care este secretul acestei opere de două ori importantă: pe de o parte stimularea creării unui adevărat «repertoriu Madrigal» și pe de altă parte inițierea publicului larg în receptarea acestuia? Fiindcă, deși ne aflăm în fața unuia dintre cele mai rafinate stiluri corale, totul — de la prelucrarea folclorică strălucită la piese recente, care apelează la cele mai moderne mijloace de expresie muzicală — devine accesibil pentru orice public, în interpretarea acestei formații unice, nu numai în țara noastră, sub bagheta lui Marin Constantin.

Acest secret ni-l dezvăluie compozitorul Ștefan Niculescu: «Cei care au avut prilejul să cunoască îndeaproape activitatea acestor autentici artiști știu că «miracolul» se poate întrucîtva explica. Bunăoară, prin munca fără preget dedicată asimilării partiturii și cizelării emisiunii vocale, muncă organizată riguros și dusă pînă la transfigurare, «Madrigalul» este, în acest sens, o adevărată școală de canto, ale cărei metode — totodată inedite și eficiente — s-ar conveni mai îndeaproape cercetate și, poate, instituționalizate.

S-ar deduce astfel că «Madrigalul» nu este un meteor ivit din senin, ci împlinirea unei strălucite tradiții vocale românești — cea mai veche și valoroasă formă de exprimare din istoria muzicii noastre culte — așezate pe o treaptă superioară, de însemnătate universală. Dovadă, succesele de pretutindeni ale acestui cor, unul din puținele ansambluri contemporane care au cucerit recunoașterea unanimă, atît din partea publicului, cît și a unor personalități de prim plan ale vieții muzicale internaționale.

Orice altă explicație ni se pare de prisos.

NICULAE STOIAN ■

La sporirea prestigiului mobilei produse aici contribuie din plin activitatea sectorului de concepție. Încă din anul trecut, a fost instituit concursul: «Cea mai bună garnitură concepută». Acum se produc 20 de noi tipuri de mobilă. Din acestea, 3 deja sînt cerute pe piața externă. Intrarea în noul an a fost de bun augur după expresia directorului, prima decadă a lunii concretizînd, prin acoperirea sarcinilor de producție, pregătirea responsabilă pe care colectivul combinatului a asigurat-o în vederea respectării clauzelor contractuale, a unei bune ritmicități a predărilor.

Un alt prestigios colectiv de muncă drobotan, care a consolidat renumele produselor sale pe piața externă, este cel al întreprinderii de vagoane. Din 1960 (cînd atelierul de reparații devenea uzină constructoare), unitatea a produs mai bine de 40 000 de vagoane. Din acestea peste 20 000 au fost trimise pe piața externă. S-au asimilat în această perioadă 44 de tipuri. Sarcinile de export ale cincinalului trecut au fost realizate în numai trei ani și jumătate, depășindu-se planul valoric cu 2 300 000 lei valută. Au fost exportate peste plan mai mult de 2 000 de vagoane fizice.

«Anul acesta, vom exporta 7 tipuri de vagoane, ne spune directorul întreprinderii, inginerul Vasile Bacalu. Din volumul producției pentru export în '76, peste 60 la sută îl ocupă sortimentele noi sau modernizate. Răspundem, astfel, cerințelor clienților — cerințe care în ultimul timp înregistrează schimbări cu o frecvență tot mai mare și un coeficient de exigență din ce în ce mai ridicat. Beneficiem deja de o apreciazabilă mobilitate în asimilarea grabnică de noi tipuri și facem, astfel, față, fără dificultate, unor comenzi care înseamnă ceea ce noi numim, în mod obișnuit, serii scurte de vagoane (cincizeci, pînă la cîteva sute).»

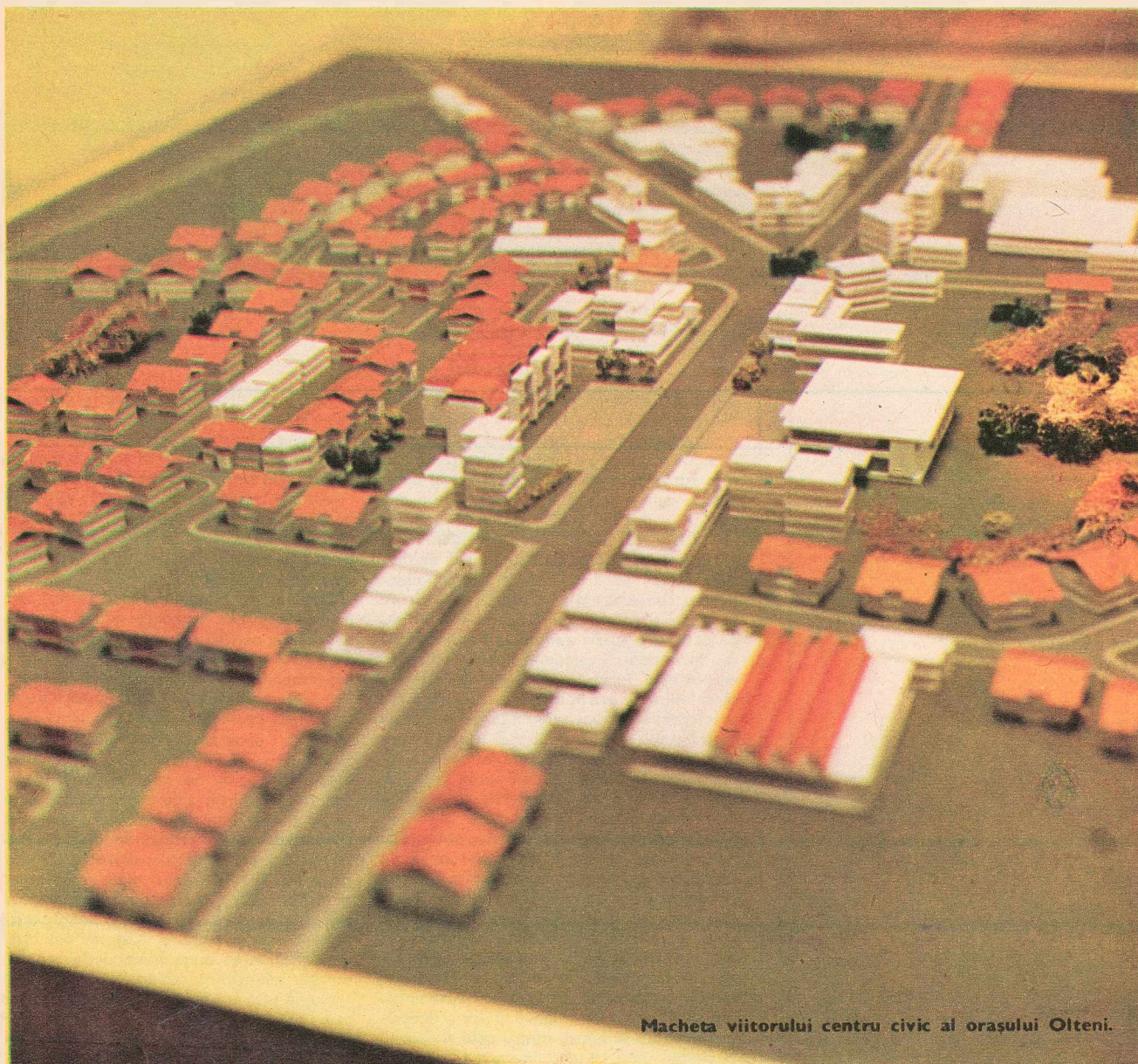
Vagoanele cu emblema «MEVA» sînt livrate în 11 țări ale lumii. Planul de export al anului în curs stabilește un volum de producție aproape dublu față de 1975. «Am început, deja, completarea programului de măsuri tehnico-organizatorice și politico-educative, în lumina indicațiilor conducerii

de partid, precizează Gheorghe Ileanu, secretarul comitetului de partid pe întreprindere. Urmărirea cu prioritate a îndeplinirii ritmice a sarcinilor și a calității produselor pentru piața externă este o preocupare primordială și zilnică, atît pentru organizațiile de partid cît și pentru conducerea unității. Inginerul Vasile Bacalu are un grafic director al producției pe tipuri de vagoane. «E bun graficul acesta: datorită lui vorbim aceeași limbă, în urmărirea sarcinilor zilnice, pînă la nivelul șefului de secție; în continuare, adică la nivele mai restrînse, producția e urmărită pe repere.»

Grija pentru calitatea produselor, pentru creșterea competitivității acestora pe piața internațională, ca și pentru reducerea efortului economic cu care sînt realizate rămîn caracteristici dominante și permanente ale activității întregului colectiv al întreprinderii. Dintre invențiile brevetate în unitate, amintim, de această dată, noua metodă de consolidare a capetelor de șasiuri la vagoane, realizată printr-o formulă tehnică românească de către un colectiv condus de inginerul Viorel Pașca. A fost brevetată și în R.P. Ungară, Austria, Grecia. Valoarea economiilor (calculate pe cinci ani) realizate prin această invenție: 24 545 000 lei. Valorificarea inteligenței tehnice este aici preocupare de seamă, ca și utilizarea metodelor moderne de lucru, din care inginerii ca Gheorghe Momirlan și Mihai Hîrșova — specialiști în sudură — împreună cu colectivele de muncă pe care le conduc, și-au făcut un bun renume în întreprindere.

«Conlucrarea statornică între comitetul de partid și conducerea unității în urmărirea producției, cu precădere a îndeplinirii sarcinilor de export, a calității, a unei bune ritmicități a livrărilor, ne spune Gheorghe Ileanu, cred că explică într-o măsură, alături de efortul responsabil al tuturor producătorilor, prestigiul produselor noastre. Puteți scrie că în 1976 și mai multe vagoane cu emblema «MEVA» vor lua drumul exportului — drum pe care «firmă» noastră și-a statornicit un bun nume.»

DORIN GHERGHINESCU ■

Macheta viitorului centru civic al oraşului Olteni.

ÎN CURÎND,
LOCUITORII
COMUNEI
OLTENI
DIN
TELEORMAN
SE VOR
NUMI
ORĂŞENI

flacara
realitatea
românească

Fotografii de GHEORGHE AMUZA ■

Salutări din Olteni, 26 ianuarie 1976.

La Olteni, în Teleorman, la jumătatea distanței pe calea ferată dintre Videle și Roșiori, mai există și acum un bordei, de care primarul Ancu Avram, de cincizeci și doi de ani pe pământ și de șaisprezece ani pe funcție, își aduce bine aminte. Înainte de a pleca la militărie, prin nouă sute patruzeci și nouă, a petrecut acolo o noapte cu un leat, la lumina opașului și a unor sticle cu rachiu. La Olteni, viața a mers înainte și s-a schimbat, dar bordeiul a rămas neatins, învolburat doar de bălării și de timp, ca să le aducă oamenilor aminte de ceea ce a fost, mărturie în chirpici și trestie despre începuturile străvechi ale așezării, al cărei nume se trage, spun documentele, de la câteva familii dislocate din Oltenia și primite, pe la 1730, pe moșia boierului pământean Poenaru ca iobagi, buni la dări și la sudoare.

Ceea ce am scris mai sus vrea să fie o introducere, succintă, la faptul că Oltenii, comună adunând satul cu același nume și satul Perii Broșteni, va deveni în cel mai scurt timp oraș, centru economic-social cu caracter urban, cum sună denumirea oficială, dezvoltare prevăzută în Directivele Conferinței Naționale a partidului din iulie 1972 care subliniază necesitatea stabilirii — cităm — «unui număr de 300-350 localități care, prin resursele lor materiale și umane, poziția geografică în teritoriu, relațiile cu localitățile înconjurătoare, accesul la căile de comunicație și situația fondului construit, întrunesc condiții să devină centre economice și sociale cu caracter urban, în următorii 15-20 de ani». În Teleorman, județ tînăr care străbate, pe măsura tuturor zonelor țării, o epocă de profunde și înnoitoare mutații economice și sociale, o alegere îndelung chibzuită și urmărind un întreg ansamblu de factori s-a oprit, într-o primă etapă, la transformarea în orașele agricole sau agro-industriale a trei centre comunale, Olteni, Drăgănești Vlașca și Piatra, o a doua etapă prevăzând modernizarea altor șapte localități, pe nume Balaci, Siliștea, Slobozia Mîndra, Pietroșani, Salcia, Smîrdioasa și Tătăreștii de Jos.

Documentându-ne pentru acest reportaj, ne-am adresat în primul rînd Secției de arhitectură și sistematizare de pe lângă Consiliul popular al județului Teleorman, unde inginerul Vasile Vasilescu, adjunctul șefului de secție, ne-a pus la dispoziție, cu amabilitate, o voluminoasă documen-

tistici menționînd prezența a două mii de locuitori activi în întreaga comună, chiar dacă s-ar putea vorbi despre o oarecare scădere a populației așezării, cu 52 locuitori în ultimii trei ani, diminuare pe care fără îndoială că urbanizarea o va rezolva. Prin asigurarea unei mai mari stabilități a populației nu numai la Olteni, ci și în comunele din incinta zonei de polarizare, prin dezvoltarea socială și economică a localităților, prin inaugurarea unor obiective cu caracter industrial, adică prin punerea la dispoziția oamenilor a unui număr considerabil crescut de locuri de muncă. Desigur, enumerarea avantajelor trecute în dreptul unei comune ce-și va schimba în curînd nu numai firmele, ci și destinul, poate continua, dintr-o întregă listă neputînd să lipsească puterea economică remarcabilă, capitol asupra căruia vom reveni, existența unor tradiții culturale recunoscute, asigurate de bună seamă de un liceu de cultură generală, către care se îndreaptă elevii din toate comunele vecine, posibilitățile de rezolvare rapidă și eficientă a problemelor edilitare, de apă, canalizare și așa mai departe. Zăbovind în acest punct al expunerii, se cade să subliniem că din cele 1190 de case numărate pe întinsul comunei, 695 în Olteni și 495 în Perii Broșteni, trei sferturi sînt construcții trainice, de cărămidă, unele cu mai multe nivele, situație care nu există în așezările din preajmă, la Orbeasca sau Băbăița, ca să luăm aceleași exemple, comune cu o populație dublă față de cea din Olteni.

Pentru a întregi acest reportaj, ne-am deplasat, zilele trecute, la Olteni, coborînd din tren după o oră și zece minute de mers cu personalul din Gara Basarab. Am întîlnit o comună arătoasă și bine îngrijită, am întîlnit oameni harnici și perseverenți, am întîlnit un primar, Ancu Avram, neastîmpărat, ale cărui uși sînt deschise pentru toți sătenii și al cărui birou este mai puțin o încăpere din centrul civic al comunei și mai mult ogoarele și întreprinderile Oltenilor. Așezare cu profil net agrar, suprafața agricolă acoperă 86,6 la sută din suprafața totală a comunei, Oltenii au cunoscut, îndeobște pe parcursul ultimului cincinal, îndeplinit, sublinia primarul cu mîndrie, cu multe luni înainte de termen, binefacerea industriei, întemeindu-se aici o secție a fabricii bucureștene «Tricotajul Roșu», o secție de covoare oltenesti și cooperative «Răsăritul» și

leormanul», beneficiind nu numai de oameni harnici, ci și de un pămînt generos, brunul roșcat de pădure, atunci femeile vor munci, în halate și în fața unor utilaje moderne, fie la «Tricotajul Roșu», al cărui personal se va tripla în următorii doi ani, fie la «Răsăritul», a cărei secție de covoare, lucrînd mai ales pentru export, este prevăzută într-un amplu proces de extindere. Perspective limpezi deschid noi orizonturi în dezvoltarea așezării, vorbindu-se aici, adică într-un loc în care de la vorbe la fapte nu trece multă vreme, nu numai despre construirea imediată a unui centru de sericultură și a unei secții de prelucrare a maselor plastice, ci și despre construirea unor fabrici de paste făinoase, de conserve de legume, de ulei, despre modernizarea și mărirea capacității actualului complex de vinificare și distilare, despre inaugurarea unei întreprinderi de prefabricate și așa mai departe.

Toate împlinirile de pînă acum și, de bună seamă, cele viitoare au drept scop ridicarea nivelului de trai al oamenilor care beneficiază, în prezent, de un magazin universal modern, de o policlinică, de o casă de cultură, și care vor beneficia, pe măsura transformării comunei în oraș, de un centru civic elegant și funcțional, de dotări edilitar-gospodărești și social-culturale, de organizare a transportului și circulației proiectate cu mult simț de răspundere și în ideea grijii față de om. Tot ceea ce se va construi în viitorul imediat la Olteni, și se va construi mult și trainic, după cum se poate vedea din schițele alăturate, va ține seama de indicațiile superioare de partid și de stat, astfel încît perimetrul constructibil al localității se va restrînge, peste o sută de case se vor muta către vatra străvechi a comunei, operație care se va înscrie în cadrul larg al respectului față de pămîntul țării din care Teleormanul va reda agriculturii pînă la sfîrșitul actualului cincinal o suprafață depășind zece mii de hectare.

Noul nu va pleca, cum spuneam, la Olteni de la zero. Canalizarea se întinde astăzi pe mai bine de doi kilometri, iar încălzirea centrală a pătuns de mult în casele citorva cetățeni din centrul așezării. Ulițele, care nu peste mult timp vor avea nume și se vor numi străzi, sînt drepte și, în consecință, mai ușor de asfaltat. De cîțiva ani, s-a trecut la construirea de case cu etaj, numărul acestora este încă mic, el se poate reda cu degetele mîinilor unui om, dar țărani din Olteni au prins de-acum gustul caselor înalte, dovadă pentru această afirmație constituind-o cifra sporită de cereri pentru avize, familiile Avram Tănase, Gheorghe Ion și Constantin Pescaru adresîndu-se primăriei chiar în zilele vizitei noastre.

Urmînd schimbărilor radicale din România socialistă și înaltului ritm de industrializare a țării, destinul comunei teleormănene Olteni se va schimba curînd. În viitorul apropiat comuna va deveni oraș, alegerea oprindu-se judicios asupra unei așezări care, fără să fie cea mai mare din zonă, are de partea ei cele mai solide argumente, pe care am încercat să le schițăm în acest reportaj. Oamenii din Olteni se vor simți mai legați de așezarea lor și vor găsi aici locurile de muncă solicitate. Numărul navetiștilor se va micșora în consecință. Casele vor deveni mai înalte și mai artoase, multe din cele existente se vor demola, altele se vor trage mai către vatra localității, multe se vor schimba la Olteni și, ne asigura primarul, peste cîțiva ani comuna va deveni de nerecunoscut. Scriem comună din obișnuință, dar Oltenii vor fi atunci de mult oraș...

Chiar de-ar fi să dărîm totul, prin absurd vorbind, și să zidească așezarea de la capăt, oamenii din Olteni vor păstra bordeiul din care, după o noapte de petrecere, flăcăul devenit în urmă cu șaisprezece ani primar a plecat la armată. Bordeiul va fi păstrat cu sfințenie, pentru a demonstra vizitatorilor noului oraș că locuitorii lui au plecat de unde au plecat, ca să ajungă unde au ajuns, prin muncă fără răgaz și prin seriozitate.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

«ÎN POLITICA DE SISTEMATIZARE SE VA AVEA PERMANENT ÎN VEDERE DEZVOLTAREA ORAȘELOR ȘI COMUNELOR CA UNITĂȚI TERITORIALE ADMINISTRATIVE DE BAZĂ ALE SOCIETĂȚII NOASTRE, CA CENTRE ECONOMICE PUTERNICE, CAPABILE SĂ ASIGURE CONDIȚII DE MUNCĂ ȘI VIAȚĂ OPTIME LOCUIITORILOR LOR ȘI, TOTODATĂ, PARTICIPAREA INTENSĂ A OAMENILOR MUNCII LA VIAȚA PUBLICĂ, LA REZOLVAREA PROBLEMELOR ECONOMICE ȘI SOCIALE ALE AȘEZĂRILOR ÎN CARE TRĂIESC, PRECUM ȘI LA CONDUCEREA ÎNTREGII SOCIETĂȚII».

(Din «Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism»)

tație privind desemnarea Oltenilor ca viitor centru urban, menționînd că toate schițele de sistematizare din județ au ținut seama de recomandările făcute de secretarul general al partidului, personal, la fața locului, privind regimul de înălțime al construcțiilor, asigurarea unui grad sporit de ocupare a terenului, valorificarea superioară a spațiilor existente în incintele întreprinderilor și altele, acțiune de revizuire a amplasamentelor obiectivelor industriale care a condus, în întregul județ, la o economie de teren de 80 ha și la o reducere a investițiilor depășind 250 de milioane de lei. Din documentația parcursă, am dedus cu ușurință criteriile care au stat la baza alegerii comunei Olteni spre modernizare și transformare în viitor centru economic și social cu caracter urban, principii care au ținut cont, în detaliu, de posibilitățile de dezvoltare a activității economice, de populația activă și de perspectiva acesteia, de condițiile naturale și de posibilitățile de amplasare a noilor construcții, de așezarea satei în cadrul teritoriului în raport cu locurile de muncă, de starea fondului de construcții existent și, desigur, de alți factori. Studiul complex care a hotărît o prioritate pentru mulți surprinzătoare, dat fiind faptul că Oltenii de astăzi, satul în sine, nu numără mai mult de 2 281 de locuitori, fiind cu mult mai mic decît unele dintre comunele învecinate, Orbeasca sau Băbăița, de pildă, care au o populație cel puțin dublă, după ultimul recensămînt. Dealtfel, noul centru economic și social care va fi Oltenii va polariza o zonă din teritoriul mai întins, cuprinzînd cu totul opt comune, între care și cele două enumerate, cu o suprafață totală administrativă de peste cinci sute de kilometri patrați și cu o densitate medie a populației de 84,4 locuitori pe kilometru patrat, densitate sub media județului, la scăderea căreia contribuie, cu multe procente, tocmai Oltenii! Așadar, dacă nu mărirea comunei a decis în alegerea despre care vorbeam, altele au fost argumentele care au înclinat balanța de partea comunei cu numele de Olteni. Fără a avea pretenția a le enumera pe toate, vom aminti aici, înainte de toate, poziția geografică, în cîmpia Găvanu Burdea și aproape de apa Teleormanului, la întretăierea căii ferate București-Roșiori-Craiova-Timișoara cu drumul județean 504, asfalt care leagă Alexandria de Pitești, plasarea așezării în vîrfului unui triunghi imaginar trasat între Alexandria și Videle sau între Alexandria și Roșiori de Vede, dincolo de așa-zisul pas de urbanizare care presupune, după vorbele inginerului Vasilescu, o depărtare de minimum douăzeci-douăzeci și cinci de kilometri față de capitala județului. Bine legat pe calea ferată și pe șosea, Oltenii au avut și avantajul existenței unei forțe de muncă de amploare, reprezentativă pentru zona centrală a județului, ultimele sta-

o fabrică de pîine, la care se plămădește aiuat pe tungimea a trei schimburi, furnizîndu-se oamenilor șapte tone pe zi de pîine proaspătă și bine rumenită. Vizibilă la orice pas nu numai în brutării și centre de desfacere, ci și în portbagajurile bicicletelor, principalul mijloc de locomotie al locuitorilor unei comune care, grăbiți fiind, pot oricînd telefona și aștepta în fața casei unul din cele patru taxiuri ce străbat așezarea la orice oră din zi și din noapte! Am înțeles de la primar și de la oamenii cu care am stat de vorbă că perspectivele industriale ale viitorului oraș sînt pe cît de ample pe atît de sigure, vizînd extinderii și noi amenajări, în ideea fixării populației locale și a micșorării numărului de navetiști, redus astăzi, față de cifrele anului 1972, cu mai bine de trei sute. Dacă bărbații comunei găsesc de lucru în cadrul celor două C.A.P.-uri ce funcționează în aria așezării, C.A.P. Olteni și C.A.P. «Te-

la curcani, un șef de fermă și un președinte hrănesc vacile cu demisia ...

Curcani. O comună în Bărăgan, lângă malurile roditoare ale Argeșului, cu zone întinse pentru grîu și porumb. Casele, curțile îngrijite, în care primăvara au loc explozii florale, te fac să te gîndești la stăpîni ei ca la niște harnici și pricepuți gospodari. Dealtfel, dacă-ți întîlnești pe străzi sau prin magazinul comunei îți întîrești această impresie. Și totuși...

Aici, în cooperativa agricolă de producție, unde muncesc aceiași oameni despre care vorbeam, se petrece un fapt ce denotă lipsa totală a simțului gospodăresc. Am vizitat sectorul zootehnic. Cîteva sute de vaci și viței sălășluiesc, într-o comunitate bazată pe legi ancestrale. Ce te surprinde de la început? Aceste animale costelive au priviri încoroșate și se nișcă fără nici un fel de vlagă, iar în grajdurile insalubre foarte adesea dejectiile se amestecă cu hrana. Firește, toate acestea surprind, dar mai ați că fără să existe unele boli, animalele mor la vîrstă fragedă sau la maturitate; în luna decembrie 1975 au decedat 9 vaci, în ianuarie — 6, iar în 1975 din totalul vițelilor peste 20 la sută au fost trecuți la capitolul pierderi. Surprinderea devine indignare fiindcă cea mai directă cauză a acestui doliu continuu în lumea necuvîntătoarelor patrupede este proasta lor îngrijire de către cooperatorii de aici. Nu este vorba de nici o exagerare. Pentru că la ferma zootehnică, organizarea muncii, interesul profesional, disciplina de producție se manifestă la nivelul din ce în ce mai scăzute încît uneori ajung la totală dispariție. Pentru ceea ce afirmăm există argumente suficiente. Dincolo de indicii mortalității din registrele contabilității cooperativei relese eficiența economică a sectorului. Față de efectivul mediu al vacilor, peste 400, producția de lapte este de 253 de litri. Adică nici măcar un litru de lapte pentru fiecare vacă.

Cum este posibilă existența unei asemenea situații? Iată, de pildă, ce declară contabilul Vasile Brezeanu:

«Animalele mor fiindcă nu sînt îngrijite. Nu se respectă regulile elementare de organizare a muncii. Toama și

chiar iarna, cînd pămîntul este dezghețat, daterii noroiului decl, căruțele care transportă hrana sau celea care trebuie să evacueze noroiul pătrund cu greu în fermă sau nu mai pătrund deloc. Chiar și în momentul de față animalelor le lipsește hrana, iar dacă mergeți pe cîmp veți vedea că o bună parte din furaje se află încă la capătul tarlalelor. Mă întrebați de sectorul zootehnic, dar știți că în lanurile de porumb am găsit vizuini de bursuci? Asta înseamnă că nimeni nu mai trece pe acolo, de luni de zile, nici măcar pentru prășit. În zootehnie situația proastă nu este de ieri, de azi, ci dăinuie de mai multă vreme, apar mereu neajunsuri, iar șeful fermei sau președintele cooperativei în loc să ia măsuri stau și se certă. Au ajuns proverbiale aceste certuri, cît și demisiile nefinalizate ale inginerului zootehnic».

Aș fi dorit, firește, să discut cu șeful fermei, inginerul Marin Neicu. Nu l-am găsit. Nimeni, nici la fermă, nici la sediul C.A.P.-ului, nu știa unde se află. Mai firziu am aflat că absentele sale sînt frecvente, că însuși președintele îl interzice din cînd în cînd «să mai vină la lucru».

Gheorghe Liciu, directorul adjunct al Direcției generale pentru agricultură și industrie alimentară din județul Ilfov, ne-a declarat: «Avem la Curcani cîțiva specialiști care analizează situația. (Faptul este real, dar tot reală este și întîrzierea acestei analize și respectiv a măsurilor ce puteau urma). Împreună cu conducerea U.J.C.A.P.-ului am întocmit pentru anul acesta un plan de măsuri care va conduce, credem noi, la îmbunătățirea procesului de muncă în fermele zootehnice. Dar dincolo de toate acestea este de reținut, pentru cel care lucrează acolo, faptul că vaca trebuie furajată la timp și în condiții de perfectă igienă. Nimeni n-a inventat un sistem prin care să sporească greutatea animalului fără să-l furajeze».

VICTOR CONSTANTINESCU ■

ARMATA NAȚIUNII, SCUTUL VIU AL ȚĂRII

BĂRBAȚI ALE CĂROR INIMI BAT SUB UNIFORME

Nu întâmpini nici o greutate dacă vrei să știi cât de mult te place bărbaților să-și povestească amintirile din armată. Le place și-ți zic: că era așa și așa, vară sau iarnă, când și-a cumpărat lacăt la cufărul de lemn; că a intrat cu pletele «curgându-i riu» și a ieșit cu părul crescut mai mult pe dedesubtul creștetului; că avea un caporal care dădea ordine ridicându-se pe plachiuri ca o balerină; că sergentul cutare spunea «pluton» ca și cum l-ar fi strigat pe nume pe Pluto al lui Disney; ori că, odată, la o tragere, a nimerit ținta de 8 ori cu numai 6 cartușe! Și, ca un leitmotiv, apar din când în când pe limba celui care povestește cuvintele: «Armata te face om». Dacă aș vrea, aș întreba: «Cum adică, ea, armata, te face om? Și înainte ce erai?» Copil, și se răspunde, absolvent de familie cu bani de buzunar luați din mîna părinților. Și după? După armată, om, adică bărbat, bun de însurat, care, deh, s-a asprit cu folos trăgînd cu pușca, ori tirîndu-se pe burta. Cu certificat nou de absolvent al unei mari familii: Armata. Cum se mai zice, odată cu satisfacerea stagiului militar, fostul băiețandru ajunge «om întreg, om în toată firea, om cu armata făcută» care și-a adăugat, la cei șapte ani de acasă, un timp prețios, hotărîtor pentru destinul său cetățenesc.

Indiferent de gradul obținut, pe umerii celui care a făcut armata lucesc imaginate galoanele de cap de familie, cu dreptul de a aduce în brațele părinților nepoții și de a-i face prin asta bunici.

—...Sînt sergent Stoian Mircea.

—Și înainte de a fi sergent?, întreb.

—(Cu aceeași voce «de raport») Învățător. Comuna Dobrotești, județul Teleorman.

—Și, zic, nu ți-a fost greu să treci de la catedră în bancă, să ascuți tu în loc să fii ascultat?

—Aa. Nu, nu. Altceva: plecasem din Alexandria cu un bun prieten cu care credeam să fac armata, da pe el l-a dat altundeva. Și atunci am crezut eu că va fi foarte greu. Fără prietenii. Dar aici m-am apropiat foarte mult, că și noi și comandantul sîntem foarte tineri. Așa că ne-am împrietenit noi între noi. Cum? Dacă a fost greu?(S.M. probabil că va citi acasă reportajul — n.a.). A fost, pentru mine însă mai puțin, pentru că m-am obișnuit de acasă cu greutățile... Și prietenii. Ca într-o familie sîntem. Nu? Acasă mîncîm, acasă te culci, stai de vorbă mai așa, de aproape, cu ai tăi, te ajută. Și aici nu e la fel?

—Nu știu.

—Ba-i la fel. Aici e la fel.

«Aici» este o unitate de transmisiuni care încă nu-și revine din emoția unei inspecții a ministrului apărării naționale în cursul căreia a obținut cel mai înalt calificativ: foarte bine. Toți sînt foarte mulțumiți — baremele au fost nu numai îndeplinite, ci chiar depășite — și sînt ferm hotărîți să muncească în spiritul cerințelor rezultate pentru armată din docu-

mentele Congresului al XI-lea al partidului, din magistrala cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la adunarea activului de partid din armată: «Fiecare, la locul său de muncă, în postul încredințat, în orice domeniu de activitate, trebuie să dea dovadă de o înaltă exigență, de o disciplină exemplară, să execute ordinele și dispozițiile legate de îndatoririle ce îi revin. Numai așa armata noastră va putea să fie la înălțimea misiunii încredințate de partid și popor».

Colonelul Vasile Brădiceanu este de parte de imaginea de pe timpuri a ofițerului care trecea din cînd în cînd cu birja pe la unitate.

—Tovarășe, zice, eu nici duminică nu rabd, tot trec pe aici să văd unitatea, să mă interesez de toate, de la nasturele care lipsește pînă la specialitate, pentru că știu că fără om nu poți realiza nimic. Și ca să realizezi trebuie ca omul să te știe aproape, gata să-l ajute, să-ți simtă grija și atunci cînd singur, pe o culme, în zăpadă, în timpul unei aplicații, poate bea ceaiul cald dintr-un bidon învelit cu pîslă.

La 1 Mai 1976 locotenentul colonel Gheorghe Florea numără 25 de ani de cînd a venit în unitate.

—M-ați găsit pe mine fotogenic?, glumește. Ehe, cînd am venit... ce tînar eram, n-aveam probleme cu «Placă de Argint».

—Cu cine?

—Așa-i spuneam comandantului de atunci care avea o plăcuță de argint la cap în urma unei răni din război. Iertați-mă că sînt răgușit.

—Ați dat ordine.

—A, eu nu țin. De ce să țin, dacă oamenii și-așa te-ascultă cu atenție. Dacă nu te-ascultă, degeaba țin.

—Cînd veniți și cînd plecați din unitate?

—Știu exact cînd vin...

Locotenent colonelul Gheorghe Florea, ca și ceilalți ofițeri din unitate, primește nu numai scrisori, dar și telefoane de la foștii lui subordonați («Marea majoritate a lor lucrează la telefoane, așa că mă trezesc, mai ales seara, cu telefoane de la ei cu «să trăiți, ce mai faceți, am făcut aia și aia, m-am însurat, am copii, înțelegeți»). Gesturile acestea, «civile», răsplătesc un anume fel de relații noi, între cei ce luni de zile trăiesc și muncesc împreună.

—În fiecare ciclu noi schimbăm oamenii, jumătate din ei. Pot spune că datorită învățămîntului ne vin oameni din ce în ce mai pregătiți care ne ajută și pe noi, comandanții de plutoane. Sîntem tineri, ne apropiem, îmi spun unele lucruri, mergem la muzee, la teatru, la stadion, facem sport și aici, volei, fotbal, tenis, handbal etc., se creează o activitate care angajează și care-i face pe oameni să învingă greutățile specifice stagiului. Uite, la alarmă, l-am văzut pe soldatul Dogaru, un băiat micuț, ridicînd o ladă mai mare decît el. (Locotenent Gheorghe Pîslaru).

—Cel mai mult se schimbă fizionomia. După opt luni nu mai e «copilul» care a intrat, e un bărbat. (Locotenent colonel

Gheorghe Florea).

—În viața civilă eram obișnuiți să mergem unde vrem și cît vrem. Aici, spre binele nostru, comandanții ne învață să folosim timpul. (Soldat Dămătîrcă Alexandru).

Dialogurile sînt iuți, răspunsurile sînt scurte și la obiect, ca la armată, unde se deprinde și expresia «întocmai și la timp», cunoscută în regulamentul, uitată uneori, din păcate, de cîțiva dintre noi în «civilie». Acest mod de a fi stabilește relații sincere și ierarhice, dar nu numai neapărat ierarhice, ci și umane, bazate pe o prietenie deschisă, bărbătească.

—Văd pe cite un om, zice locotenent colonelul Florea, care în pauze se trage deoparte, fumează lîngă un pom și nu lîngă un prieten. Îl las, că nu te poți băga în sufletul lui, pe urmă îl chem și îmi spune că are mamă fără tată, ori că s-a căsătorit fără încuviințare și tatăl lui i-a dat afară nevasta din casă, «dacă m-as duce eu, ar primi-o», zice; dacă e cazul merg la comandant și-i solicit o permisie. Înainte de a pleca acasă îi dau sfaturi, vezi, poartă-te așa și așa, nu te certa. E tînar, ce are? 20 de ani. Și am văzut de la băiatul meu că tinerii sînt receptivi la sfaturile străinilor. Dacă vin tipi care-și permit jargoane de mahala, schimbi relația și îi îndrepti.

Maiorul Dinu Dumitru, secretar al unei organizații de bază de partid, este stimat de militari, pentru că, la rîndul său, îi stimează pe acești tineri bine pregătiți, care înțeleg să-și facă datoria față de patrie atît ca apărători de nădejde, cît și ca

oameni pe care se sprijină temeinicia sa pașnică.

—Acum 15-20 de ani veneau cu numai patru clase învățate, acum toți vin cu de la opt clase în sus. Sigur, sînt mai pregătiți, dar în același timp și mai sensibili, mai dificili. Mie mi-a plăcut să mă leg de ei, i-am ajutat pînă și să le scrie prietenilor lor, să-și aleagă prietenii, să rezolve situații familiale neplăcute. Am reușit? Poate, primesc scrisori și acum de la primii mei militari și unii îmi mulțumesc pentru sfaturile de atunci. Și mai e ceva, contează foarte mult exemplul personal, pentru că subordonatul te copiază peste 80 la sută moral și profesional. Și pe ofițerii tineri i-am sfătuit cum să împletească munca de comandant cu cea de educator, pentru că una e școala și alta e practica, totuși, cum să-și împartă banii, să ia locuință... Noi, cei cu mai multă experiență, ne străduim să folosim energiile cît mai eficiente, pentru că aici vin cele mai puternice forțe, tineri între 18-21 de ani. Împlinind experiența noastră cu elanul lor învingem orice greutate.

Un soare zelos își întinde razele pe aleile călcate cu hotărîre de plutoane și grupe în drumul lor cotidian spre sala de mese. Pe ușa acesteia scrie cu roșu «poftă bună» și acest amănunt insignifiant la prima vedere exprimă, dincolo de ordine și comenzi («Atenție!... Tovarășe căpitan, sint soldat... Permiteți să raportez... la stînga! La...») obișnuite în curtea unei unități militare, căldura și tovarășia acestor bărbați ale căror inimi bat sub uniforme. **IULIAN NEACȘU**

FABULE CIVILE (sau prevenire prin informare)

pentru o înțelepciune de larg consum

Orice judecată — juriștii o încep cu ceea ce, în limbajul lor, se numește situația de fapt. Însă, pentru că nu numai potrivit logicii juridice, ci și celeia generale, aș numi-o aceeași a bunului simț, aceasta-i calea cea mai directă, cea mai dreaptă spre adevăr, vă propun să pornim și noi — în micro-investigația în care intenționez să vă antrenez — tot de la cîteva astfel de situații de fapt. Sau, altfel spus, *situații de viață*:

Dosar nr. 2277/1974, acțiune de divorț, reclamantă S.G. care cere desfacerea căsătoriei, încredințarea spre creștere și educare a celor doi copii, Aurel de 9 ani și Cornel de 4 ani. Motive: s-au cunoscut din studenție, s-au căsătorit cu bune intenții, sînt intelectuali și lucrează în domenii cu același specific, ar fi trebuit să se înțeleagă, dar soțul, M.G., n-a înțeles să vie în întîmpinarea soției, ci a manifestat indiferență și duritate, maltratarea pe care le-a suferit soția fiind dovedibile cu certificate medicale. Răspunsul soțului pîrit: «Provin dintr-o familie de muncitori cu 5 copii și mama n-a fost salariată. După căsătoria mea, tatăl meu a murit și mi-a revenit obligația de a-mi ajuta mama și frații. Am discutat această problemă de omenie cu soția mea, care nu numai că n-a fost de acord, dar, pentru a mă pedepsi pentru ajutorul de 2-300 lei pe care-l dădeam lunar familiei, a trecut la represalii, nepregătindu-mi mîncare și spunîndu-mi că n-are cu ce. Iar noi aveam economisii, la C.E.C., 32 000 lei. Această atitudine a dus cu înțetul la dispariția afecțiunii dintre noi. Pentru că avem copii, am suportat».

Dosar nr. 1098/1975, acțiune de divorț, reclamantă soția, E.I. Motive: soțul pîrit, M.I., îmbolnăvindu-se de ulcer duodenal și de T.B.C., suferind patru operații, avînd nevoie de îngrijire specială și fiind nevoit să se pensioneze, a devenit ursuz; pe de altă parte, și soția s-a îmbolnăvit.

Dosar nr. 6413/1975, acțiune de divorț, reclamantă soția, V.S. Motive: s-a căsătorit sperînd într-o căsnicie fericită, a încercat să-l facă și pe soțul pîrit, I.S., să înțeleagă rostul căsniciei, însă acesta, afemeiat fiind, întreținea relații cu diferite femei, cu toate că și tatăl lui îi spunea că nu face bine ce face; ea își dă seama cît de grav și iremediabil este vătămata căsnicie lor și nu mai suportă continuarea ei.

Dosar nr. 3923/1975, acțiune de divorț, reclamantă soția, G.L. S. Motive: soțul pîrit, I.I., are o fire impulsivă și crede și afirmă că soția este bună numai la treburile gospodăriei, că femeile nu sînt capabile să judece,

că trebuie verificate în tot ceea ce fac și că, de fapt, un bărbat trebuie să-și trateze soția ca pe o simplă menajeră.

Dosar nr. 6865/1975, acțiune de divorț, reclamant soțul, I.O. Motive: soția pîrită, M.O., afirmă singură că-i femeie rea și el sa se ferească de ea că o să-i zdrebească; avea o comportare sălbatică, i-a făcut bagajele strict personale și l-a izgonit din casă; el a înțeles că ea n-a vrut de la el decît apartamentul.

Dosar nr. 8575/1974, acțiune de divorț, reclamant soțul, D.T. Motive: relațiile dintre soți evoluau sub semnul afecțiunii reciproce și al înțelegerii firești, însă, după un timp, soția pîrită, R.D.T., a început să manifeste neîncredere, din pricina gărzilor și a navetelor pe care el, soțul, trebuia să le facă fiind medic veterinar în altă localitate.

6 situații de fapt, 6 situații de viață, de două ori 6 destine omeniești sintetizate logic dar meschin prozaic în filele stereotipe a 6 dosare de arhivă judecătorească (în paranteză fie spus, toate 6 luate absolut la întîmplare din cele aflate în arhiva Judecătoriei sectorului 7 al municipiului București), 6 din mult mai multe cazuri în care drama își face loc în comedia umană, în general, în fericirea umană casnică, în special.

Știu, mi-am început în chip urît articolul, însă în fața vieții a ne face că nu vedem realitatea înseamnă slăbiciune; așa cum a privi în ochi realitatea, putere înseamnă. Să privim — ne place, nu ne place — realitatea în față și — asemeni legii și judecătorilor — să vedem cum noi, oamenii, putem deveni stăpîni ei.

Știu, mi-am început cam trist și deprimant articolul, numai că aceste 6 cazuri limită, aceste 6 acțiuni de divorț, aceste 6 situații de viață care păreau că nu-și pot găsi rezolvarea, deznodămîntul, decît dramatic, printr-o despărțire, printr-un divorț, s-au rezolvat, din fericire, exact invers: prin împăcarea soților. Sau, folosind tot limbajul juridic: prin împăcare la cererea părților.

Iar drumul de la conflict la înțelegere, de la dezbinare la înțelegere și chiar dragoste a putut fi parcurs atît datorită unei lieri care înțelege să preînceapă judecarea unei acțiuni de divorț printr-o înțeleaptă ședință de conciliere, urmată de un termen de gîndire pentru soții ajunși în impas; cît și datorită acelor oameni, aleși judecători, care și-au asumat, în cotidiană exercitare a profesiei lor, responsabilitatea rolului activ.

De fapt, aceasta am vrut să subliniez, să redescopăr, să redovedesc la zi și concret.

NELU IONESCU

n-ar strica mai multă amabilitate la telefonul 031!

Urmind mai multor sesizări primite la redacție și urmind îndeobște experienței proprii, într-una din seriile trecute ne-am decis să facem un test la 031, spre a verifica amabilitatea și promptitudinea lucrătoarelor de la Serviciul de informații al telefoanelor.

A trebuit, ca martori, să formăm de 17 (șaptesprezece) ori numărul înscris pe discul tuturor telefoanelor publice din București pentru a scăpa de sunetul spasmodic al ocupatului și a apuca să vorbim cu telefonista numărul 4, cum s-a recomandat. Am zis bună seara, a zis ce doriți, pe un ton cam grăbit și cam răsticit, dar lesne de scuzat, am gândit în prima clipă, judecând după marele număr de solicitări cărui se cade să-i facă față pe lungimea unui schimb. Cu cartea de telefon la îndemână, ultima ediție, am rugat-o pe lucrătoarea de la 031 să ne indice numărul lui Barbu Marin, ales la întâmplare, subliniind că nu cunoaștem adresa, dar că știm că telefonul începe cu 67. Adresa?! , ne-a somat vocea de la celălalt capăt al firului, fermă și autoritară. Am repetat că n-o cunoaștem și nu ne-am mai ales cu nici o explicație, ci numai cu telefonul trîncit. Acum, cînd scriem aceste rînduri, putem s-o lămurim pe telefonista numărul 4 de la 031 că nu-i trebuia cine știe ce timp și cine știe ce eforturi spre a ne îndeplini rugămintea, ci numai un dram de amabilitate, spre a descoperi că în Cartea de telefon există un singur abonat cu numele Barbu Marin al cărui telefon începe cu cifra 67 și că abonații numiți ca mai sus sînt cu toții numai 11 (unsprezece)!

După alte 20 (douăzeci) de apeluri zadarnice, ocupat și iarăși ocupat, am prins telefonista numărul 32, dacă am auzit bine, dată fiind discreția cu care s-a recomandat și refuzul de a repeta, și, învățînd de-acum lecția, am rugat-o să ne indice numărul abonatului Ionescu Victor Florin. S-a repetat întocmai ritualul de mai înainte. Ni s-a cerut strada. Noi am zis că am uitat-o, dar că ne-ar face un mare serviciu dacă ne-ar furniza numărul, intrucît este vorba de un medic, ce trebuie chemat de urgență la capul unui bolnav. Jucata noastră disperare n-a avut darul s-o impresioneze pe lucrătoarea de la 031. Nu pot să fac nimic pentru dumneavoastră, tovarășe, a spus dînsa, am cel puțin o sută de abonați Ionescu Victor, n-am voie și n-am timp, și pac telefonul!!

Adevărul era, din păcate, altul. În Cartea de telefon, la pagina 452, figurează mai mulți abonați cu numele respectiv, mai exact sînt

trecuți 29 (douăzeci și nouă) de Ionescu Victor, nicidecum o sută, dar UNUL SINGUR cu numele de Ionescu Victor Florin, cum cerusem noi?! Am încercat atunci să vorbim cu tovarășa supraveghetoare. Am format numai de 4 (patru) ori 031, am spus ce dorim și ni s-a răspuns la fel de răsticit: Pentru ce, tovarășe? Vrem să reclamăm ceva. Păi, dumneavoastră credeți că supraveghetoarea n-are altceva mai bun de făcut, și pac telefonul!! Abia a doua zi dimineață, prin amabilitatea telefonistei numărul 68, așadar se poate, dar și în urma unui subterfugiu, n-am mai declarat că vrem să reclamăm, ci am anunțat că dorim unele informații, am fost puși în legătură cu biroul șefei serviciului, telefon 16 53 80. Acolo n-a răspuns persoana căutată, ni s-a zis că tocmai lipsește și că n-ar strica să revenim după un sfert de oră...

Am revenit după un sfert de oră, dar șefa serviciului, pe care am aflat că o cheamă Jenica Jelescu, lipsea în continuare, găsindu-se, după informația primită, la «tovarășa inginer Pustax». N-am reușit să ne lămurim nici după alt sfert de oră. În locul șefei de serviciu n-a răspuns supraveghetoarea numărul 2, care ne-a informat că nu se dau nici un fel de explicații prin telefon!!

Desigur, departe de noi gîndul că munca lucrătoarelor de la 031 este foarte ușoară. Are și ea, ca oricare altă îndeletnicire, necazurile și greutățile ei, multe țînînd de tracasare și de absurditatea unora dintre cererile care li se adresează zilnic, vizînd Mersul trenurilor, adresa unor magazine sau chiar modul de preparare a unei budinci! Dar, întorcînd medalia pe partea cealaltă, nici prea grea nu poate fi munca personalului respectiv, căci una e să stai la un pupitrul cu telefonul în față, cu cafeluța și țigara la îndemînă, și alta e să muncești într-o fabrică sau pe un șantier, așa cum fac multe dintre tovarășele noastre de viață. Culmea e că nu femeile din țesătoria sau din uzine sînt răsticite și lipsite de amabilitate, ci tocmai tovarășele de la 031 care transformă astfel, din grabă și lipsă de interes, o treabă ușoară pentru dînsule într-o treabă grea pentru alții, pentru marea majoritate a cetățenilor Bucureștilui care, avem această convingere, nu formează 031 de florile mărlui sau ca să facă glume de prost gust.

N-ar strica, gîndim, mai multă amabilitate la telefonul 031.

OVIDIU IOANITOIA ■

aceasta la cabinetul de expertiză medicală de la Pitești. Așadar, în halul în care mă aflu, trebuie să mă duc la Pitești, fiindcă, în caz contrar, se spune în invitație, mi se stătează pensia...».

Înainte de a începe cu «mulțumesc din suflet», Gh. P. mai vrea să facă o precizare: «Invitația este semnată de un statistician...».

zeul-automobil, cea de-a treia cauză a mortalității în lume

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA SIMPOZIONULUI «ACCIDENTUL RUTIER»

Accidentul de circulație nu mai este astăzi un simplu accident. Marea lui frecvență i-a determinat pe clinicieni să-l aprecieze drept o maladie endemică a civilizației noastre galopante, o boală ca oricare alta, deci cu o etiologie specifică și tocmai de aceea susceptibilă de măsuri curative. Se vorbește din ce în ce mai mult despre epidemia traumatismelor sau epidemia accidentelor rutiere care, după bolile cardiovasculare și cancer, a devenit a treia cauză a deceselor în lume.

Există de asemenea o tendință de ștergere a limitărilor clasice dintre traumatismele de pace și cele de război. De aici trista concluzie că în prezent sîntem martorii și victimele unui război permanent care se desfășoară pe străzile și arterele de circulație.

Nu întîmplător cea de-a VII-a sesiune științifică a Academiei de științe medicale din București și-a propus, recent, ca obiect de dezbateră, accidentul rutier. Referatele, comunicările și discuțiile desfășurate au fost grupate în jurul a două teme principale: «Aspecte medico-sociale ale accidentului rutier» și «Evaluarea metodelor imunologice aplicate în clinică și experiment». La lucrări au participat reprezentanți din foarte multe și diverse compartimente interesate în elucidarea și tratarea acestei maladii sociale: lucrători din miliție, psihologi, antropologi, ofițeri M.A.N., constructori de mașini, dar ponderea principală au deținut-o cadrele medicale (peste 100 de medici, chirurși, oftalmologi, igienişti, psihiatri, cardiologi, fiziologi), simpozionul bucurîndu-se de participarea celor mai străluciți reprezentanți ai școlii naționale de medicină.

Vom oferi în continuare cititorilor noștri cîteva însemnări succinte și preliminarilor, deoarece vastul material prezentat în discușiunile reclamă o cercetare laborioasă, o reevaluare sistematică și extragerea unor concluzii definitive, aplicative, ce vor fi prezentate forurilor competente.

În prezent, pe glob își pierd anual viața în accidente de circulație aproximativ 250 000 de persoane (cîte victime a numărât cataclizma de la Hiroșima). Studiile întreprinse de Organizația Mondială a Sănătății pe 553 milioane de locuitori din diferite țări ale globului au dovedit că riscul morții între 15-50 ani prin accident este de 3 ori mai mare decît prin boală. Un alt studiu, efectuat recent de medicii englezi, a arătat că la grupa de vîrstă 15-25 ani accidentele de circulație duc la moarte în peste 50% din cazuri, iar în multe țări frecvența traumatismelor la grupa de 19-20 ani este de patru ori mai mare decît media pe glob. Numărul cel mai mare al victimelor îl dețin bărbații: 76%.

În țara noastră situația se prezintă mai puțin alarmantă dar, fără luarea din timp a unor măsuri profilactice, intensificarea continuă a traficului rutier va conduce, fatalmente, spre o creștere a factorilor de risc. În decurs de 10 ani (1964-1974) pe teritoriul României s-au produs 29 158 accidente de circulație cu 25 042 răniți și 14 400 morți. Media zilnică este deci de 13 accidente, 11 răniți, 5 decese, primul loc ocupîndu-l pietonii. În funcție de vîrstă, cifra maximă o dețin persoanele tinere, iar cifrele minime, oamենii în vîrstă. Interesantă de reținut este și

O nădejde mai licărește în mintea și inima suferindei. Nu un medic a semnat... Un medic nu poate greși de două ori... Să-i lăsam Gheorghitei această mîngiere. Îi va fi, poate, de folos, în trenul spre Pitești, în orele în care își va strivi între gene lacrimile suferinței.

E. DASCĂLU ■

SCRISORI CĂTRE REDACȚIE

prin ușile închise nu străbat gemetele

În lumea celor care profesază medicina, relația știință-conștiință este — sau ar trebui să fie — de o cutremurătoare simplitate. Și dacă deontologia se practică chiar și acolo unde calitatea consultației medicale nu este străină de cantitatea onorariului, ce ar mai fi de spus despre practica nobilei profesii în condițiile organizării socialiste (citește profund umane) a asistenței medicale? De fapt, la noi, deontologia — acest cod al moralei medicale este o parte a Codului eticii și echității socialiste. Dar, uneori...

«Stimată redacție, mă numesc Gheorghita Pantelimon, sînt din orașul Balș, județul Olt. Am fost pensionată gradul I de invaliditate și vă înfățișez doar cîteva date din ultimul certificat medical emis de spitalul Balș: disinerție cerebrală (corect — cerebeloasă n.n.), scleroză miocardică, insuficiență cardiacă; am un mers vicios datorat unor edeme la laba picioarelor și la glezne. În asemenea condiții, o deplasare a mea de la un loc la altul este curată tortură. Deși această situație reiese clar din dosarul de pensionare, am fost chemată la Slatina la o comisie pentru revizie anuală, deși în asemenea cazuri membrii comisiei au obligația să se deplaseze ei la patul bolnavului. Neavînd încotro, m-am dus la Slatina. Am făcut o anticameră de cinci ore, o așteptare chinuitoare și cu totul gratuită, fiindcă n-am mai fost chemată în fața comisiei. «Luminată» asupra cazului meu, fără măcar să mai fie nevoie să mă vadă, onor «comisia» — un medic (?) și o soră — au dat o decizie de transformare a pensiei din gradul I în gradul II. Așa este că pare de necrezut? Dar nu este decît un amar adevăr despre care rog revista dumneavoastră să scrie ceva».

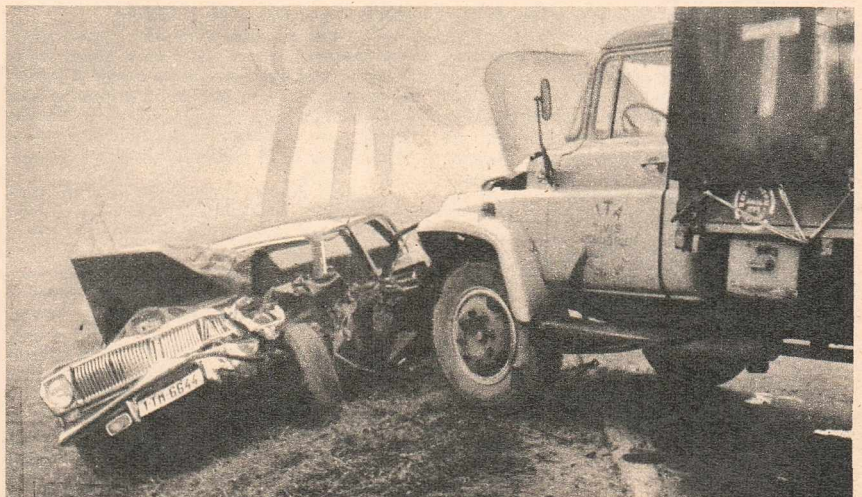
Cerem iertare cititorilor noștri care-și amintesc să mai fi citit această scrisoare.

Într-adevăr, ea a mai fost publicată în pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», în revista apărută la 1 noiembrie 1975. Înainte însă de a o trimite la tipar, am avut curiozitatea să cercetez un dicționar medical. Scleroză miocardică, insuficiență cardiacă... Inima Gheorghitei Pantelimon bate neregulat și obosit, o inimă grav bolnavă. Disinerție cerebeloasă... boală grea a sistemului nervos central; nu vreau să insist, dar în componentele acestei boli — arată savantul Ramsay Hunt — intră sindromul cerebelos și epilepsia generalizată. Edem la glezne... «am un mers vicios» — se spune în scrisoare... De fapt, fiecare pas înseamnă durere, durere grea. Un medic care n-a citit sau n-a reținut nimic din actele vorbind despre suferințele Gheorghitei Pantelimon îi cere să se urce în tren, să vină în alt oraș (fiecare pas înseamnă durere grea). Era poate absolut necesar? Nu, nu era deloc necesar. Medicul nici nu a vrut s-o vadă. A vrut doar să vină la Slatina. Prin pereții cabinetului său n-au străbătut gemetele Gheorghitei. Și medicul a hotărît: e deajuns și gradul II de invaliditate...

Așadar scrisoarea Gheorghitei a apărut în revistă, iar suferința a început să aștepte și să spera. O, nu! Nu într-o vindecare miraculoasă a trupului chinuit, ci măcar în curmarea unei nedreptăți care i-a îmbolnăvit și sufletul. Dar...

La 22 ianuarie am primit o nouă scrisoare de la Gheorghita Pantelimon:

«Am scris revistei Flacăra despre greutățile pe care le-am întîmpinat la Cabinetul de expertiză medicală Slatina în stabilirea pensiei. În numărul 43 revista Flacăra a făcut public acest necaz. După cîte știu eu, susamintita comisie de expertiză, prin forul ei tutelar, era datoare un răspuns revistei. În loc să primesc o explicație despre miraculoasa schimbare a gradului de pensionare, primesc o nouă invitație să mă prezint, de data

LIVIU TIMBUS ■

IDEI LA DRUMUL MARE

un tânăr inginer din Brăila propune o nouă structură de cale rutieră

Dacă, pentru a-și materializa gândurile, cei mai mulți inventatori au nevoie de un laborator sau de o hală de mașini, tânărul inginer brăilean Victor Constantinescu a trebuit să-și scoată ideile, pur și simplu, la drumul mare: doi kilometri de drum județean, cunoscut lumii sub numele de Latinu—Gemenele, reprezintă, pentru eroul reportajului nostru, fața concretă a invenției sale privind o nouă structură de cale rutieră, brevetată, ca atare de O.S.I.M. Aici, la ieșirea din Brăila, într-un colț al județului, s-a dovedit că pământul pe care călcăm (este vorba de cel asfaltat), pământul care ne rabdă, acceptă să i se

umbe în straturile sale vitale, să se purceadă la o altă așezare a lor, în scopul așternerii unor drumuri mai bune și mai ieftine.

În locul construcțiilor rutiere de tip clasic, masive și neeconomicoase, alcătuite, în general, din fundații de material pietros bine compactat, peste care se execută straturile de bază și îmbrăcămintele de uzură (betoane asfaltice, betoane de ciment, betoane cu polimeri sau pavaje din piatră naturală, prelucrată), inginerul Victor Constantinescu propune o soluție simplă (toate descoperirile sînt, în fond, întoarceri la simplitate) și eficientă: un

sistem rutier executat sub forma unei dale continue, rezemate pe o fundație redusă. Dala cu pricina — căci ea este purtătoarea noului, în cazul de față — ni se înfățișează ca o structură alcătuită din numai trei straturi ce conlucrează unul cu altul în timpul exploatarei, straturi cu proprietăți fizico-mecanice deosebite și dispuse în funcție de eforturile principale pe care le solicită traficul rutier. Bunăoară, nivelului inferior și celui superior îi sînt destinate materiale de foarte bună calitate, de tipul betoanelor asfaltice, în timp ce stratul median, cel mai voluminos și cel mai solicitat, poate fi mulțumit cu un material de esență mediocră. În schimb, tocmai el, cel modest, medianul, asigură conlucrarea între cele două nivele care îl străjuiesc, și, pentru a înțelege, autorul invenției ne pune la îndemînă o comparație: ne invită să ne gîndim la o grindă cu zăbrele, utilizată în construcțiile de poduri. Taipa inferioară și cea superioară ale podului corespund, în analogia noastră, straturilor mai sus-amintite, comunicarea făcîndu-se, în timpul travaliului, prin intermediul zăbrelelor. Transplantînd acest principiu în domeniul de cercetare care-l pasionează, construcțiile rutiere, inginerul Victor Constantinescu și-a imaginat o dală rutieră despre care trebuie să vă mai spunem că se prezintă fără «rosturi» (acele spații despărțitoare, ușor de observat pe drumurile noastre de toată ziua), întrucît materialele pe care le implică se opun tendințelor de deformare. O altă

trebuie să însemne acest viitor.

— Din păcate, unii mai cred că nu este nici o nenorocire dacă se face o gaură în asfalt, azi una, mine alta. După părerea mea nu stăm ca pe roate cu studiul construcției de drumuri (în comparație cu studiul altor construcții ingineresti), cu cercetarea materialelor trebuincioase, a comportării lor în regim dinamic.

— Sperăm că propunerea dumneavoastră, care oferă soluții rutiere economicoase — avantajele merg pînă la 50 la sută la capitolul economii, din cîte am înțeles avîndu-se în vedere redistribuirea straturilor și utilizarea masivă a pămînturilor locale — va găsi ușile deschise de care are nevoie.

— Știți de ce-mi este mie teamă? Sincer să fiu, nu aș dori ca invenția mea să-i ispitească atît de mult pe cei în drept, încît aceștia să uite că, pentru aplicarea ei pe scară industrială, este nevoie de o riguroasă cercetare științifică și tehnică a modului de acționare a noilor structuri rutiere, a deslușirii comportării lor în timp. Dacă s-ar întîmpla așa, s-ar greși rău de tot. Se înțelege că eu singur, oricît de mare ar fi sprijinul care mi se dă aici, la Brăila, nu pot întreprinde totul. Un drum experimental înseamnă o mare răspundere. Este neapărată nevoie de o colaborare, pe linie tehnico-științifică, între Institutul de cercetări al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, institutele de învățămînt superior din București și Iași, specializate în construcții rutiere, și Consiliul Popular al județului Brăila, titularul acestei invenții, colaborare menită să ducă la cunoașterea și adoptarea celor mai ușoare tehnologii de execuție, la elaborarea normativelor privind aplicarea. Primii pași s-au făcut, finalizarea cercetărilor ar putea avea loc în maximum doi ani.

O primă prospectare, efectuată de Romconsult, în vederea valorificării acestei realizări a tehnicii rutiere românești, a stîrnit interesul unor firme și laboratoare străine, printre care Laboratorul central de drumuri și șosele din Paris cu care s-ar putea angaja o colaborare reciproc avantajoasă.

Rămîne de văzut cînd și unde anume vom pași pe drumul inginerului Victor Constantinescu. Oricum, primul pas va fi, obligatoriu, cu dreptul.

MAGDA MIHĂILESCU ■
Fotografie de ELENA GHERA ■

istoria, viața de toate zilele și teatrul istoric

Ieșind de la o denie, în copilăria mea și într-o primăvară bolnavă, care trecuse cu o bidinea muiată în sînge peste virfurile firave ale ciresilor și ale cașilor, de mult, au trecut de atunci decenii la rînd, ieșind de la o denie, am ridicat ochii și am privit, pentru prima dată, la lumina de ceară a luminărilor rămase crîmpele, briul de var al ctitoriei căpitanului Viorel Urșianu, haiduc la drumurile Hurezului și ale Oltețului și, în loc de sfinți, la care mătușile se închinau cu aceeași credință nestînsă, pe zăpada peretelui, sub streașina de șindrilă veche, treceau în galop, cu Urșianu în frunte, Pătru sin Stan și Gligorie și Popa Manasescu și Dumitru de la Cerna și Matei al Leurzelei și Pătru cel scurt, toți cu anticierile gorjenestești cu găitane negre și căciuliile negre și caii negri, cu zăbala în spume, și coadele încovrigate și hățurile cu ținte și ei cu cizme scurte în scări, numai Urșianu pe cal alb și cu căciula brumărie, și antieru alb, tivit cu blană neagră, de miel. Viriseră pîntenii în coastele cailor și îi plesneau peste coapse cu nuiete scurte de sînger și caii sforăiau și pe nările lor ieșeau caiere de foc și piciorul lor drept, la toți, stătea să sară peste o prăpastie care putea fi și timpul, prin care goneau ei, cu haiducii călări. Și cum ocoleam noi ctitoria căpitanului Viorel Urșianu cu luminările sffîrînd în podurile palmelor ascunse de vîntul subțire pe care se legăna boarea de ghiocel și de floarea pastelui, dinaintea noastră și a haiducilor ieșeau zăgrăvite subțire, pe peretele alb, nevestele acestora cu copiii de mină, ca domnișele cu coconii domnești ai lui Brîncoveanu la Hurezi, Stana, și Pătra, și Veronica, și Ruxandra și, mai la urmă, maica lui, a Urșianului, fără nume, fiindcă, dacă ai observat, în legendele noastre maicele n-au nume, ele sînt măicuța bătrînă și atît.

— Asta, zicea Dumitru lui Dincă, arătîndu-l pe Urșianu, trecea noaptea, călare, Oltețul, și se lăsa la Alimpești, și cînd se întorcea către ziua nu cîntau bine cocoșii a doua oară, dădea din pistoale și adăpa calul aici la picioarele temeliei ăsteia unde a plătit de s-a zăgrăvit el cu ai lui și cu muierile lor, n-a mai făcut nimic ca el.

— Îl știi?, întreba cite cineva văzîndu-l bătrîn pe Dumitru lui Dincă.

— Nu, zicea acesta, însă mi-a spus taica și el a trăit mai mult decît mine. Pe aici trecea, adăuga el, și arăta aievea pe unde trecea Urșianu cu haiducii lui, pe aici și la colțul rîpilor dădeau ei din pistoale ca să se cunoască, la colțul rîpilor, unde era țeapa lui Vlad Tepeș, la drumul de care și de negustori.

— Ai apucat-o?, întreba cite cineva, văzîndu-l bătrîn.

— Nu, zicea el, însă taica-al' taichii a trăit cel mai mult și i-a povestit taichii. Aici era țeapa și aici îi trăgea Tepeș pe turci și pe hoți și zice că striga turcii în limba lor și se ruga și se blestema că au venit ei, streîni, în țara noastră, aici, la rîpi, ca să jefuiască.

— Și se auzea?, întreba cite cineva, văzîndu-l pe Dumitru lui Dincă, bătrîn.

— Se auzea, confirma acesta pe gînduri, se auzea, fiindcă țeapa era pusă bine, la răsucire, se vedea de departe și se auzea vaietele de departe, se auzea pînă la Dunăre.

— Pe aici a trecut și Tudor Vladimirescu, adăuga cineva, trecea călare cu ai lui, se ducea la Rîmnicu Vilcea, zicea el, se ducea el înainte cu comănacul negru pe cap, se grăbea la Rîmnicu Vilcea, și toți se gîndeau, atunci, la Rîmnicu Vilcea, unde se duceau și ei cu procese și li se părea firesc că la Rîmnicu Vilcea se ducea și Tudor călare.

— Venea dinspre Scoarța, observa iar cineva, și întărea, dinspre Scoarța, «unde am fost noi, Dumitre, cînd am venit din război, cu carul după porumb».

Și noi toți îl vedeam pe Tudor Vladimirescu venind călare dinspre Scoarța și trecînd pe la răsuciri și vedeam calul lui cum se oprea și el lăsa hățurile slobode și calul bea apă din Cerna și pe urmă scutura capul și Tudor stîngea hățurile și calul trecea Cerna bătînd pietrele cu copitele și se ducea amîndoi, în istorie. Într-o vară, demult, cu teii pustii și albinele zburînd streine prin crengile arse de secetă, într-o vară pustie, demult, au trecut de atunci decenii la rînd, ședeam pe prispa Culei lui Tudor Maldăr Turbatu, căpitanul lui Mihai Viteazul și

ascultam povestea cuiva, nu mai știu cum îl chema, țăran, parcă îl văd, desculț și deșirat, în cămașe de cîneapă albă și izmene de cîneapă albă și cu chimir și el, negru, ars de soare, și de vremuri și de nevoi, ba mi se pare că îl chema Nicuță Păsat și cineva, un strein, îl întrebase dacă mai e mult pînă nu știu unde, un oras care nu se afla pe harta noastră întregă, avea un nume nemțesc și el, Nicuță Păsat, zisese că «mai e mult», să meargă dumnealui, care întrebase, pînă i-o oua cucul în traistă și tot n-ajungea!

— Uite pe aici, pe unde e tranșea asta, zicea el, arătîndu-mi Valea Luncavățului, unde e tranșea asta, ca la noi, la Mărășești...

— Ai fost?, l-am întrebat eu.

— Am fost, a zis el, vesel, am fost, eram ca acum, desculț și cum mă vezi, și i-am bătut, însă aici, unde îți arăt eu, era un val de piatră și pînă aici au venit tătarii. Și Tudor, care era căpitanul lui Mihai Viteazul, adică fusese, fiindcă Mihai murise, el, Tudor ăsta, i-a dus lui Mihai fin, cu carele, la Călugăreni pentru cai, și Mihai l-a întrebat.

— Unde e finul, Tudore, că ne mor caii de foame și ne bat turcii, și el a zis:

— Uite, Doamne, aici, maldărele astea, le-am adus de la Hurezu și erau clăi întregi și Mihai i-a spus, atunci, «Maldăr să te cheme și pe tine Tudore». Mihai a avut moșie la Slătioara, de unde ești dumneata și trecea călare spre Rîmnicu Vilcea, unde murise tacs-o și el a terminat o biserică, în locul lui... Și Tudor Maldăr Turbatu trecea călare pe aici, după ce i-a bătut pe tătari, aici i-a bătut, la apa Luncavățului.

— L-ai apucat?, întreb eu, cu credință.

— Eu nu, că e mai de mult, însă ai mei, taica, taica a trăit mult și a murit bătrîn de tot, el l-a văzut, mi se pare, pe Tudor Vladimirescu cînd a trecut la Hurezu, la mănăstire, și a bătut cu flinte în porțile de fier, de după care se ascuseră grecii, cine or fi fost ei, ai văzut locurile plumbilor și găurile?

— Am văzut, răspundeam eu, și mă gîndeam că ei, toți, văzuseră Istoria și o vedeau și acum. Plecau, dimineața, la arat, se duceau, seara, la moară, plecau cu carul, la Alimpești, după porumb, se duceau și veneau pe drumul lui Tudor Vladimirescu și al lui Vlad Tepeș și al lui Tudor Maldăr Turbatu, căpitanul

lui Mihai Viteazul și, în loc să se închine la sfinți, se închinau la Viorel Urșianu și la haiducii lui zăgrăviti pe biserica de la Viorești, unde-și adăpa Tudor calul în drumul lui spre Rîmnicu Vilcea unde și ei se duceau cînd aveau procese sau cînd îi chema la război, să se bată și ei.

Mă opresc aici cu legendele. Aici văd eu și șansa teatrului nostru istoric, în puterea lui de a fi actual și de a ne vorbi despre istorie ca și cînd ne-ar vorbi despre zilele noastre și despre ctitoriile noastre, și despre gîndurile noastre, și despre răspunderile noastre, și despre întrebările noastre. Istoria noastră a rămas mereu vie și ea se cuvîne povestită, în Teatru, așa cum o povestesc țărani mei de la Slătioara, care, deși au făcut și ei un război sau două, și au făcut istorie, trec cu gîndul spre Rîmnicu Vilcea, țînd cu mîinile dirlogii calului domnesc al lui Tudor.

Istoria noastră a rămas vie și ea se cuvîne adusă pe scenă ca o poveste din zilele noastre, cum zicea un poet Istoria trebuie să coabore în mijlocul oamenilor și să îi convingă că și ei fac Istoria, cu fiecare gest și cu fiecare cuvînt și că și ei trec și se duc, în istorie.

Teatrul istoric nu mai poate fi, azi, un sipet cu hrîsoave, ci o lecție politică de cea mai vie actualitate, o lecție despre ființa noastră actuală, fiindcă Voievozii noștri au coborît și au stat mereu în mijlocul oamenilor și așa au și făcut Istoria.

La un praznic de hramul de la cincisprezece septembrie, cineva, de pe Valea Cîrșului, îmi povestea cum venise Cuza și dăduse mina cu moșul lui și îi arătase oua și îi dăduse și lui una și îi spusese: «Cu ea să măsoară» și el credea că de atunci tot neamul lui cu ea măsurase și, în adevăr, măsurase, căci măsurase Istoria cu adevărul.

Cu acest adevăr, crud și curat, trebuie măsurată Istoria pe scenă și scena pusă în mijlocul oamenilor și oamenii făcuți să înțeleagă că ei nu sînt chemați numai să aplaude, ci și să gîndească în fața Istoriei, iar Istoria adevărată nu e întotdeauna numai un spectacol, ci și o lecție și, nu o dată, o lecție dureroasă care se învață cu lacrimi.

DINU SĂRARU ■

RUBRICA MEA

„Incunabulul” lui Onisifor Ghibu

Am întâmpinat cu mult interes recenta reeditare, în condiții tehnice excepționale, a lucrării lui Onisifor Ghibu din 1916, *Din istoria literaturii didactice românești*, ediție îngrijită de Octav Păun, cu un tabel cronologic, studiu introductiv, note și comentarii de V. Popeangă (Editura didactică și pedagogică, București — 1975). Originar din Sălișteștii Sibiului, după ce și-a făcut studiile elementare și medii în Transilvania robită, Onisifor Ghibu și-a continuat învățătura în școlile înalte din București și Germania (Strassburg, Heidelberg, Jena și Berlin), obținând în 1909 doctoratul în filosofie la Jena. După o strălucită activitate pedagogică la Sibiu, în cadrul învățământului românesc asuprit și al *Astrei*, trece granița la sfârșitul anului 1914 în «Tară», unde își urmează cu mai mult spor acțiunile culturale. Cu zece luni înainte de actul istoric de la Alba Iulia semnează declarația de unire cu patria mamă, după ce desfășurase o intensă activitate patriotică în timpul întregului război mondial. După integrarea Transilvaniei, reorganizează învățământul românesc în frumoasa provincie de baștină și ilustrează catedra de pedagogie de la Universitatea din Cluj. L-am cunoscut cu puțin înainte de sfârșitul său: era un falnic cvasinonagenar, mereu preocupat de problemele didactice și dornic să-și completeze informația, cercetând fișierele Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.

Recenta reparație tratează despre evoluția «bucoavnei» sau a «bucvariului» și a abecedarilor transilvăneni în decursul veacurilor. Clișee în sepiă înfrumusețează lucrarea și rețin îndelung atenția.

Voi atrage însă luarea aminte a cititorilor asupra unei revelatoare note, scrisă de autor după mai bine de o jumătate de veac de la marea emoție pe care o încercase, descoperind, după Unire, într-un sat din regiunea Satu Mare, ce credeți? Între scoarțele de «carton semicenușiu, foarte urt», legate cu sfoară, șase file, «într-o formă foarte degradată», ale unui abecedar românesc din Transilvania. L-a dat aproximativ între 1853 și 1870. Era cules cu litere latine și dădea exemple de natură a crește mândria puilor de români, ca descendenți de viță romană și cu vechi tradiții de luptă pentru libertate, în texte ca: «limba mea e limba română», «Horea e nume», «națiunea română e foarte lătită», «limba latină e fica (sic!) limbei române», «Dacia», «limba română e dulce» etc. S-a stabilit ulterior că filele erau salvate de la piere din «Elementariu séu Abecedarium pentru școlile romanesci» de Basiliu Petri Sibiul Tipărite și în proveditura la S. Filtsch/1864. Onisifor Ghibu a văzut în acest abecedar cu litere latine un fel de «incunabul» al imprimeriei naționale transilvane. Se știe că incunabulele datează din a doua jumătate a secolului al XV-lea și că s-au numit așa pentru că atunci cartea era recentă, în «leagăn» (lat. *incunabula, -orum*). Onisifor Ghibu a intuit cu justete că asemenea abecedare, menite să păstreze «nația» și să-i sporească forțele de rezistență, au avut o circulație clandestină. Într-adevăr, ele au fost interzise în școală de autoritățile chezarocrației, care urmăreau deznăționalizarea națiunii majoritare din Transilvania. Autorul manualelor respective a fost Vasile Petri (1833-1905), un fel de Creangă ardelean, sub raportul metodei și al cărților didactice elementare, de mare răspândire, zeci de ani de-a rândul. Emoția bibliofilică a lui Onisifor Ghibu trădează un patriotism vibrant și o mare capacitate de simțire. Eminentul om de școală a închis ochii pentru todeauna la 31 octombrie 1972, în al nouăzecilea an al rodniciei sale existențe.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

OPINII

literatura ca document

Văzind interesul pe care îl manifestă azi publicul din toată lumea pentru cărțile în care istoria pătrunde direct, netransfigurată, acelea în care documentul pune în umbră ficțiunea, putem trage concluzia că literatura trece printr-o criză a imaginației, că arta nu mai convinge, când e vorba de tragediile istoriei, fără suportul unei informații exacte. La prima vedere pare o contradicție: arta transfigurează și impune, eternizează evenimentul. Ce rămâne în timp este, se știe, cîntecul, și atunci?!, atunci de unde vine acest interes extraordinar la omul modern pentru cărțile ce vorbesc despre culisele istoriei, demitizînd-o adesea? Pentru că, spunea odată un prozator, omul din secolul XX a văzut orori pe care literatura nu le-a putut niciodată imagina și, în acest caz, el devine mefiant față de opera în sens tradițional. Curiozitatea lui merge atunci spre o literatură, am putea să-i spunem, a confesiunii. Jurnalele, memoriile sînt devorate, notațiile cele mai simple, dar provenite dintr-o sursă sigură, verificată, au un ascendent considerabil față de povestirile subtile scrise de profesioniști. Amintirile unui fost delincvent ajuns judecător de instrucție (citesc într-o revistă pariziană) au o audiență mai mare decît ultimul roman distins

cu Premiul Goncourt. Fenomenul este foarte răspîndit și merită a fi discutat. Trebuie făcut, întîi, o delimitare între literatura de colportaj și literatura care, adaptîndu-se unei nevoi morale a omului modern, pătrunde adînc în spațiul istoriei reale și dă o mare extindere documentelor care creează cititorului sceptic, înșelat de multe ori de frumusețea cuvîntului, sentimentul că opera nu mistifică. Demnitatea, superioritatea lui față de o istorie care, adesea, l-a umilit, se manifestă în hotărîrea de a cunoaște totul pînă la capăt, de a-și înțelege, cu luciditate, condiția. A înțelege este prima formă de eliberare morală, a gîndi este deja o libertate, și individul modern, trecut prin mai multe forme de alienare, are mai mare încredere în puterea mărturiei directe decît în puterea artei de a născoci.

Inteligența scriitorului care aplică această metodă este să nu sacrifice totuși arta în favoarea documentului, să nu ignore ficțiunea de dragul evenimentului. Documentul, istoria pot ajuta enorm fantezia, arta se poate ridica, pilduitor și cu mari șanse de a dăinui, pe o solidă bază de informație. Experiința culturii ne învață că arta vede mai bine și mai departe decît poate permite o experiență izolată, că indivizii care se mișcă într-un roman pot fi mai autentici și mai vii, prin capacitatea lor de a fi simbolici, reprezentativi, decît indivizii cu o stare civilă precisă. În fond, în document noi căutăm tot o formă de literatură și anume aceea care ne dă, într-o mai mare măsură, iluzia adevărului.

EUGEN SIMION ■

FAPTELE ȘI VORBELE

finis coronat opus

A face proiecte vaste, a avea ambiții constructive mari sînt însușiri foarte laudabile, cu o condiție: să realizezi ceea ce ți-ai propus. Exemplu ne stă Partidul nostru, de fiecare plan cincinal fixîndu-și ținte îndrăznețe, dar atîngîndu-le pe rînd, printr-o apreciere realistă a forțelor și folosirea lor precuțută cu neclintită stăruință. Nu putem spune că în activitatea editorială de la noi ar lipsi inițiativele cutezătoare. Multe au și fost duse la capăt în chip exemplar. Au apărut astfel «operele» unor autori clasici și contemporani în numeroase volume care adună laolaltă, ca niciodată înainte, aproape tot ce merită să fie reținut de istoria literară și nu puține asemenea inițiative, salutate cu entuziasm de cititori la pornire, se poticnesc pe drum și sfîrșesc prin a fi abandonate apoi pentru totdeauna. Va mai continua ediția monumentală *Eminescu?* E adevărat, benedictinul ei, Perlessicuz, a murit între timp și această grea pierdere ridică serioase probleme. Nu s-ar găsi însă cîțiva eminescologi pregătiți și inimoși care să încheie această indispensabilă și splendidă muncă de o viață? Cînd a căzut trăsînit Paul Zari-fopol, în 1934, ediția critică începută de el din Caragiale n-a fost părăsită. Șerban Cioculescu a preluat greaua muncă și a dus-o, cu o devoțiune și scribere egale, pînă la capăt. Dar am ales un caz unde întîrzierile și-ar găsi justificări. Altele însă — și așa putea căia destule, privind edițiile de «opere» din Sadoveanu, G. Călinescu, H. Papadat-Bengescu — rămîn fără explicații. Uneori trec ațîția ani încît cititorul ajunge să uite cum mai stau lucrurile cu anumiți clasici. La ce volum și în care din multele ediții neterminate s-a oprit tipărirea lui Vasile Alecsandri? Cine ține minte cum mai stăm cu Gr. Alexandrescu? Avem, pînă la urmă, o ediție ca lumea din Rebreanu? Asemenea întrebări își pot obține greu răspunsul, fiindcă situația exactă în cazul autorilor pomeniți rămîne cețoasă. S-au început tot felul de ediții; unele cuprind ce lipsește din altele dar au la rîndul lor omisiuni grave. Bine măcar că poartă titlul vag «opere» sau «scrieri». Cînd am întreat ce vrea să însemne asta, cineva mai șugubăț mi-a explicat «kadică nici complete, nici alese!».

Boala începuturilor grandioase, necontinate însă și lăstate apoi senin în plata Domnului, e, pe tărîmul literar, molipsitoare. Nu numai editurile, ci și o mulțime de autori uită să ducă la capăt ceea ce au făgăduit cititorilor. Unii au promis cicluri întinse de romane, oprindu-se însă definitiv, după volumul I. Alții pot publica «introduceri» la teme importante pe care nu le mai atacă niciodată.

Putem găsi și motivări nobile, în ordine mitică, acestor năravuri. Foarte inteligentul meu coleg N. Manolescu a schițat una, le-gînd-o de legenda Mesterului Manole, care ce zidea ziua se năruia noaptea. Alt fel zis, am fi predestinați să o luăm mereu de la capăt. Vocația veșnicilor reincepteri dăruie o aură poetică, mă tem, unei lipse de perseverență și exercițiu al travaliului cultural sistematic și răbdător.

«Ispravă», cu sensul de lucru meritoriu, provine din verbul a isprăvi, adică a duce la capăt, a termina ceea ce ai început, «Om de ispravă» e iarăși cineva pe care te poți bizui, fiindcă atunci cînd se apucă de o treabă, o face. Jertfindu-și soata pînă la urmă și Mesterul Manole a isprăvit minăstire.

Dispoziția de a lăsa baltă lucruri pomeite cu o mare înflăcărare ațîta mai degrabă verva umoristică. Recitiți, pentru edificare, excelenta bucată a lui Brătescu-Voinești «Căldătorului îi șade bine cu drumul».

OV.S. CROHMĂLNICEANU ■

la lund, de vorbă cu filologul suedez alf lombard

În toamnă, în drum spre Stockholm, am acceptat cu bucurie amabila invitație a savantului suedez Alf Lombard, vechi și constant prieten al poporului român, de a-i fi o zi oaspete la Lund. Pe lingă vizitarea monumentelor istorice și a împrejurimilor acestuia vechi centru universitar, am purtat cu autorul valoroasei lucrări, «Le verbe roumain» (1 223 de pagini!), tipărită în 1955 la editura «Gleerup» din Lund, următorul dialog:

1. Ce va determina să în-vățați limba română?

— În vederea lărgirii cunoștin-țelor de limbă romanică, în 1934, am făcut prima mea călătorie în România spre a cunoaște pe Ovid Densusianu, bun prieten cu magistrul meu, filologul de la Universitatea din Uppsala, Erik Staatt. Din discuțiile purtate atunci cu emeritul filolog român am ajuns la convingerea că nu poți fi un bun romanist dacă nu cunoști și romanitatea orientală, reprezentată azi doar de limba română.

2. Cum prețuiți viața noastră culturală?

— O găsesc foarte importantă și țin să subliniez că mă refer doar la ceea ce se tipărește și mi se trimite de Academia Republicii Socialiste România și de către Institutul de

lingvistică, de pildă, monumen-tala lucrare Dicționarul limbii române, care a ajuns la litera P.

3. De cînd învață tineretul suedez limba română?

— Din 1936! A 25-a aniversare a acestui frumos început făcut de mine s-a sărbătorit la 16 noiembrie 1961. Cu această ocazie, Cancelarul celor 6 universități din Suedia a decis ca, pe viitor, să se poată acorda licențe la Facultatea de filologie și la specialitatea Limba română. Acest lucru e azi posibil nu numai la Lund, ci și la Stockholm, unde, de asemenea, funcționează un lectorat de limba română. Materia de examinat se face după o programă alcătuită de mine.

4. Ce ar mai trebui făcut ca relațiile culturale dintre popoarele noastre să progreseze?

— În primul rînd, continuarea schimbului de studenți, prin acordarea reciprocă de burse, în cît mai variate domenii.

Găseșc că în România s-a procedat just prin înființarea unui lectorat de limba suedeză, cîci actualul lector, Valeriu Munteanu, la ora actuală vorbește cel mai bine limba suedeză. În afară de el mai prețuiesc, în aceeași măsură, pe C. Gi-dei, care mă vizitează des și are

bune traduceri din suedeză în limba română, ca de pildă «Varegii» în Editura Dacia.

La Malmö, o activitate laudabilă desfășoară Ion Milos, care a invitat Teatrul de Comedie din București în acest mare oraș-port. Cele trei spectacole reprezentate aci, în special «O noapte furtunoasă», s-au bucurat de o frumoasă apreciere. Meritul revine, desigur, regizorului Lucian Giurghescu, care cu regia sa vie a determinat ca piesele lui Ion L. Caragiale să fie jucate cu multă fantezie și gustate de spectatorii noștri.

E bine să mai subliniez că, la propunerea mea, Editura Coeckel-bergh a tradus cînt lucrări ale romanțierului Zaharia Stancu, pe care, de două ori îl propusesem Academiei Regale Suedeză spre a se decerna Premiul Nobel pentru literatură și numai survenirea morții neașteptate a zădărnicit această meritată prețuire a culturii române.

5. Cu ce gînduri ați putea încheia interviul acesta?

— Vreau, în încheiere, să repet ceea ce dealtfel am mai discutat cu prietenii mei buni din România, acad. Alexandru Rosetti și docentul Augustin Z.N. Popp, că românii au dat omenirii patru mari personalități culturale: pe Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Mihail Eminescu și Nicolae Iorga de care mă lega o caldă prietenie, cimentată nu numai la București, ci și la Vălenii de Munte.

Lund, 3 septembrie 1975
Dr. ION HURDUBETIU ■

CRONICA LITERARĂ

un roman politic

Incognito pare să fie o replică la *Delirul*. Ambele romane se opresc asupra ațeleiași epoci, dar unghiul de vedere (mai e nevoie s-o spunem?) e diferit. Predea sondează un cosmar colectiv, luminînd mai ales cazurile tabu (personalități, evenimente), zguduind în același timp o anume inerție în atitudinea confortabilă față de istorie. În *Delirul* timpul epic se suprapune peste cel obiectiv, fluxul faptelor curge normal dinspre trecut către viitor. Se dezvăluie pe parcurs, însă niciodată integral, adevărul din interior al epocii, cu care nu ne simțim neapărat solidari și bănuim că nici autorul. Dimpotrivă, în *Incognito* viitorul întretaie contrapunctic trecutul. Istoria e adusă în instanță, cu deosebire în capitolul *Un proces cu multe consecințe*. Antonescu și miniștrii săi sînt acuzați și judecați de Tribunalul Poporului. Așadar, elementul revoluționar, de la început, are o mare pondere. Bineînțeles, atunci cînd timpul epic este același cu timpul obiectiv, intenția autorului e de a desconfirma istoria, de a pătrunde, pur și simplu, în culisele ei. Materia epică (debordantă) e structurată plauzibil după o idee compozițională adecvată. Dealtfel, *Incognito* a fost subintitlat onest «ciné-roman».

Narațiunea cinematografică, opusă cu ostentație falsei profunzimi analitice, permite realizarea perspectivei contrapunctice, cu viitorul în prim plan. Romanțierul scrie aproape cu detașare biografică, deși se mișcă într-un mediu familiar. Proiecția subiectivă sau parabola ar întuneca aici sensurile majore. La fel, poate, maniera de a filosofa, care nici nu-i convine temperamental. Eugen Barbu, cu o tehnică simplă, a închezat în *Incognito* un panoramic documentar, de autenticitate absolută, cu oameni adevărați — se înțelege, la granița dintre viață și ficțiune.

În linii mari subiectul ne e cunoscut din serialul TV: *Un august în flăcări*. Cel mai mult convinge însă tabloul de epocă (extrem de vast). Eugen Barbu surprinde viața particulară a demnitarilor antonescieni, acțiunile comuniștilor, lumea presei și a scriitorilor, seratele somptuo-

se, birfa de salon, episodul cu profesorul Vrăbescu; pătrunde chiar și în sfera de relații a personalului german din București. Intriga devine pe alocuri polițistă, mergînd pînă la senzaționalul criminalistic (moartea lui Arghirescu, atentatul împotriva doamnei Hoffmann). Prin Armand Sachelarie ne aflăm tot timpul în culisele politicii. Decorul nu e lipsit de culoare, de pitoresc. Magazinul doamnei Robescu e mai mult decît o casă conspirativă. Nimic nu-i scapă lui Eugen Barbu; de la comerțul ultrarafinat cu «vechituri» și idei pînă la atmosfera crepusculară, de sfîrșit de eră socială. O lume a contrastelor violente, traversată de un irezistibil suflu înnoitor.

Personajelor li se fac adevărate fișe comportamentiste. Psihologic sînt destul de sumare. Oamenii se descurcă, pur și simplu, n-au timp să mediteze. Trăiesc sub semnul acțiunii imediate. Unii nu strălucesc deloc. Istoria îi ignoră cu indiferență. Memorabil e, în felul său, Raul Tismana, un ratat lucid. Alteori eroii sînt individualizați prin ideile pe care le susțin. E cazul teribilului pamphletar Pavel Candra. Cu acesta procesul lui Antonescu și al legionarilor începe cu mult înainte de 1946.

Deocamdată, dintre comuniști se impune Tronaru. Un tip enigmatic e «Colonelul», omul de concepție al partidului. O lungă replică dintr-un dialog cu Armand Sachelarie, în problema puterii (p. 263-264), îi conferă o poziție privilegiată. Lui Armand Sachelarie i se rezervă un rol spectaculos și — de ce nu — dificil, de aceea el și convinge mai puțin.

Dar să revenim la concepția despre istorie. În *Incognito* comuniștii dau tonul. Propriu-zis nimic nu le poate zădărnici planurile. Eugen Barbu ține, după cum se vede, foarte mult la puritatea ideologică a demersului său. Ideea compozițională și narația lejeră nu anemiază intenția politică. Romanțierul, am mai sugerat, are tot timpul în vedere (la propriu) începutul și sfîrșitul, trecutul și viitorul. De aceea dispune simultan planuri aflate în raport de succesiune și uneori depistate în timp. Cîtam iarăși plasarea răsănătorului proces al Mareașelului, în plină evocare a anilor de război. Sensul, adevărul e acum limpede pentru toată lumea. Un adevăr polemic, desigur. Detașarea biografică n-o implică și pe cea etică. Eugen Barbu însuși e un artist comunist, angajat, cu simpatii și opțiuni ferme. Toate acestea fac din *Incognito* un roman politic remarcabil și nu ne rămîne decît să așteptăm cu încredere al doilea volum.

CORNEL MORARU ■

«Fotbal» de Mircea Radu Iacoban, o piesă cu priză la public, bine regizată de Dan Micu și bine jucată, între alții, de Mihai Stan, la Teatrul Giulești.

Fotografie de Radu Constantinescu ■

CRONICA SPECTACOLELOR

seara în care începe viscolul sau „viața unei femei”

Aurel Baranga ne-a invitat simbătă seara să vedem premiera ultimei sale piese și am înțeles, abia după ridicarea cortinei, deși ne-am întâlnit în hol cu neliniștea sa căruntă și febra bintuindu-i privirile, că piesa avea să se scrie sub ochii noștri. Cine să premediteze că reprezentarea va debuta feeric, cu ninsoarea aceea furioasă prin fereastra cu ecran lat și în decorul acela prețios și solemn, de vilă bună pentru auditorii aristocratice de muzică de Bach și de retrageri cu diagnostic de sindrom astenic depresiv? După primul contact cu scenografia, aveam să oftăm resemnați la gândul că vom asista la un spectacol calm, petrecut între pereții unei familii cu obsesii intelectuale și în abundență materială. Dar n-a fost așa. Femeia care și-a întors privirile spre noi, din mijlocul acestui decor simetric, ne-a amenințat cu drama ei aflată la cîteva fracțiuni de secundă de tragedie, dar în fond cu un gust amar de tragedie și cu miros de singe proaspăt. Greu de crezut sînt pentru noi, cei din generația copiilor cuminți și gravi de după război, amintirile rarilor bărbați și preararilor femei care au trecut nevinovați prin tristele purgatorii ale închisorilor. Era, se spune, de ajuns un simplu denunț, o abdicare de la echilibru, pentru ca destinul unui om să plîie în infern.

Dar cine s-ar fi așteptat ca femeia aceasta, în ființa căreia am simțit multă vreme după ridicarea cortinei emoțiile interpretei, să se lanseze cu atîta cruzime în trecutul ei și al nostru, și să desfacă bandajele vechilor răni, lăsînd să se împrăstie pretutindeni mirosul acela dulceag și greșos de cangrenă? Cine ar fi crezut, trecînd peste faptul că datele imediate ale piesei sînt vizibil confecționate — cîteva oameni se trezesc convocați la întîlnire cu o victimă și răspund cu surisuri potrivite pentru un bal mascat — cine ar fi crezut, spun, că dincolo de nefirescul romantic al punerii în temă cu datele procesului care urmează, femeia aceasta ne va răscoli seara cu un strigăt venind din tenebre? Slab regizate sînt în piesa aceasta personajele care umplu viața femeii de coșmare, «iubiții» aceia fantomatici și eleganti, lamentabili și surzătorii, lași și plini de intenții bune la ora cînd victimele au ieșit din închisoare și toate «crimele» se prescriu. Cîtă ură în femeia aceasta, devenită după vîrsta de 40 de ani vedetă de cinema și actriță de teatru care smulge aplauze la scenă deschisă! Și cînd te gîndești că titlul piesei dădea în vileag o melodramă lată că viața e mai puternică decît literatura!

Dar să trecem peste convenția întîlnirii de la vila ascunsă sub viscol, convenție care oferă mister de roman polițist întîlnirii. Nu se poate să nu fii zguduit, din toate fibrele ființei tale să nu fii zguduit, la auzul altor strigătoare la cer nedreptăți, pe care femeia cu viața suspendată, cu existența mușamalizată, le azvîrle în fața celor responsabili de «crimă». Cum altfel se poate numi fapta aceluia care condamnă un om nevinovat numai cu scuza că «era nevoie de un exemplu», «era nevoie de un țap ispășitor». Și iată că, dintr-odată, viața unei femei poate însemna 22 de ani de libertate și aproape 20 de ani de muncă silnică!

Cine-i va restitui acești ani mototoliți aruncați de fapt la coșul de gunoi al istoriei, ani despre care multă vreme nu s-a vorbit nimic — tăcerea ajunsese să se șlefuiască precum diamantele — pentru ca astfel greșelile de altădată să primească titlul de exemplu! Nu există exemplu pur și simplu. Orice exemplu trebuie dat în numele unei idei, unui principiu, și are caracter educativ, deci public. Numai voința de a trăi și rezistența biologică au făcut-o pe această femeie să nu ducă în mormînt propriul ei exemplu care trebuie, categoric, să tragă în noi, pe rînd, toate semnalele de alarmă. Pentru că noi, copiii aceștia cuminți și poate cenuși de după război n-am știut prea bine ce se întîmplă lîngă noi, am fost ocrotiți de orori, de mizerii, ni s-a destinat pur și simplu un viitor fericit. Și am fost fericiți într-adevăr, dar și inconștienți, îndeajuns de inconștienți.

Vă imaginați deci cîtă forță dramatică, aproape electrică, îi trebuie unei actrițe ca să convingă în acest rol, să se transforme dintr-o victimă în acuzator. Marcela Rusu, cu patetism bine temperat, cu glasul puțin spart, marcată de emoția premierei, și-a interpretat personajul însușindu-și datele biografice ale eroinei pînă la refuz. A parcurs spectacolul cu o violență și cu o tandrețe pe care rar am întîlnit-o la o actriță. Acelele de revoltă erau urmate de accese de generozitate îmbinate cu malițiozitate, cu dispreț, cu melancolie. A vorbit mult, s-a agitat uneori precipitat, s-a mișcat anevoios și asimetric în decor, dar a trăit ca și cum și-ar fi dat foc în fața noastră. Din distribuția care îi cuprinde pe Șerban Iamandi (perfect în rolul canaliei mizericordioase), Iulian Necșulescu (foarte slab), Constantin Dinulescu (inventiv în rolul unui personaj odios și libidinos furat din recuzita actoricească a «inștrigilor și iubirilor» de altădată), Matei Gheorghiu (spumos și gargaragiu într-un avocat degradat), am reținut în mod special pe Radu Beligan. Pentru că este actorul care dă piesei lăcditate, nota gravă de scepticism și de inteligență necesară pentru a clarifica sensurile piesei. Acest actor atît de plastic în mișcarea scenică, atît de înțelept încît stie să secondeze și să tacă mai mult de trei sferturi din piesă, dar să se simtă prezent tot timpul, a fost excelent distribuit de autor. Radu Beligan întîrește tensiunea piesei și atenția publicului. Disparația sa din scenă ar fi însemnat haos și dezechilibru. Actorul acesta ține firul cu plumb al piesei în cîta verticală de la frunte.

Regizorul nu s-a văzut. Nu avea ce să rezolve. Am fi dorit ca din punct de vedere al autorului femeia să se explice mai mult prin celelalte personaje decît prin monolog. Aceasta este o problemă de strategie. Or, lui Aurel Baranga numai strategia nu i se poate reproșa.

După căderea cortinei ești proiectat într-o dilemă: ce a fost într-adevăr impresionant în spectacol, faptul de viață sau construcția dramaturgică și valoarea estetică a textului? Sau toate la un loc? Este evident pînă la urmă că faptul de viață este mai puternic. Un caz de excepție rămîne însă un caz de excepție. Viața propriu-zisă e mult mai complexă și uneori mai frumoasă, mai interesantă. După un timp, senzația pe care o încerci cînd te gîndești la piesă, este că a fost nobil vulgarizată o existență ieșită din comun, dar plină totuși de imperfecțiuni. Prea multă ostentație, prea multă demonstrație pro-domo în această piesă. Aici a greșit autorul.

A. DOHOTARU ■

CRONICA T.V.

cit costă o... zădărnice

Trăim un timp al marilor descoperiri științifice și tehnice, cînd omul, prin bogăția cunoștințelor acumulate și perfecțiunea uneltelor sale, pătrunde tot mai adînc în tainele materiei, cînd s-au depășit granițele orizontului cu viteze cosmice și am cules cu mina sol lunar, cînd s-a adus de la fața locului imaginea Lucefărului, — trăim un timp al calculatoarelor și al miracolelor fizicii moderne, — totuși, să vezi și să nu crezi, se mai găsesc oameni în toată firea, bărbați și femei, care aleargă la fel de fel de indivizi ce se dau drept făcători de minuni și de vrăji; «magicieni», ghicitori în ochi de broască, doftoroaie, într-un cuvînt șarlatani, care le ușurează pe loc nu suferința, ci buzunarul. Unii, creduli și ignoranți, ajunși într-o situație grea, fie că au necazuri cu vecinii, în familie, la serviciu ori suferă de vreo boală, fie că vor să se facă plăcuți unor persoane care nici nu-i observă, dau fuga la vrăjitoare, scot banii de la teșcherea, și «magiciana» bate cărțile, scoate broasca, scoate busuiocul și... rezolvă totul în cazul cînd ritualul nu cere mărirea sumei. Dacă pretendentul vrea să-și rezolve o chestiune de dragoste e bine ca vraja să se facă în luna ianuarie-februarie; pentru înfrîngerea dușmanului la miezul nopții, pentru deochi în fapt de seară, pentru daruri în tot restul zilei ș.a.m.d. Și se caută destinul naivului curios în bobii de fasole, în bobii de porumb, în bobii de linte, în bobii numărați și nenumărați, numai bobii să fie, bobii în care nici măcar baragladinele ce-i mînuiesc nu vād nimic, mirîndu-se și ele de credulitatea celor care «e prosti». Că fasolea, e tot fasole... Ce să fie al'ceva?!.. Și iată că un biet om, a cărui consoartă a luat-o razna, încearcă s-o aducă pe calea cea bună, acasă, în familie, plătînd nici mai mult nici mai puțin decît treisprezece mii de lei pentru o zădărnice, că aia tot dusă a fost! Treisprezece mii de lei care au ajutat ca... «trecea cu Diana la picior de lemn». Să nu mai vorbim de o candidată la cariera medicală, care, simțînd nervi în tot corpul, s-a dus s-o descînte doftoroaia

și să-i spună de ce n-a reușit ea la facultate. Pot să-i spun eu pe gratis: n-a știut anatomie, chimie și fizică! Ghicitul în cafea, în pravilă, în unduirile șarpelui, în palmă, în frunte, sub frunte, în noduri, în tot ce vrei — întrebînd un limbaj oracular cu sens ambiguu, face din cei slabi de fire o pradă ușoară. Un individ a cărui recuzită te sperie adăugînd la aceasta și puțină apă moșmondită cu busuioc poate duce pe seama ignoranței altora o viață fără griji. Se vorbește de credulitatea unora și eschieria altora, dar nu se iau măsuri asupra aceluia care eliberează autorizații ca să se umble cu papagalii «ghicitori» prin piețele Bucureștiului. Sînt ironizați pe drept cuvînt cei care apelează la astfel de practici, dar oare mai vinovat este naivul decît șarlatanul care susține că ceea ce prevestește el se mai împlinește uneori? Sigur că se mai întîmplă ca o femeie sau un bărbat, după ce a băut din paharul destrăbălării, cheltîndu-și banii și viaga, să se întoarcă spășit acasă, la ai săi, dar asta după ce și-a consumat nemernicia și nu datorită nodurilor de ață neagră. Reportajul semnat de Anca Arion este un exemplu de ceea ce poate face un reporter care a știut să arate, cu finețe, umor și atitudine, practici incredibile pentru timpul în care se petrec.

Dorul de țară prezent în textele celor care, debusolați, dintr-un motiv sau altul, au emigrat cu ani în urmă este roștit prin limbajul neaoș al poeziei populare, arătînd peripecțiile dramatice ale dezrădăcinării. Se tînguie și se întreabă, oftînd în melodie, ce-au căutat ei la străini, că străinii-i încarcă cu poveri, iar dorul de părinți, de copii li sfîșie. Că străinii stau la masă, și ochii lor lacrimi varsă ș.a. Aceste texte document spun multe despre aventura desprinderii de ai tăi, de pămîntul, apa și aerul locului unde te-ai născut. Însemnînd toate la un loc mistuitorul dor de țară netălmăduit de nici o minune din lume.

COMAN ȘOVA ■

CRONICA MUZICALĂ

„opera” din...craiova

Puțini sînt cei care, probabil, știu că la Craiova există Operă. De fapt, titulatura corectă este «Secția de Operetă a Filarmonicii Oltenia, Craiova». Dar fiindcă aici se cîntă și opere, în afară de titluri clasice de operetă cum ar fi *Singe vinez*, *Logodnicul din lună*, *Floarea din Hawaii*, *Bal la Savoy*, craiovenii preferă s-o numească Operă.

Am fost prezenți în aceste ultime două stagioni de cînd ființează secția la premiera spectacolelor de operă *Răpirea din serai* și *Traviata*. Din mai multe motive am întîrziat să facem publice impresiile la timpul cuvenit. Acum însă am participat la o nouă premieră, de data aceasta cu opereta *Răspîntia* de Florin Comișel, și astfel, vorbind despre această frumoasă realizare scenică, vom aminti aici și despre operele care se cîntă la Craiova.

Răpirea din Serai, siengspiel-ul lui Mozart, cunoaște pe scena craioveană o interpretare muzicală apropiată condițiilor unui teatru de operă. Montarea atractivă, datorată regizorului Hermann Wedekind, directorul Operei din Saarbrücken (R.F.G.), vizualizează expresiv și cu umor întîmplările mai mult vesele ale unei evadări din seraiul unui pașă; face astfel o bună propagandă genului, facilitînd înțelegerea publicului. Sub aspect muzical *Traviata* a marcat un plus de familiarizare a soliștilor, corului și orchestrei Filarmonicii dirijate de Teodor Costin și Marian Dedu, cu exigențele muzicii de operă ieșite de astă dată de sub pana inspirată a lui Verdi.

Premiera operetei *Răspîntia* a compozitorului Florin Comișel are meritul, pe de o parte, de a adăuga o nouă lucrare originală repertoriului, iar pe de alta de a pune în valoare noi posibilități de exprimare ale ansamblului muzical craiovean. Este vorba acum de un titlu care încearcă să demonstreze adecvarea subiectului politic, militant, la mijloacele de expresie ale genului de operetă, nepotrivite în conștiința unora pentru a transmite un mesaj contemporan, revoluționar. Și dacă la premiera bucu-reșteană a acestei opere succesul a fost parțial, Opereta din Craiova are meritul de a releva cu mai multă pregnanță capacitățile expresive ale limbajului artistic muzical raportat exclusiv la edificarea sensului, a mesajului. Cu alte cuvinte, montarea acesteia a operetei *Răspîntia* se apropie și mai mult de pretențiile contemporane ale genului, libretul revizuit față de prima ediție are mai multă consistență dramatică, iar parti-

tura se mulează mai bine, mai firesc în arii, duete, coruri și dansuri. Spectacolul devine astfel mai atractiv, un adevărat spectacol de operetă în care regia utilizează cu inteligență posibilitățile de expresie ale actorilor, cîntăreților și dansatorilor. Încă se resimte în spectacol tendința de schematizare a aceluia personaj colectiv, poporul, care — datorită unei prejudecăți adînc înrădăcinate la creatorii noștri — trebuie să apară pe scenă cu chipuri încruntate, ținînd pumnii strînși și vorbind, în cor bineînțeles, în lozinci. E aici și o vină a libretistilor Ed. Ardan și Cezar Tipa, totuși vizibil mai familiarizați acum cu genul, dar și a regiei. În ansamblu însă, spectacolul e veridic, cursiv, se urmărește cu interes și meritul principal revine în primul rînd autorilor spectacolului, regizorului N. Ciubuc-Vrancea, animator al acestei secții, tînărului și talentatului dirijor Marian Dedu, scenografului V. Penișoară-Stegaru și coregrafei Elena Penescu-Licium. Nu mai puțin e drept că și interpreții merită cuvinte de laudă: Gabriel Mamal, Aida Săvescu, Dorel Stoia, Constantin Ene, Valentina Mănescu, Mihai Istrate, Ion Kelemen, Matei Nicolae. Într-un gen foarte dificil, în care exigențele sînt maxime, ei cîntă și joacă cu dezinvoltură și mai ales cu entuziasm.

NICOLAE SPIRESCU ■

curier muzical

Ștefan BANEA — Brașov: Zvonurile despre destrămarea formației Phoenix sînt neconfirmate. Dorian-Richard IANCU — Birlad: 1) Obiectivitatea cu care apreciază discurile celor două formații, Phoenix și Sfinx — considerate, ambele, că realizări de înaltă ținută artistică — vă face cînte. 2) Cenaclul nu va ocoli nici orașul dumneavoastră. Mirela GABAR — Corabia: 1) Nu vă putem, din păcate, expedia cărțile solicitate. 2) Cenaclul poate veni la Corabia. Oricum, țineți legătura cu noi. Ileana BĂDULĂ — București: Nu se pot da sfaturi în privința unei metode de compoziție folk. Dacă aveți talent o veți găsi cu siguranță și singură. Trebuie avut în vedere neapărat însă că linia melodică să fie cît mai simplă și mai expresivă. Mircea CRISTE — Reșița: Am primit compozițiile dumneavoastră. Urmează să așteptăm verdictul cîtorva folkși consacrați. Andrei PASCU — Cluj-Napoca: Nu ne putem angaja să publicăm în revistă toate poeziile — publicate anterior în alte publicații ori în volum — pe care le recită membrii cenaclului.

CRONICA FILMULUI

orașul cel mai apropiat de buftea...

Într-un număr trecut al revistei propuneam o posibilă discuție despre distribuția filmelor noastre. Sigur, este o temă inepuizabilă de seminarii și dezbateri iar rindurile de față nu pot ambiționa decât să ofere câteva eventuale repere. Nu sînt prea mulți ani, vreo 20, de cînd — în condițiile unei cinematografii în formare — se pune problema actorului de film ca un deziderat fără de care nu se poate. În deceniul 6, regizorii noștri, școlii destul de sumar în domeniul muncii cu actorul și avînd legături aproape nule cu laboratorul teatrului, începeau să deprindă abecedarul acesta pe seama producției naționale de film iar succesul pe ecran al unor Ciulei sau Pintilie în anii '57 sau '65 se datora, în bună măsură, și experienței lor scenice, stăpînirii artei de a lucra cu interpretii. Avem acum, ca și atunci puțini actori «de film» și o pleiadă de actori de teatru foarte buni, care au însă în plus avantajul de a fi învățați mai mult singuri rigorile expresiei cinematografice. S-a format un cerc nu prea larg (ba chiar restrîns, dacă ne raportăm la amploarea și diversitatea de azi a producției) de interpreți al căror succes pe ecran într-un rol sau altul a devenit o garanție, ceea ce e bine, dar și o soluție comodă uneori, ceea ce poate duce la o sărăcire a expresiei, la o depreciere a personalității artistice a fiecăruia.

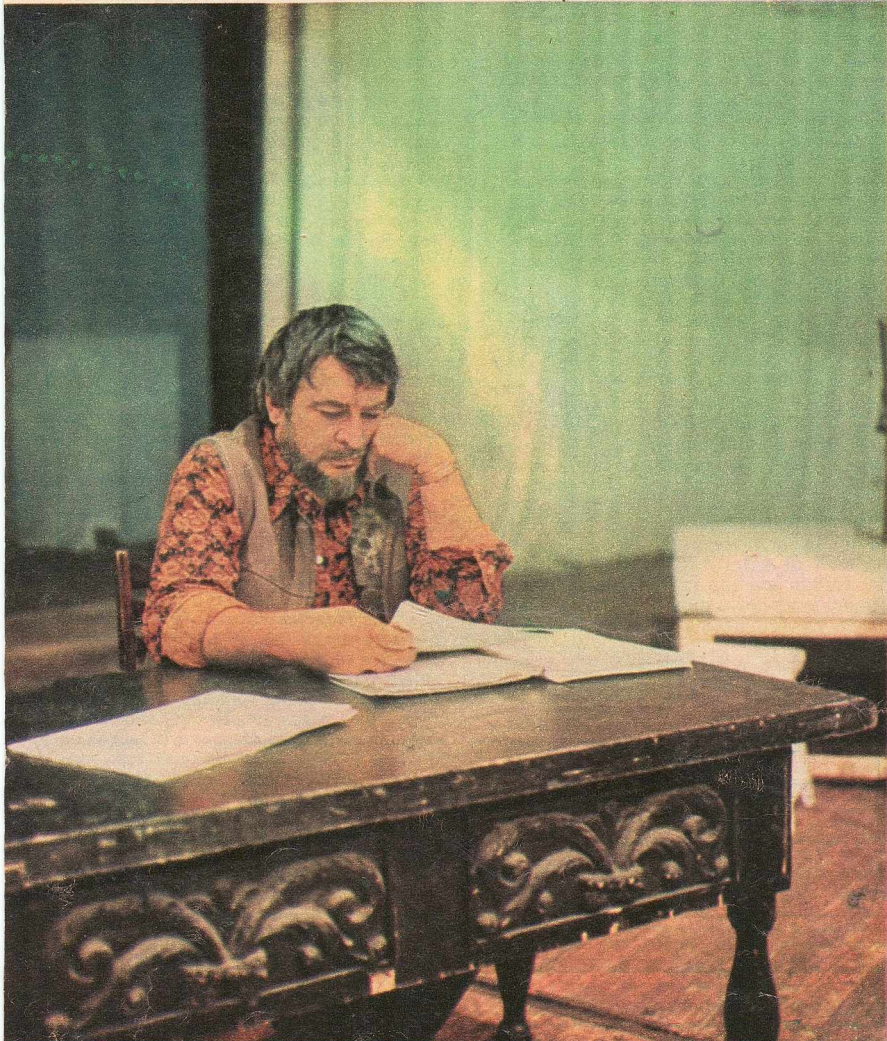
Numai în câteva din ultimele noastre premiere am întîlnit, de pildă, actori de «prim plan», pe care publicul îi așteaptă oricînd cu plăcere în roluri pe măsura lor, acceptînd să se prezinte în posturi de simpli figuranți, în apariții episodice lipsite de substanță: Ion Besoiu, Ilarion Ciobanu, Victor Rebenjiuc, Ion Dichiseanu, Dina Cocea (în «Cantemir» și «Muschetarul român»), Dana Comnea, Ștefan Tapalagă (în «Cercul magic»), Matei Alexandru, Ștefan Mihăilescu-Brăila (în «Alarmă în deltă»), ca să nu mai amintim de mînunchiul de vedete distribuit în acel rebut deghizat în film și purtînd titlul «Nu filmăm să ne-amuzăm» etc. Am pomenit aici actori ce pot fi oricînd interpreții rolurilor principale ale unui film dar discuția nu se poartă în jurul raportului «principal-secundar». Este cu totul normal să-i oferi unui actor de prestigiu și forța interpretativă ale celor citați — și nu e vorba numai de ei — posibilitatea de a face, într-un personaj episodic, o creație autentică și neașteptată, dar cu o condiție: să-i oferi o partitură pe cît de redusă în dimensiuni pe atît de bogată în date de conținut. A alcătui însă o distribuție cu «nume mari» în roluri lipsite de orice substanță, punîndu-i pe actori în situații de-a dreptul jenante, nu e numai simplă comoditate, ci un atentat la calitatea lor profesională, care se degradează după o asemenea ieșire în fața publicului. Tocmai de aceea îndrăznesc să sper că actorii înșiși vor fi mai pretențioși cu ceea ce li se oferă, că vor refuza ferm asemenea distribuiri așa cum, după cite știu, o mai fac uneori — un exemplu printre altele fiind Toma Caragiu. Desigur, nu o să ajungem în situația înregistrată de istoria cinematografului cînd distribuirea greșită sau «pe invers» a unor vedete producea reacția negativă a publicului ce nu admitea postura neobișnuită a idolului său. Asta ar putea condamna un actor la unilateralitate și dovada o avem în creațiile unor interpreți ce au suferit din cauza «tipajului» exagerat, ca Draga Olteanu sau Jean Constantin, care în cele din urmă au avut șansa de a-și demonstra bogăția registrului de expresie. O distribuție «pe invers» oferirea prilejului unor compoziții inedite, atunci cînd se fac deliberat, în scopul obținerii unor efecte artistice, rămin, desigur, etern posibil. Dar să nu-i punem pe acești oameni să facă act de prezență în filme oarecare. Pentru că, veți observa cu ușurință, asemenea situații se întîlnesc cu regularitate în producțiile minore, în nereușite, sau la regizorii cărora munca cu actorul nu le prea stă la îndemînă. Spre bucuria noastră, ca un semn de bun augur, distribuția bine cîntărită și efortul de a lucra cu interpreții pînă la nuanțe se simte aproape în toate filmele generației mai tinere de autori — Veroiu, Pița, Vaeni, Mircea Moldovan, Andrei Cătălin Băleanu — care se alătură de la bun început pleiadei de creatori cu cele mai evidente preocupări și reușite pe acest teren — Malvina Urșianu, Manole Marcus, Blaier, Iulian Mihu.

Vorbem la început de întinderea extrem de îngustă a grupului de interpreți pe care se sprijină filmul românesc, ceea ce nu înseamnă un factor de progres în contextul creșterii cantității și complexității tematică a producției și asupra acestei probleme s-ar cuveni să revenim. Cu foarte rare, dar ferice, excepții teatrele din provincie continuă să rămînă în afara circuitului de valori pe care-l prilejuiește marele ecran. De unde și constatarea că Bucureștiul rămîne totuși cel mai apropiat oraș de Buftea...

EUGEN PATRICHE ■

Ion Marinescu pregătind la masă, cu textul piesei în față, un nou rol, o nouă premieră a Teatrului Mic.

Fotografii de Emanuel Tănjală ■

cine, ce, unde, cînd?

Foarte interesant spectacolul «O scrisoare pierdută» regizat de Anca Ovanetz la Teatrul Național din Iași. Ca și Liviu Ciulei în urmă cu cîțiva ani la Teatrul Bulandra, Anca Ovanetz demonstrează că posibilitățile de explorare a textului sînt practic inepuizabile, iar ipotezele de la care se poate porni la construirea unui spectacol nu trebuie taxate ca apriorii exhibiționiste, chiar dacă tradiționalistii vor strimba din nas. Asupra acestui spectacol vom mai reveni. ● Ascensiunea lui Arturo Ui nu poate fi uitată! Iată sensul spectacolului cu piesa lui Bertolt Brecht pus în scenă la Teatrul din Bacău de un grup de actori înzestrați: Sică Stănescu, Stelian Preda, Mihai Drăgoi, Liviu Manoliu, etc. Curajoasă tentativa Teatrului din Bacău de a relua un spectacol care, la București, acum cîțiva ani, a lansat cel puțin un mare actor: Ștefan Iordache! ● Instructivă expoziția deschisă în holul Teatrului Național din București care prezintă costume și imagini din spectacolele cu caracter istoric susținute de-a lungul anilor. Se reconstituie astfel epopeea națională din fragmente de timp consumat sub luminile rampei și la cea mai înaltă tensiune emoțională pentru că marile roluri ale istoriei noastre au fost întotdeauna interpretate de actori luminoși ai scenei românești. ● Studioul «Sahia» ne propune în premieră de gală un film despre «Retezat-Riul mare» și după o prezentare adecvată care ne cufundă rapid în atmosfera acvatică ne oferă un film despre «Retezat-Intîiul parc național». Toate ar fi bune și frumoase dacă imaginilor sărace și plate culese la întîmplare de operator și montate în spiritul vechilor «pauze» ale Televiziunii nu i s-ar fi suprapus un comentariu pendulînd între stilul «prețios» științific și cel «poetico-abscons». Oricum, rămînem cu convingerea că în acest minunat parc național mai supraviețuiesc un urs, cîteva capre negre care pot fi și cafenii, o șopîrlă și cîteva flori fotogenice. Dar putea fi și invers. ● ...O «istorie pe roți» circulă pe ecrane sub semnătura lui Al. Găspăruș. Povestea locomotivei românești putea oferi prilejul unui documentar sobru. S-a ales calea filmului poetic și imaginea căută cu încăpăținare metafora. Foarte bine. Dar dacă ar fi lipsit cu desăvîrșire textul de o platitudine capabilă să înfioare și școlarii din ciclul primar ar fi fost și mai bine. Unde sînt oare frumoșii ani ai filmului mut?..

A. DOHOTARU ■
E. PATRICHE ■

O mare tragediană, Leopoldina Bălanuță, alături de o tinăra acrită, Maria Ploaie, în timpul unor filmări.

instantanee

ION GHEORGHE, poetul unor vițiuni originare

Directorul editurii «Eminescu», istoricul și criticul literar VALERIU RÎPEANU

RICHARD OCHANITZKI reabilitează jazzul

Fotografii de Ion Predoșanu ■

DOUĂZECI ȘI CINCI DE ANI PE VULCANII GLOBULUI

— De vorbă cu vulcanologul
Haroun Tazieff —

en hommage de sympathie
Haroun Tazieff

— În ultima dumneavoastră lucrare, «Douăzeci și cinci de ani pe vulcanii globului», arătați că revelația vulcanologiei ați avut-o în Congo — pe atunci colonie belgiană —, în martie 1948, când ați asistat întâmplător la o erupție a vulcanului Nyamldgira. Dar ca să ajungeți aci, drumul dumneavoastră a avut, pare-se, multe ocolșuri. Îmi puteți spune acum, când, după o carieră glorioasă de vulcanolog, sârbătorii douăzeci și cinci de ani de expediții întreprinse pe toți vulcanii lumii, cum ați devenit vulcanolog?, l-am întrebat pe Haroun Tazieff, cunoscut desigur cititorilor noștri cel puțin din lucrarea sa «Când Pământul se cutremură»¹ și filmele «Apa și focul» și «Cratere în flăcări». Incunutat cu nenumărate premii: premiul Parkin al Academiei de Științe, 1966; Patron Gold Medal al societății Royal Geographic, 1970; Premiul Academiei Sporturilor, 1971; Premiul Etna, 1972; premiul literar al Vikingilor, 1973; premiul Oscar al curajului, 1966; premiile cinematografice Robert Flaherty și Pelman, 1959, Haroun Tazieff este azi, după o carieră universitară, directorul de cercetări al Centrului național de cercetări științifice, președintele Institutului internațional de vulcanologie, membru al nenumăratelor institute de vulcanologie și societăți de explorare, autorul unui număr impresionant de lucrări.

— Ca să răspund la această întrebare trebuie să mă întorc cu mulți ani în urmă, când... Dar să încep cu începutul. M-am născut în 1914 la Varșovia, când acest oraș mai făcea parte din imperiul țarilor. Războaie și revoluții au împins-o pe mama mea, purtându-mă pe mine în brațe, din nordul spre sudul și din răsăritul spre apusul Europei, ca pe mulți alții pe vremea aceea. Așa se face că după ce am fost rus, polonez, apatrid, belgian, am ajuns până la urmă francez...

Între șapte și șaptesprezece ani am crezut cu fermitate că voi fi marinar și explorator polar. Dar pînă la urmă am devenit inginer agricol și viața mea profesională s-a desfășurat aproape în întregime între Tropic. Când căpitanul unui splendid velier, care era vasul-școală pe care mă imbarcasem, m-a făcut să înțeleg că meșteșugul de marinar nu mai seamănă deloc cu ceea ce era pe vremea lui Cook și Laperouse, s-au prăbușit toate castelele — cele ale pupei și cele din Spania, pe care le clădisem de la zece ani. Și m-am hotărât să învăț altă meserie. Pînă la urmă am ales agricultura, calea ocolită a Apelor și Pădurilor îngăduindu-mi să trec de la romantismul Marelui Nord marin al lui Franklin și al lui Amundsen la acela al Marelui Nord continental al lui Jack London și al lui James Oliver Curwood.

Clandestinitatea din timpul celui de-al doilea război mondial și caracterul prin esență nocturn al activității mele de partizan, specializat în sabotarea căilor de comunicații, mi-au permis — ziua fiind liber și războiul prelungindu-se — să încep și să termin noile studii de inginer de mine mai întâi, apoi de geolog... visurile ce-mi cuceriseră sufletul după mările și oceanele lumii se spulberaseră la contactul cald cu pământul, cu aparenta trăinicie a scoarței terestre.

Debuturile capricioase ale carierei mele — asistent de entomologie la Institutul de agronomie, apoi de mineralogie la Facultate și, în sfârșit, de geologie minieră, inginer la minele de cositor din Katanga, geolog funcționar în Kivu, din nou cadru universitar — nu se datorau unui oarecare diletanțism ci mai ales visurilor mele de copil: să practic o meserie demnă de pasiune... Poate că originea mea slavă, ce se dezvoltase în contact cu acel poet desăvârșit care e tatăl meu vitreg, ca și vecinătatea albastră a marilor ape, contemplarea siluetelelor înalte și masive ale munților să fi fost cauza care mă făcea să părăsesc, cu dezinvoltură, pentru un da sau un nu, funcții, posturi sau situații socotite «de viitor». Aveam vârsta de 34 ani, dar mult mai mică în ce privește maturitatea, când erupția vulcanului Kituro m-a făcut să descopăr fascinația, totodată estetică, sportivă și științifică, pe care vulcanismul îl poate exercita asupra unui om ca mine. Vulcanismul era pe atunci în letargie și facultățile pe care le dezvoltase în mine practica escaladării și aceea a boxului de competiție mi-au fost de mare folos ca să înfrunte piedicile ce mi le-au pus în față atât craterele cit și indiferența, chiar ostilitatea unor birocraci obtuzi, care nu priveau deloc cu ochi buni nici o tentativă de a studia vulcanii activi cu oarecare dinamism și un minimum de metodă. Această luptă a durat vreo douăzeci de ani, pînă în ziua când Centrul național de cercetări științifice mi-a oferit mijloacele să însuflețesc din nou această disciplină.

1. «Vingt-cinq ans sur les volcans du globe», editura F. Nathan, Paris, 1975.
2. Traducerea românească publicată de către Editura Științifică, 1966.

sui pe coastele vulcanului în perioada lui de activitate eruptivă.

— Se spune că, temerari, cum v-ați dovedit totdeauna, dumneavoastră și echipierii dumneavoastră, ați coborât pînă în fundul craterului activ Aso-Sana?

— E adevărat, am coborât în craterul acestui vulcan aflat într-unul din cele mai mari caldeire din lume: 24 kilometri pe 18 kilometri. În caldeiră Aso, deseori focul mocnește sub un strat gros de cenușă, dar se manifestă destul de frecvent prin erupții explozive ale craterului deschis de pe vârful vulcanului Nakedake. Această activitate îi menține la o distanță prudentă pe țărani care cultivă bogatele orezării din fundul întinsei depresiuni, ca și pe locuitorii orașelor care s-au dezvoltat în jurul ei. Dimpotrivă, ea îi atrage pe pelerini, pentru care Aso-Sana este un munte sfânt, pe vulcanologii Universității din Kyoto, care au instalat acolo un observator bine echipat și, din păcate, pe turiști. De aceea, prima noastră coborîre pînă în fundul craterului s-a făcut în fața unor sute de curioși, îngheștii unii într-alții ca și pinguinii din Antarctica.

— De-a lungul carierei dumneavoastră de vulcanolog mondial, ați acumulat o bogată experiență care mă îndeamnă să vă întreb: cum priviți viitorul vulcanologiei?

— Cu cel mai mare optimism! Pe vremuri, vulcanologia era socotită, de mulți, o aventură. Azi, geologi, fizicieni și chimiști care nu

s-au ocupat niciodată de vulcani au devenit nu numai buni specialiști, dar și pasionați ai acestui spectaculos cîmp de studii pe care ni-l oferă natura. Unii după alții, seduși mai întii de ideea de a participa la vreo misiune în Sicilia sau în insulele Eoline, al căror nume evocă vacanțe insorite, s-au lăsat prinși în cursa pe care vulcanii o întind celor care se apropie destul de mult de gura larg deschisă a craterelelor lor spre a fi prinși de vraja lor: din clipa aceea, chiar și cei mai puțin îndrăzneți nu mai rezistă și la fiecare nouă expediție îi regăsești, întotdeauna, tot atât de speriați la gîndul primejdiilor ce-i așteaptă, dar cu atât mai curajoși, cu cît se hotărăsc tocși să le înfrunte. Sîntem azi o mîna de oameni, veniți din Franța, din Italia, Belgia, din Anglia. Deosebiri de limbă, de opinii, de educație, de caracter, n-au împiedicat stabilirea unei omogenități, a unui spirit de echipă excepțional pentru cine cunoaște invidiile ce le întîlnim în cercurile științifice, dar și în cele ale artiștilor sau scriitorilor.

În orice caz, cînd toți vulcanii importanți din lume vor fi dotați cu instalații care vor supraveghea activitatea lor, atunci vom ajunge, pe de o parte, să prevedem momentul și locul precis unde se va produce o erupție și, totodată, să dezlegăm una din marile enigme ale scoarței planetei noastre.

Interviu de PAUL B. MARIAN ■
În exclusivitate pentru revista Flacăra

aerul care ucide

Trenul de persoane 7004 pleacă din Urziceni la ora 16.31 și ajunge în București la ora 18.00. În drumul său trece prin stația Fierbinți în jurul orei 17... Probabil că mecanicul garniturii acestui tren, care a trecut pe aici în data de 30 iulie anul trecut, habar nu are că la această oră, datorită unui ciudat mecanism al birocratiei, indolenței, datorită lipsei de bun-simț, în ultimă instanță — este considerat ucigaș...

La data de 8 septembrie 1975 am primit la redacție o impresionantă scrisoare, din care reproducem:

«Mă numesc Stavrică I. Vasile și sînt mecanic agricol la S.M.A. Fierbinți, județul Ilfov. Mă adresez revistei Flacăra cu rugămintea fierbinte de a mă ajuta să rezolv o dureroasă problemă în care am intrat. Pe data de 30 iulie 1975 soția mea, Petra, a fost accidentată mortal de către un vecin, Costache Dumitru, care, venind de la Iași, unde fusese cu vinete la piață, a aruncat din tren sacii făcuți sul, în care a avut marfa, în dreptul unui pasaj de trecere pentru oameni și autovehicule. În apropierea acestui pasaj se aflau mai multe femei care așteptau vacile de la cîmp. Printre ele se afla și soția mea. Aruncînd sacii din tren, Costache Dumitru a lovit-o pe soția mea trîntind-o la pămînt. Lumea aflată la fața locului a sărit să-i de ajutor dar pînă la spital (circa 30 minute de mers) aceasta a decedat...»

În continuare, Stavrică Vasile, reținîndu-și durerea, explică cu simplitate și cutremurătoare înțelegere:

«...vă spun încăodată, eu nu am nimic cu acest om, nu îl urăsc, dar vreau să se facă dreptate. Îmi vine destul de greu cînd băiatul nostru mă întreabă: tătucule, el a omorît-o pe mămica? Și simt în inima copilului durere, multă durere...»

La început, Stavrică I. Vasile nu și-a zis nimic deosebit, a așteptat să se facă lumină în acest caz de notorietate publică: miliția îl ridicase pe Costache Dumitru, acesta dăduse o declarație recunoscînd că el a aruncat sacii, fără a recunoaște, firește, că și-ar fi dat seama că ar fi putut lovi pe cineva. Prin urmare, omor prin imprudență (de fapt, din culpă n.a.); or, este știut că legile statului nostru pedepsesc și astfel de fapte — ca să nu vorbim de aspectul strict al cazului, care naște cu mult mai multe întrebări!

Iată însă că autorul faptei e liber, bine mersi, sătenii cunosc un caz asemănător aparținînd aceluiași, o moarte dintr-o glumă, se zice — mă rog, aceste chestiuni ne interesează mai puțin.

Ne interesează în schimb, în foarte mare măsură, ciudata desfășurare a evenimentelor ce vor urma!...

«...la început eu nu am zis nimic, așteptînd să facă lumină cei în drept... după o perioadă de timp am început să mă interesez și eu, să aflu care este cauza că el (C.D. — n.a.) este încă în libertate. Am fost la miliție în comună, la procuratura orașului Urziceni, la tribunalul mare în București. Peste tot mi s-a spus că nu a venit rezultatul autopsiei de la București, că mai mult nu știu nici dinșii. Stau și mă întreb de ce oare nu a venit acest rezultat (a trecut atîta timp), de ce peste acest accident banal, dar dureros pentru mulți, din ce în ce mai mult, se lasă parcă o ceață?...»

Redăm dintr-un răspuns al Procuraturii Republicii Socialiste România — Procura-

tura Generală — Direcția de urmărire penală și criminalistică, prevenire și de asigurare a legalității în activitatea administrativă (nr. 74285/4626, din 26 octombrie 1975):

«Către revista Flacăra — la adresa dv... cu care ați trimis pentru verificare scrisoarea adresată redacției revistei de către Stavrică Vasile din comuna Fierbinți de Sus, județul Ilfov, vă comunicăm următoarele: la data de 8 august 1975 postul de miliție Fierbinți-Tîrg, din județul Ilfov, a dispus începerea urmăririi penale împotriva invinutului Costache Dumitru din comuna Fierbinți pentru infracțiunea de ucidere din culpă, reținînd că în ziua de 30 iulie 1975, în timp ce se afla în trenul de persoane 7004 care circula pe distanța Urziceni-București, a aruncat din tren două colete cu saci, lovind-o pe numita Petra care se afla în pasajul de nivel de cale ferată la km. 48+110 și în urma lovirii primite, ea a decedat. În legătură cu acest fapt cercetările au fost efectuate operativ fiind definitivată încă de la 7 august 1975. Dosarul nu a putut fi soluționat (subl. n.) pînă în prezent din lipsa raportului de autopsie medico-legală a victimei. Pentru urgentarea trimiterii raportului medico-legal de către Institutul medico-legal «Prof. dr. Mina Minovici» din București, s-au făcut demersurile corespunzătoare de către organul de cercetare penală. Tot din lipsa concluziilor medico-legale cu privire la cauza medicală a morții victimei, nu s-a putut lua măsura arestării preventive a invinutului Costache Dumitru...»

Acestea sînt faptele, stimați cititori. Mai adăugăm câteva, credem, edificatoare în acest caz — după cum se va vedea în final — uluitor! Pe de o parte, un consătean al soțului decedat — poetul Marin Constantin — confirmă, din cele cunoscute pe viu, sinistrul accidentului și durerea lui Stavrică Vasile; durerea și neputința de a înțelege de ce se tărăgănează o soluție implicată de lege. Pe de altă parte, din cercetările efectuate pe linie redacțională, se constată că personalul în cauză al Institutului «Mina Minovici» întîrzie efectuarea autopsiei organelor victimei timp de trei luni de zile.

Și iată rezultatul: un rezultat nu atât discutabil — căci nu ne-am propus, în relatarea acestui caz, să discutăm hotărîri sau procedee! — cît avînd acea sumbră calitate de a interzice orice mod de a gîndi. Reproduc, fără nici un comentariu, începutul ultimei scrisori primite la redacție din partea lui Stavrică Vasile din Fierbinți, județul Ilfov: «Stimată redacție, în urmă cu vreo cîteva luni adresam revistei «Flacăra» o scrisoare prin care vă rugam din toată inima să mă ajutați în rezolvarea unei dureroase probleme. Este vorba de moartea soției mele, Petra, care a fost accidentată mortal de către un consătean. Despre acest accident dureros v-am povestit în acea scrisoare în care vă sesizam faptul că, deși de la moartea soției trecuse mult timp, cel care a comis fapta era (și este încă!) în deplină libertate, deoarece de la Institutul medico-legal nu venea rezultatul. Și, după cum am bănuil, această întîrziere se datora unor factori necinstiți deoarece, într-adevăr, zilele trecute a venit rezultatul Institutului medico-legal prin care se spune că moartea a survenit DATORITĂ AERULUI DE LA TREN...»

HORIA PĂTRAȘCU ■

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis și nu uitați să vă iscăliți.

la dispoziția dumneavoastră

De o bună bucată de vreme, în curtea Școlii generale nr. 132 din str. Grigore Tocilescu, sectorul 6 din București, se adună, la diferite ore ale zilei — și cu predilecție în orele de odihnă sau duminica la ora prânzului — o seamă de tineri care nu mai au nimic comun cu pomenita școală, mulți din ei fără ocupație, și care joacă fotbal pe bani. Lăsând la o parte aspectul oribil al acestui mod de a înțelege «sportul», pentru localarii din vecinătatea școlii, «distracția» acestor tineri fără căpătii și fără supraveghere a devenit un iad. Zbierete ca în junglă, expresii triviale, certuri și insulte, toate acestea ne tulbură liniștea și ne dau stări de nervi greu de suportat. Pentru a pune capăt situației am sesizat, direct și prin presă, Inspectoratul școlar și organele de miliție. În răspunsul primit din partea Inspectoratului școlar al municipiului București se confirmă faptele sesizate, aducându-ni-se la cunoștință că s-a luat legătura cu circumscripția 13 de miliție pentru a se lua măsuri. Din păcate, aceste măsuri nu se văd încă, iar liniștea locuitorilor din cartier, odihna lor bine meritată după orele de muncă, continuă să fie grav tulburată. (Dr. Corneliu Gheorghian — București)

La Galeriele de artă din Bacău s-a deschis, în atmosfera sărbătorească a spectacolelor folclorice la hotarul dintre ani, o interesantă expoziție de obiecte de interior, mobilier țărănesc, covoare, lăciere, ștergare, costume, recuzită pentru spectacolele de datini, ceramică, sculptură în piatră. În mod cu totul deosebit s-au impus atenției vizitatorilor covoarele de Glăvănești cu decor combinat geometric și figurativ, covoarele de Cașin cu delicate tonuri realizate din vopsele vegetale, precum și măștiile de la Berzunți, creația mesterului popular Dumitru Vrinceanu. În general, expoziția a constituit o excelență care de vizită a unei zone folclorice originale și bogate. Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Muzeul județean și Școala populară de artă din Bacău merită deopotrivă felicitări pentru inițiativa lor de a menține treaz interesul pentru tradițiile artei populare de pe Bistrița și Siret, Cașin și Uz. (Florin Filioareanu — Bacău)

Am luat cunoștință de fotografiile și explicația respectivă din revista «Flacăra» Nr. 1/1976, rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» prin care se critică modul de depozitare a ambalajelor și butoaielor cu ulei de la magazinul alimentar Nr. 26 Burdujeni. Pentru lichidarea aspectelor necorespunzătoare de la acest magazin s-au luat următoarele măsuri: S-a luat legătura cu I.C.V.A.-Suceava pentru a fi ridicate toate ambalajele goale de la această unitate și pentru viitor s-a refăcut graficul de ridicare a ambalajelor depozitate în curtea unității. S-au luat măsuri de sancționare a întregului personal, inclusiv a șefilor de magazin pentru proasta gospodărire a ambalajelor cit și pentru servirea necorespunzătoare, cu aplicarea penalizării de 5% asupra retribuției pe luna ianuarie 1976. Cazul respectiv a fost prelucrat prin grupele de sindicat în vederea evitării pe viitor a repetării unor cazuri similare. Vă mulțumim pentru ajutorul acordat. (Pentru I.C.S. Alimentară-Suceava semnează directorul N. Murariu)

Cititorii din străinătate care vor să se aboneze la revista noastră o pot face prin ILEXIM — Serviciul export-import presă — Calea Griviței Nr. 64-66 P.O.B. 2001 telex 011226 București.

Mă numesc Florea Z. Dumitru, domiciliu în Constanța, sint absolvent de liceu curs seral și lucrez în meseria de electrician auto. Doresc, ca mulți tineri de vârsta mea, să progrez în meserie, să urmez cursurile unei școli tehnice auto în cadrul învățământului postliceal. Asemenea școli nu există! Presupun că acei conducători de întreprinderi de transport auto care se pling de lipsa de

cadre pregătite ar fi bucuroși să existe o treaptă de calificare care să le asigure viitoarele cadre de revizori tehnici, șefi de autocoloană, dispeceri, împiegați de mișcare și altele. Iată de ce vă rog să publicați această scrisoare cu o propunere adresată Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor.

Sint un susținător al echipei de fotbal Universitatea Craiova, alături de care sint și la bine și la rău, Toluși sufar pentru unele nedreptăți care se fac în numele sportului-ree: fotbalul. Iată ce vreau să relatez: fotbalistul Negrilă — fundaș central în prima echipă a «U» Craiova — este elev la Liceul de chimie din cadrul Grupului școlar de chimie Craiova, anul III seral. În tot cursul trimestrului I nu a fost prezent la nici o oră de curs. Mare a fost mirarea conducerii școlii și a profesorilor cind s-au trezit cu el, în prima zi a trimestrului II, cerind să i se încheie situația pe trimestrul I. Și asta — cerea el — să se termine cit mai degrabă, intrucit trebuie să plece cu echipa la Băile Herculane. Cum putea să i se încheie situația unui elev care nu a venit nici măcar la o oră de curs, care nu s-a pregătit deloc la materiile predate, sfidându-i pe profesorii lui pe care-i vedea, dealfel, pentru prima oară? S-au găsit, din păcate, «binevoitori», printre profesorii și colegii, gata «să-l ajute», punind cile o vorbă «bună» pe lângă profesorii examinatori. Dar cum e posibil asta? Școala nu este la fel pentru toată lumea? Legile statului nostru nu sint aceleași pentru fotbalistul Negrilă ca și pentru muncitorii Combinatului chimic Craiova care, după orele de lucru, vin la școală pentru a se perfecționa profesional? Ce fel de inginer chimist (ăsta este visul fotbalistului nostru) va fi elevul Negrilă care refuză să-și însușească cele mai elementare noțiuni de matematică, fizică și chimie? Ce va face Negrilă după ce-si va pune în cui bocancii de sport, că doar fotbal nu se joacă pină la bătrînețe? Și-a ales o meserie frumoasă, dar asta e destul? Cine își poate permite astăzi să-și bală joc de pregătirea lui pentru viitor? Își închipuie Negrilă că doar fotbalistii au asemenea «drepturi»? Sint inginer la Combinatul chimic-Craiova, am în subordine mai mulți băieți, elevi la cursul seral al liceului de chimie. Și ei iubesc fotbalul, dar asta nu-i împiedică să-mi pună această întrebare în legătură cu cazul Negrilă: unde este echitatea? (Ing. Ion Popescu — Craiova)

N.R. Publicind această scrisoare plină de probleme care, dacă sint adevărate, sint triste facem cunoscut că pagina aceasta este gata să găzduiască și alte scrisori, dezvăluind aspecte criticabile din viața sportivă, abuzul, bunul plac, corupția, chiulul, mercantilismul și alte forme ale imoralității în sport. Chemăm pe cititorii noștri să fie alături de noi în lupta pentru demascarea necruțătoare a tuturor cazurilor de încălcare a eticii și echității socialiste din viața sportivă.

Zestrea edilitară a frumoasei stațiuni balneoclimaterice de pe Valea Crisului Alb — Vața de Jos — s-a îmbogățit recent cu citeva obiective care contribuie la gradul de urbanizare a acestei asezări, și la o mai bună deservire a vizitatorilor și a celor bolnavi veniți aici la tratamente. S-a ridicat un pavilion balnear cu 104 paturi, club, sală de recep-

ție, bar etc. (In fotografie), s-a mai construit un complex comercial aparținind cooperării de consum (magazin alimentar, cofetărie, restaurant ș.a.), precum și un bloc de locuințe — primul din comună — destinate specialiștilor din agricultură, cadrelor didactice și personalului sanitar. (Herman Valter — Brad, Hunedoara)

Cu privire la scrisoarea publicată în «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» (Nr. 1/1976) în care T. Nicolae ne sesiza că în municipiul Buzău se găsec din belșug vederi din Rîmnicu Sărat și din alte localități, numai din Buzău nu, primim din partea Direcției județene de poștă și telecomunicații-Buzău: «Sesizarea este justă. Direcția noastră județeană are încheiat cu Oficiul Special pentru Editarea Timbrelor și Controlul Mandatelor (O.S.E.T.C.M.) comenzi ferme care se încheie la începutul anului. Pină la 15 decembrie 1975 O.S.E.T.C.M. nu ne livrează cantitățile

de 20 000 bucăți vederi fotomontaj din județul Buzău pentru anul 1974 și 50 000 bucăți vederi fotomontaj cu municipiul Buzău și județul Buzău pentru anul 1975... Cantitățile primite din cota anului 1975 au fost epuizate».

N.R. Citoarea noastră Cecilia Marcu din București care ne scrie că «n-ar fi trebuit să publicăm această glumă» (scrisoarea lui T. Nicolae) — e rugată să citească răspunsul de mai sus. De asemenea o sfătuim, dacă tot cheltuiește 3 lei pentru revista noastră, să o citească mai atent și să vadă că adresa redacției apare în fiecare număr, tipărită, în penultima pagină a revistei.

Într-un memoriu adresat redacției, Tincă Vasile din Constanța arată, pe larg, avaturile unei cereri ale sale prin care solicita o simplă adevărta de vechime în muncă. Trimis de la Ana la Caiafa, solicitatorul ajunge în cele din urmă la sursa doritului act, unitatea de exploatare a stufului la Pădina, aparținind de Centrala Delta Dunării — Tulcea. Ce credeți că răspunde un funcționar de la această unitate la cererea lui Tincă de a i se elibera o adevărta de vechime în muncă? Iată textual răspunsul: «La scrisoarea dvs. vă comunicăm că campania (cacofonia nu este cel mai grav lucru din acest răspuns, n.n.) de recoltare a stufului la unitatea noastră va începe în perioada 10—15 octombrie 1975 data cind vă puteți prezenta la lucru». Vorba aceea: unde dai și unde crapă... Redacția a înaintat memoriul lui Tincă Vasile Consiliului popular al municipiului Tulcea din al cărui răspuns reiese că «s-a intervenit la forul tutelar al unității care greșit și-a indeplinit obligațiile prevăzute de Decretul 534/1966 pentru a cerceta, rezolva și răspunde petiționarului. I s-a comunicat acestuia că va primi răspuns de la Centrala Delta Dunării — Tulcea».

Muzeul Satului din București a găzduit în ultima vreme interesante reprezentări «pe viu» ale unor obiceiuri de iarnă din diferite regiuni ale țării, folosind grupuri folclorice cu o elevată pregătire, din chiar regiunile respective. În fotografia noastră — un ase-

menea grup, din zona Moldovei din miazănoapte, mai precis din Suceava. Păcat că la aceste manifestări (poate și din lipsa popularizării) iau parte atit de puțini spectatori. (Vasile Blendea — București)

În numărul 1 pe anul 1976 al revistei Flacăra am citit un articol despre doctorul Tiberiu Danciu din Timișoara și despre medicamentul realizat de el. Fiind și eu timișorean, am fost evident, măguit dar, în același timp, supărat că n-am știut nimic despre acest lucru. Articolul a apărut în rubrica «Inteligenta românească în acțiune». Părerea mea este că trebuia pus la o rubrică intitulată «Inteligenta românească la dosar». După părerea mea, articolul tratează cu duhul blindeții pe acei care sint responsabili de neaplicarea în practică a acestei invenții. Ar fi interesant de știut și cine sint acei oameni. Invenția a fost brevetată în R.F.G. și în Statele Unite. Să nu ajungem în situația ca într-o zi să importăm din aceste țări medicamentul inventat de un român, aici în România. Cazul doctorului Tiberiu Danciu nu este unic. De aceea ar trebui să existe o lege care să reglementeze aplicarea în practică a unor invenții, evitîndu-se tărăgănările, stabilind termene precise. Iar dacă aceste termene nu ar fi respectate, cei vinovați să fie sancționați. Închei scrisoarea cu nădejdea că, nu peste mult timp, medicamentul va fi produs în serie și că persoanele acelea lipsite de patriotism și de conștiință profesională vor fi scoase din amorfie, iar pe viitor inteligenta românească va acționa din plin, nefrînă, în folosul poporului nostru și al oamenilor în general. (Nicolae Șerbănescu — Timișoara)

Într-un amplu memoriu adresat redacției, semnat «Un grup de specialiști și lucrători din I.A.S. Toporu» se aduc o seamă de acuzații directorului întreprinderii, Mănoiu Gheorghe. Dată fiind gravitatea acuzațiilor, am înaintat memoriul spre cercetare Comitetului județean Teleorman al P.C.R. Într-un răspuns foarte amănunțit, sintem informați că multe din acuzații nu se confirmă, dar:

«În legătură cu săvîrșirea unor fapte de imoralitate de Mănoiu Gheorghe, din

cercetări au rezultat următoarele: În vara anului 1970 tov. Mănoiu Gheorghe a intrat în relații cu familia prof. D.C. iar ulterior între tov. Mănoiu Gheorghe și soția prof. D.C. au intervenit relații de intimitate. ...De menționat este faptul că judecătoria Sectorului 8 București stabilește paternitatea lui Mănoiu Gheorghe asupra copilului născut din această legătură și-l obligă la plata sumei de 700 lei lunar... În concluzie, colectivul de cercetare consideră că tov. Mănoiu Gheorghe a încălcat normele disciplinei și moralei de partid prevăzute în Statutul P.C.R. și în Codul normelor de etică și echitate socialistă, prin săvîrșirea unor abuzuri și acte de imoralitate care fiind cunoscute de colectivul de muncă au condus la scăderea prestigiului și autorității sale de conducător... Analizînd abaterile săvîrșite, Secretariatul Comitetului județean de partid, în ședința din 26 decembrie 1975, a hotărît eliberarea tov. Mănoiu Gheorghe din funcția de director al I.A.S. Toporu.»

Treburile de serviciu m-au adus în primele zile ale noului an pe meleagurile copilăriei mele, în satul Zimbru, comuna Gurahonț din județul Arad. Poate că lucrurile realizate în acest sat nu diferă de cele din multe alte sate de pe întinsul patriei. Cu toate acestea, eu v-aș ruga să consemnați citeva din faptele zimbrianilor, oameni harnici, în viața cărora s-au petrecut însemnate schimbări. În anul 1975 s-a terminat electrificarea satului, iar la aceste lucrări, un aport hotărîtor au adus oamenii satului care au prestat multe ore de muncă patriotică. Dealfel, tot prin muncă patriotică s-au executat lucrări de întreținere și reparare a drumurilor, amenajarea unor locuri de pășunat și altele. Majoritatea oamenilor din sat lucrează în întreprinderi industriale, mai ales din sectorul forestier și minier, cîștigă bine și își îmbunătățesc necontenit nivelul de viață. În sat există grădiniță de copii, punct sanitar, punct muzeistic, mijloace de transport în comun făcînd legătura cu centrul comunal și stația C.F.R. Și iată (în ipoteza că veți publica aceste rânduri) cîntecul pe care l-am învățat pe cînd eram elev în școala primară — «Mindruliță de la Zimbru! Ți-am trimes carte cu timbru» va însemna o lirică dar duioasă evocare a copilăriei mele. (Alexandru Herliu — Gurahonț)

POȘTA REDACȚIEI

Alexandru Constantin — București. În urma sesizării adresate Consiliului popular al sectorului 8, s-au făcut verificările necesare și s-a constatat că vă este îndreptățită cererea ca mama dumneavoastră, în vîrstă de 81 de ani, și pe care o aveți în întreținere, să fie inclusă în buletinul de clădire al imobilului la apartamentul pe care-l ocupați. Ioana Șerbănescu — Brăila. Am fost informați că vi s-a acordat un ajutor ocazional bănesc. De ajutor social nu puteți beneficia pentru că aveți susținători legali cu obligație de întreținere. Matei Constantin — București; Virgil Cornea — Timișoara și Dragomir Șuteu — Petroșani. 1. Ministerul Educației și Învățămîntului ne-a comunicat că este în studiu problema continuării studiilor absolvenților secțiilor de subinginerii la învățămîntul de ingineri. 2. Subinginerii care doresc să-și continue studiile la învățămîntul superior o pot face prezentîndu-se la concursul de admitere la facultatea pe care doresc s-o urmeze în condițiile stabilite în broșura «Admiterea în învățămîntul superior», aceasta, bineînțeles, după efectuarea stagiului de 2 ani la întreprinderea unde au fost repartizați după absolvire. Anonimă — Hunedoara. Faceți zob — cum se spune — modul de desfășurare a unui examen de absolvire, aducînd acuzații foarte grave directorului Centrului de calcul electronic, iar referitor la noi, ne scrieți că «din păcate, puțin înfîlțitul curaj și spirit de dreptate cu care luați atitudine față de anumite manifestări...» Vă întrebăm ce atitudine să luăm față de lipsa de curaj a dumneavoastră neosemnînd sesizarea? Gheorghe Niculescu — Băile Herculane. Vi s-a emis ordinul de repartizare pe garsoniera din str. Teilor. Silvia Mutu — București. Potrivit legilor în vigoare, statul acordă sprijin prin credite cetățenilor pentru construirea de locuințe proprietate personală în localitatea în care domiciliază sau au dreptul să-și stabilească domiciliul. Dumneavoastră, pentru a putea primi credit, trebuie să aveți în prealabil aprobarea de intrare în Capitală. În situația că o aveți, vă puteți adresa scursului de credite CEC a municipiului București, menționînd poziția din lista la care figurează aprobarea respectivă. În acest sens v-a răspuns și Casa de Economii și Consumații. Gheorghe Goroveanu — comuna Cernișoara, județul Vilcea. Consiliul popular județean v-a aprobat cererea prin care solicitați o butelie de aragaz contracost.

flacăra cenaclu

cronica (112)

Manifestarea inaugurală a anului 1976 a **Cenaclului Flacăra** s-a desfășurat luni, 26 ianuarie, pe prima scenă a țării, adică în Sala Mare a Teatrului Național «Ion Luca Caragiale» din București.

Frumos și tonic a fost pentru membrii cenaclului sfârșitul anului ce a trecut, atunci când 10 000 (zece mii) de spectatori au răsplătit în vasta sală a Palatului Sporturilor și Culturii, printr-o animată participare, strădaniile noastre pentru propagarea unei arte adevărate. Dar iată că momentul trăit de noi cu intensă bucurie și emoție s-a dovedit a nu fi irepetabil. Deoarece prima manifestare din acest început de an s-a petrecut sub semnul unor aceleași grăitoare semnificații pentru activitatea cenaclului. Constatăm că publicul cenaclului, din ce în ce mai numeros, e de-a dreptul inepuizabil în ceea ce privește receptivitatea lui față de o muzică și o poezie transmițând superior accesibil frumusețile unor simțăminte ce definesc complex profilul cetățenesc al omului de azi din țara noastră. În somptuoasa sală a Naționalului bucurestean distanța dintre scenă și public nu a fost desființată numai afectiv, dar ea s-a șters cu desăvârșire și spațial. În sală cele o mie de locuri au fost complet ocupate, dar pe scenă au luat loc o altă mie de spectatori. Așa că, în aceste condiții, omogenitatea umană a sălii nu a suferit nici un hiatus. Relevăm ineditul situației numai pentru a sublinia neostoita poftă a publicului pentru muzica și poezia cenaclului, mai ales că această manifestare a urmat, la scurt timp, acelei Gale a festivalurilor Flacăra, care a întrunit numeric o neobișnuită asistență.

Fără a fi deloc indiferenți la numărul celor care ne frecventează, sîntem însă foarte atenți la reacția publicului. Aceasta pentru a ne da seama de modul în care publicul nostru recepționează mesajul major și modelator al cîntecului și poeziei. Vom spune, în acest sens, că în seara zilei de 26 ianuarie nu rare au fost momentele în cele 5 (cinci) ore de program, cînd emoția a acaparat sutele de spectatori.

Vom relata programul seriei cu numirea interpretelor în ordinea intrării lor în scenă.

Tînărul Gheorghe Gheorghiu, însoțit de mai tînărul, dar nu mai puțin talentatul, Mircea Vancă (voce și flaut) cîntă splendida lui compoziție pe versurile unei poezii de Octavian Goga: **Poveste veche**. Cîntărețul Valeriu Sterian își începe frumosul lui recital cu poemul **Cu iubirea de moșie** de Ion Horea; urmează **Om ca oricare, Nopti** (versuri proprii)

Casa bătrînească de Arcadie Donos. Maramureșeanul Ion Zubașcu îi «zice» Hore cu strigături. Plastica înțelepciune a pieselor precum și savuroasa lor interpretare sînt deosebit de bine apreciate. Iată două strigături: **La casa de omenie/ Să pot veseli și-o mie,/ La casa de oameni răi/ Nu se veselesc nici ei; Să fii mare-i nu-i mirare/ Să fii om îi lucru mare.** Toc Ion Zubașcu mai încintă publicul cu **Florile dalbe, Balada ciobanului care și-a pierdut caprele**. Adrian Ivănițchi cîntă **Deocamdată nu, Țara, Ce scund e pămîntul**, poeme de Adrian Păunescu. George Mihăiță, mai contaminant ca oricînd, dar ne gîndim totuși cînd nu e astfel, recită din Miron Radu Paraschivescu, Victor Eftimiu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu. Atît de solicitata de publicul cenaclului, Anda Călugăreanu își începe recitalul cu impresionantul **Bocet**. În suita cîntecelor sale apare și irezistibilul moment al unei proze semnate de talentul lui Al. Monciu-Sudinski. Radu Gheorghe dispune sala cu expresiva lui mimică, după cum impresionează profund cu **Balada lui Fărîmiță Lambriu**. Antrenant și aplaudat, Evandro Rossetti e prezent cu al său «șlagăr» **Cozma Răcoare** de Nicolae Labiș și o nouă compoziție pe un **Cîntec de Șt.O. Iosif**. Apare Mircea Vintilă, cîntărețul care face oricînd ca orice sală să cînte cu el, ceea ce s-a întimplat și în prestigioasa sală a primei noastre scene. Nicu Alifantis, intrat definitiv în cota de sus a preferințelor publicului, cîntă pe versuri de Miron Radu Paraschivescu, Ion Horea, Leonid Dimov.

Arta lui Tudor Gheorghe constituie, ca de obicei, unul din cele mai de substanță momente ale programului nostru. Dar ajunși în punctul acesta să consemnăm momentul de cea mai intensă vibrație emoțională ce a sudat, ca o singură ființă, cei două mii de participanți. Poetul Adrian Păunescu recită, însoțit de cîntecul baladistului, poemul-omagiu **Un cîntec, închinat președintelui țării**. Minute întregi participanții, ridicați de pe scaune, au ovaționat însuflețit. Înalt, în solemnă sală și adînc în inimile oamenilor, au stăruit caldele efluvii ale unui lăunat patriotism. Cîntecul **Trei culori, Pe-al nostru steag, Hora Unirii**, interpretate cu măiestrie de taragotistul Dumitru Fărcaș aprind pînă la incandescență atmosfera spirituală a sălii. Dumitru Fărcaș e acompaniat, cu promptitudine și sensibilitate, la acordeon, de Liviu Corovei, student la clasa de fagot a Conservatorului «Gheorghe Dima» din Cluj-Napoca.

Doru Stănculescu continuă a fi într-o formă de zile mari. Sorin Minghiat îl acompaniază cu virtuozitate. Explozivul talent al lui Florian Pittiș excelează în interpretarea cu discreție patetică a poemului **Corydon** de Radu Stanca, a numărului de pantomimă la cîntecul lui Mircea Vintilă **Lordul John**, în citirea subtextuală a prozei **Brutarul, soldatul, femeia** de Radu Cosășu.

Se cuvine ca în finalul acestor rînduri să evidențiem un fidel spectator al cenaclului nostru. E vorba de inginerul Ioan Țănoagă, care și-a

1. George Mihăiță, mai contaminant ca oricînd...
2. Nicu Alifantis, intrat definitiv în cota de sus a preferințelor.
3. Radu Gheorghe cu expresiva lui mimică.
4. Valeriu Sterian a susținut un mic dar apreciat recital.
5. Poetul Ion Horea ascultîndu-și frumoasele poeme des cîntate în cenaclu.
6. Atît de solicitata de publicul cenaclului, Anda Călugăreanu.
7. Farmecul taragotului lui Dumitru Fărcaș.

dovedit dragostea pentru cenaclu nostru în mod concret, devenind un excelent om de ordine în ziua cînd s-au distribuit biletele suplimentare la sediul redacției noastre.

E timpul să aducem mulțumirile noastre conducerii Teatrului Național din București, precum și personalului ce ne-a ajutat, care prin generoasa lor înțelegere au contribuit la succesul uneia din cele mai frumoase seri ale cenaclului nostru.

TRAIAN STOICA ■
Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI CONSILIILOR POPULARE

adîncirea democrației socialiste— un lucru al fiecărui cetățean în folosul tuturor cetățenilor

Programul partidului spune că forța unei societăți care construiește prezentul și viitorul în chip comunist vine din participarea tot mai completă a maselor la alcătuirea și îndeplinirea planului economic și politic național. Cetățeanul trebuie să simtă foarte direct participarea lui la putere și pentru asta partidul perfecționează permanent, o dată cu perfecționarea cetățenului însuși, adică a omului pe care-l numim, cu tot mai mult temei, nou, formele celui mai larg și eficace democratism.

În acest sens, ca urmare a hotărîrii Congresului al XI-lea al partidului își va deschide curînd lucrările întîiului Congres al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare. În pregătirea Congresului, iată, Conferințele județene ale consiliilor populare au dezbătut, cu participarea nemijlocită a reprezentanților aleși ai maselor de cetățeni, obiectivele ce stau în fața organelor locale ale puterii și administrației de stat, modul în care aceste organe locale duc la îndeplinire hotărîrile Programului de făurire a României socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism. Practic, socotind nuanțat interesele fiecărui județ într-o dezvoltare armonioasă a vieții sociale pe teritoriul său, au fost cercetate, în cuvîntul deputaților, în cuvîntul delegaților din partea conducerii de partid și de stat, problemele perspectivei imediate și ale celei viitoare, atît la nivelul marilor unități teritoriale, care sînt județele, cît și la acela al tuturor localităților.

S-au dezbătut, prin urmare, chestiuni foarte precise ale dezvoltării industriilor cu profil teritorial. S-a discutat gospodărește despre fiecare palmă de pămînt ce poate fi redată agriculturii, despre industria alimentară și investițiile feluritelor domenii ale construcției sociale, despre programul republican de sistematizare a teritoriului și, în cadrul lui, a localităților, despre programul pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier, amenajarea bazinelor hidrografice, pregătirea forței de muncă, îmbunătățirea activității în învățămînt, cultură și sănătate publică și, legat de toate acestea sau, mai bine-zis, obligat de toate acestea, dezbaterile au insistat asupra a ceea ce numim «stil de muncă» în aplicarea pe plan local — conform planului de stat și conform cu tot ce are mai de preț românul, voința lui de prosperitate, materială și spirituală — a hotărîrilor Congresului al XI-lea.

Să luăm, de exemplu, problemele pămîntului. O agricultură care tînde să dea douăzeci de milioane de tone de grîne anual este mai mult decît o agricultură capabilă să îndeplinească nevoile alimentare ale unei țări. Este o adevărată avuție și o șansă apreciabilă în cursa pe care o ducem cu noi înșine pentru edificarea unui sistem economic solid, productiv, competitiv pe plan mondial. În cincinalul pe care-l începem vor fi executate desecări pe 1,1 milioane ha, lucrări de combatere eroziunii solului pe 800 000 ha, amenajări pentru irigații pe 1 milion ha. Nu e nici un secret că toate aceste milioane de hectare de pămînt redat circuiului agricol, sau pămînt ce poate fi numit de la o vreme cu un termen din industrie, optimizat, se adună hectar cu hectar și rareori cu zecile ori cu sutele de hectare. În județul Bihor, bunăoară, în unitățile agricole care fac parte din consiliile intercooperatiste Marghita și Bak, sătenii execută în masă lucrări pentru recuperarea a 40 hectare de pămînt, pentru viticultură și pomicultură. În județul Alba au fost identificate 1 400 hectare ce pot fi cultivate chiar în anii care urmează. Este încă de acum citată experiența unor comune precum Balta Doamnei — Prahova, Poiana Mare — Dolj, Vidra — Ilfov în ce privește folosirea planificată, judicioasă, științifică, la urma urmei, a loturilor individuale din folosința cooperativelor și a terenurilor din jurul casei. Vedem astfel că problema pămîntului nu e doar o problemă pe care președintele unui consiliu popular comunal o ridică într-o conferință județeană, ci una din grijile însemnate, prezente chiar ale fiecărui cetățean. Primarul și ceilalți membri ai comitetului executiv trebuie să afle căile pentru a-l convinge și a-l determina iar cînd altfel nu se poate a-l obliga pe cetățean să facă pămîntul să rodească. Fiindcă pămîntul care nu-și îndeplinește menirea, care nu

rodește, este pentru economia națională și, în final, pentru nivelul nostru de trai, un lucru de trecut la capitolul pagubă și avuție irosită. Cînd județul Galați socotește că poate reînvia cel puțin 3 100 de hectare agricole sau cînd județul Suceava promite o sporire a suprafeței agricole (arabile) cu 3 000 hectare — la care adaugă alte cîteva zeci de mii de hectare desecate ori salvate de eroziune — asta înseamnă că județele Galați și Suceava — ca dealtfel toate cele județe care și-au propus lucruri mari în acest sens — judecă astăzi agricultura și puterile ei cu mare responsabilitate. Nu ne putem permite să fabricăm sau să cumpărăm mașini care să stea și să ruginească, nu ne putem permite, dacă vrem să trăim mai bine și să le dăm copiilor noștri o țară cum și-ar dori-o, să lăsăm pămîntul să crească buriană. Democratizarea tot mai largă a conducerii, deci a participării maselor la conducere, spre asta merge: spre conștientizarea omului la maximum calităților ce i-au fost dăruite de natură.

Conferințele au tratat extrem de atent chestiunile industriei locale. Dările de seamă au subliniat obligația ca industriile locale «să satisfacă în chip superior nevoile populației».

Iată cîteva cuvinte asupra cărora merită să insistăm. Anul trecut unitățile industriei locale au dat 7 la sută din producția globală a industriei țării, fabricînd mai mult de 10 000 articole. Față de 1970, producția industriei locale a crescut cu 58 la sută iar mărfurile destinate fondului pieței au reprezentat 42 la sută din volumul total al producției acesteia. Producția de bunuri de consum — adică acele bunuri destinate, între altele, chiar celor care le produc — trebuie să crească în cincinalul 1976-1980 cu încă 58% (în 10 ani deci o cantitate dublă), avînd preponderență articolele casnice și de uz gospodăresc, mobilă, produsele de panificație, apele minerale și produsele zaharoase precum și o serie de alte mărfuri la care obișnuim să ne gîndim în primul rînd cînd zicem «nivel de trai» fiindcă e vorba de acele lucruri ce intră în «consum», în trebuințele cotidiene. În sarcina consiliilor populare cade și lărgirea și diversificarea gamei prestațiilor de servicii pentru populație: reparații auto, producția unor bunuri de folosință îndelungată, construirea de spălătorii și curățătoarii chimice (23 stații de Auto-service și 32 noi spălătorii-curățătoarii). În cincinalul acesta, 120 de comune vor căpăta statut de oraș. Ca să funcționeze ca niște orașe, comunele acestea trebuie să-și pună la punct și serviciile care deosebesc satul de oraș.

Peste toate aceste probleme stau problemele cardinale ale cincinalului revoluției tehnico-științifice. La Conferința județeană a consiliilor populare din județul Mehedinți miezul dezbaterilor l-au constituit chestiunile privind asigurarea celor mai bune condiții — materiale, umane, tehnice și organizatorice — pentru realizarea ritmurilor înalte ale creșterii industriale. Fondurile de investiții alocate — fără precedent în cincinalele trecute — obligă la asigurarea din vreme a documentațiilor, la extinderea metodelor de lucru celor mai avansate pentru asigurarea predării la termen a investițiilor și, mai mult, pentru devansarea acestor termene. Cîteva reperi, cuprinse în chemarea către toți oamenii muncii din județ: realizarea unui ritm mediu anual de creștere a producției globale industriale de 11,3 la sută (cu specificația că la încheierea actualului cincinal construcțiile de mașini și chimia vor asigura 33 la sută din producția industrială a județului), producție marfă suplimentară concretizată în vagoane, construcții navale, mobilă, furnire, celuloză și hirtie, energie electrică etc. (50 milioane lei, în total), sporirea producției agricole globale cu 31 la sută la sfîrșitul cincinalului. Cele 11,7 miliarde lei investiții acordate de către stat — cu 67 la sută mai mult decît în perioada 1971-1975, fapt ce demonstrează concret grija statului pentru ridicarea tuturor județelor la un nivel superior de industrializare — se materializează în 60 de obiective industriale și agrozootehnice, în 12 000 apartamente, în construcții de interes social-cultural.

Nu mă refer la județul Mehedinți ca la o unitate teritorială etalon pentru că nu Mehedințiul este județul cu cea mai impetuoasă

edificare industrială. Pe lîngă aceasta există încă atîtea lucruri specifice solului și sub-solului fiecărui județ, atîtea lucruri ce fac particularitatea unei comune sau a unui oraș încît drept ar fi să intrăm, așa cum Conferințele județene ale consiliilor populare au făcut-o, în amănuntele dezbaterilor, să cităm din Chemări o mulțime de paragrafe semnificative. Vom cita însă cîteva, deoarece conțin idei de natură să intereseze pe tot cetățeanul, să-l atragă la treburile comunei, ale orașului, ale județului, ale țării. În Chemarea adresată tuturor locuitorilor județului Sălaj se spune la un moment dat: «Conferința județeană a deputaților cheamă pe toți locuitorii satelor să acționeze sub deviza: «Nici o gospodărie fără bovine, ovine, porcine și păsări» și să asigure cantități mai mari de carne, lapte și lînă».

Județul Covasna, se angajează ca prin îmbunătățirea structurii pe ramuri a industriei, producția întreprinderilor constructoare de mașini să înregistreze o creștere de 11 ori. Rezultă de aici creșterea considerabilă a numărului de locuri de muncă oferite populației. Tot în județul Covasna, ca urmare a urbanizării unor localități, se va ajunge ca în

marfa care ajunge în satul românesc conține, pe lîngă valoarea sa, gradul de civilizație al epocii noastre

Cooperarea de consum, puternică organizație de masă care însumează peste 7,6 milioane de membri, prezentă în toate satele și comunele țării, în 97 de orașe, 188 centre muncitorești, 36 de stațiuni balneoclimaterice, este dominată în acest început de an de un eveniment deosebit: al VI-lea Congres care își desfășoară lucrările în aceste zile la București. Moment de amănunțit bilanț, de direcționare a liniilor noi de dezvoltare, Congresul al VI-lea al Cooperăției de consum capătă semnificații pentru întreaga noastră viață economico-socială. Revista «Flacăra» consemnează evenimentul printr-un scurt interviu pe care ni l-a acordat NICOLAE MIHAI, președintele Uniunii Centrale a Cooperăției de Consum.

— Știm, tovarășe președinte, că sarcina de căpătii a acestei uriașe organizații este de a intensifica schimbul de mărfuri între sat și oraș, organizînd pe de o parte — prin contractări și achiziții — valorificarea surplusului de produse agroalimentare de care dispun gospodăriile țărănești și asigurînd, pe de altă parte, aprovizionarea populației de la sate cu mărfuri. Permiteți-mi să realizez un salt imaginativ și să înțeleg că miezul acestei activități înseamnă într-un cuvînt civilizație. Iar satul românesc de azi are nevoie și este cuprins de o febrilă activitate de modernizare. Care este contribuția Cooperăției de consum la această operă de civilizație a satului românesc?

— Am să vă atrag atenția asupra unui amănunt. Negreșit că ați umblat prin multe sate și comune. Ați văzut care este cea mai nouă și mai frumoasă casă dintr-un sat? Sînt convins că ați văzut. Și sînteți convins ca și mine că această casă se numește «Magazinul Universal al cooperăției de consum». Avem peste 32 de mii de unități de desfacere cu amănuntul și de alimentație publică, peste 23 de mii unități de producție și prestări de servicii, peste 1 800 centre de achiziții și de prelucrare a produselor agricole, numeroase unități de producție zootehnică. Activitatea acestor unități este uriașă, implică un mare grad de civilizație. Apoi se știe că marfa care ajunge în satul românesc conține, pe lîngă valoarea sa, și gradul de civilizație al epocii noastre. Acul de cusut dar și televizorul sînt aduse în sat de unitățile noastre. Cooperarea de consum devine, prin aprovizionarea tot mai corespunzătoare a populației cu mărfuri de calitate, cărașul acestei civilizații.

— Ce preocupări există pentru modernizarea formelor de vânzare?

— În peste 8 000 de magazine am introdus forme noi de vânzare: funcționează pe principiul expunerii deschise și alegerii libere a mărfii. Îmi aduc aminte că, la unele magazine, aveam încălțăminte nevîndută de doi sau trei ani, iar după ce a fost expusă, în numai cîteva zile, s-au golit rafturile. Astfel, cumpărătorul nu mai depinde de vînzător, nu mai cumpără ce i se oferă, ci numai ceea ce alege singur. Este, desigur, o formă superioară, civilizată de comerț, pe care ne propunem să o extindem peste tot, acolo unde este posibil.

— Buna servire depinde însă și de gradul de pregătire al cadrelor, de conștiința ces-

1980 ponderea populației urbane să treacă peste 56 la sută.

Sălajul este unul dintre acele județe care trebuie să ajungă, în 1980, la realizarea unei producții globale industriale de peste 10 miliarde lei. Aceasta impune o discuție profundă asupra mijloacelor și căilor prin care se vor realiza cele 10 miliarde lei. În principiu, precizează Chemarea, prin creșterea productivității muncii de 3 ori față de realizările cincinalului 1971-1975, prin gospodărirea cu grijă a fondurilor materiale și bănești, prin reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibil, energie electrică astfel încît cheltuielile la 1 000 lei producție marfă să scadă cu cel puțin 41 lei în 1980.

Nu putem încheia înainte de a sublinia faptul că în conferințe, deputații au formulat numeroase propuneri clare, concrete, atîngînd direct chestiunile programului de investiții și că aceste propuneri, care sînt, de fapt, cuvîntul maselor de cetățeni reprezentate, sînt cuprinse în Chemările finale adresate de Conferințele județene ale consiliilor populare tuturor cetățenilor.

TUDOR OCTAVIAN ■

tora. Ce întreprindeți în acest sens?

— Vă mai amintiți cum se numea un gestionar înainte? Se alegea un sătean cu cîteva clase mai multe decît ceilalți, dar fără nici o altă pregătire, și devenea peste noapte gestionar. Acestea erau posibilitățile atunci. La ora actuală uniunea noastră dispune de 18 centre școlare cooperatiste în care s-au pregătit zeci de mii de cadre care deservesc cooperăția astăzi. Majoritatea vînzătorilor sînt școlarizați, au un nivel ridicat de cunoaștere, de conștiință. Actualul congres stabilește sarcini noi de pregătire și perfecționare a cadrelor din comerțul cooperatist, de dezvoltare a conștiinței socialiste, de însușire și aplicare neabătută de către membrii și lucrătorii cooperăției a Codului principiilor și normelor muncii și vieții comuniste, ale eticii și echității socialiste. În cincinalul care a început vom califica prin școli și alte forme circa 20 mii de tineri și se va intensifica munca de educare a noilor absolvenți, în spiritul disciplinei și respectului față de muncă, al grijii față de avutul obștesc.

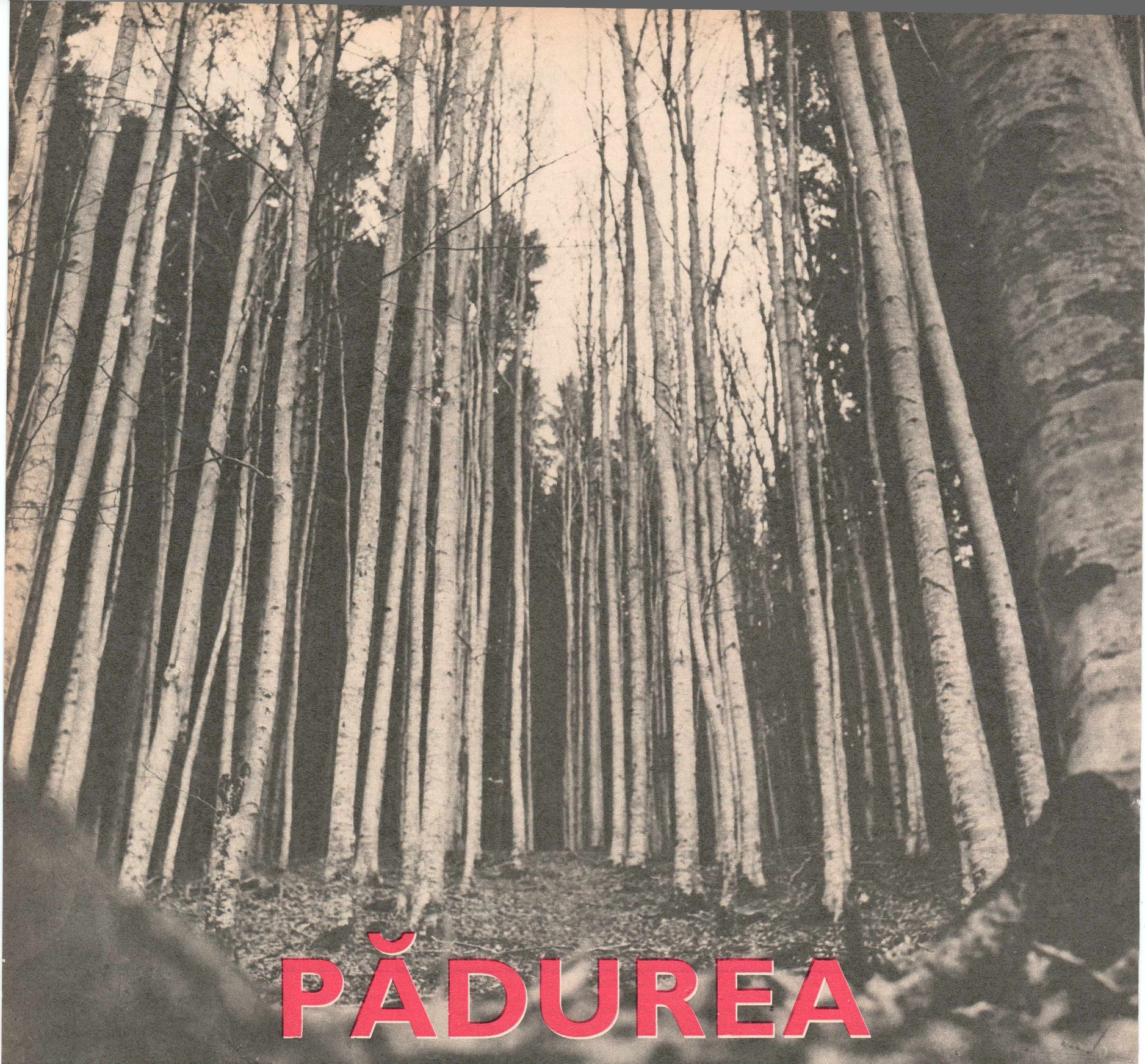
— Nu e departe situația în care era pus săteanul de a se tunde într-un sat și a-și repara ghețele în altul. Cu alte cuvinte ce s-a întreprins în domeniul prestațiilor de servicii către populație?

— În cincinalul pe care l-am încheiat au fost înființate peste 4 000 de noi unități prestatoare de servicii, o atenție deosebită acordîndu-se organizării unităților de reparat obiecte de uz casnic, precum și celor de reparat și construit locuințe. Astăzi, în toate comunele țării funcționează asemenea unități, diversificate în peste 150 profiluri de activitate, care asigură în bună parte serviciile cerute de populație. Am organizat producția de mică serie pentru obiecte de îmbrăcăminte, încălțăminte, articole de artizanat, a căror materie primă a fost asigurată în cea mai mare parte prin valorificarea resurselor locale. Am organizat, de asemenea, peste 1 300 unități noi, așa că la sfîrșitul anului 1975 rețeaua cooperăției de consum însuma peste 23 000 de unități de producție și prestări de servicii, revenînd, în medie, 10 unități la fiecare comună administrativă. Drept urmare am realizat o producție suplimentară de 5,2 miliarde lei.

— Spuneți-ne acum, tovarășe președinte, ce relații cu străinătatea întreprinde Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum din România?

— Am dezvoltat continuu relații de prietenie și colaborare cu organizațiile cooperatiste similare din țările socialiste și din țările membre ale Alianței Cooperatiste Internaționale. Am intensificat relațiile cu o serie de țări în curs de dezvoltare: Tanzania, Zambia, Sudan, India, Pakistan, Irak și altele. Am dezvoltat, de asemenea, relațiile economice și schimbul de delegații cu organizații similare din Franța, Italia, Suedia, Norvegia, Austria și alte țări occidentale. În ultimul timp am încheiat noi acorduri cu organizațiile cooperatiste din Uniunea Sovietică, R.D. Germană, Cehoslovacia, Ungaria și sînt în curs de reînnoire acordurile pe termen lung cu organizațiile cooperatiste din Polonia și Bulgaria.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

PĂDUREA

CREȘTE TOTUȘI PE MUNȚI

Picioru Lat, Ascuțita, Bîtea Negreștilor. Nu le căutați pe hartă, nu le veți găsi. Și totuși iată-le, la doi pași de noi sau pierdute în ceața dimineții, dar nu mai puțin reale. Se stîrnește viscolul, termometrul coboară la minus zece grade și totul se involburează. «Pădurea crește totuși pe munți», exclamă oarecum ironic inginerul Matei Popescu, directorul I.F.E.T.-ului Iacobeni, județul Suceava, una dintre cele mai importante exploatari forestiere din țară.

Cunoșteam lupta pe care organele de partid și de stat din județul Suceava, răspunzînd indicațiilor superioare, o dau pe două fronturi, dacă ne putem astfel exprima: pe de o parte, pentru împădurirea imediată a suprafețelor dezgolate ca urmare a tăierilor curente și a doborîturilor de vînt masive survenite în ultimul deceniu, pe de altă parte pentru valorificarea superioară și mărirea eficienței economice a exploatărilor existente. Dacă acțiunile de împădurire vizează, în afara aspectului economic evident, protejarea solului, a mediului înconjurător, la conservarea resurselor de apă și ameliorarea factorilor climatici — introducerea unor noi sisteme de exploatare într-un sector care realizează 38% din întreaga producție in-

dustrială a județului capătă o semnificație majoră pe planul eficienței și productivității. Dar reporterul nu se poate mulțumi cu aceste date generale. Eficiența economică sporită se oglindește în dări de seamă și rapoarte redactate în camere bine încălzite, dar se înfăptuiește pe vîrf de munte, la trîntă cu viscolul, cu neprevăzutul. Iată de ce am luat drumul spre Tamăul Dornei.

După cîteva ore de drum de munte ajungem la exploatarea 160, parchetul Negrișoara. Pîrîul care izvorăște din Tamăul Dornei a dat numele și acestui parchet. Zona de exploatare este destul de întinsă, dar muncitorii abia se zăresc. Un funicular scîrîtîie din toate încheieturile; fire telefonice duc spre cabina manipulantului, pe viscol, comenzile transmise. Dar comenzile nu se mai aud și atunci manevrele sînt dirijate cu un steguleț roșu: «Vino, vino, drăguțule! Așa, acum căruciorul mai la vale! Destul! Opreșteee! Slobozește încărcătura!» Zvîniurile ritmice ale stegulețului vorbesc într-un limbaj elementar, înțeles de toți.

Dezvoltarea rețelei de drumuri forestiere adaptate transportului greu, prezența funicularelor aci, în creierul munților — lesne de ghicit dificultățile legate de cocotarea

masivelor instalații și a cablurilor care, puse cap la cap, cîntăresc zeci de tone — au schimbat radical, doar în ultimii patru-cinci ani, fața exploatărilor forestiere. Înainte, arborele era retezat, cepuit (curățat de crăci), cojit cu toporul și secționat chiar la locul unde crescuse sau unde fusese doborît de vînt și apoi împins cu țapina la drum. Dealtfel, fiindcă veni vorba, aceste doborîturi de vînt provoacă mari necazuri: brazi înalți de zeci de metri sînt smulși din rădăcini sau rupți ca bețele de chibrituri; cad și se învîlmășesc în cîteva clipe de groază, un întreg versant se transformă într-o încălceală de rădăcini, de crengi, de trunchiuri și pămînt răsturnat, amintind pe alocuri de faimoasele gravuri ale lui Gustave Doré, la «Infernul» lui Dante. Apoi totul se liniștește tot atît de brusc cum a început. Atunci, forestierii ies din adăposturi, își așază instalațiile și pornesc metodic exploatarea. Ei nu mulțumesc vîntului că le-a făcut această parte din treabă; s-ar fi lipsit bucuroși de asemenea ajutor, de doborîrea haotică, dar vîntului n-au ce-i face. În relațiile complexe statornicite de-a lungul mileniilor între om și munte, hazardul și calamitatea au jucat și vor juca în vecii vecilor un rol important.

În 1976 lemnul se scoate cu coroană cu tot — și acesta este elementul nou — la rampa de prelucrare sau chiar la platforma de industrializare, iar metoda aceasta se numește «exploatarea arborelui cu coroană». Prin aplicarea noii metode, eficiența economică a crescut mult. În adevăr, în vechiul sistem de exploatare rămînea nevalorificat vîrfurile arborelui, care, prin rostogolirea cu țapina, se rupea sau, literalmente, se spîrgea. După noua metodă, în afară de mai buna gospodărire a masei lemnoase, cresc considerabil productivitatea și calitatea prelucrării, căci nu poate exista comparație între cepuitul și cojitul manual tradițional și realizarea aceluiași operațiuni la rampă. Iar cînd se folosesc și cojitoare mecanice — astfel de instalații funcționează, de pildă, la Vatra Dornei — productivitatea muncii poate să crească pînă la 60 la sută. Actualmente, doar crăcile sub 2 cm diametru și cetina rămîn nevalorificate, deși în ceea ce privește aceasta din urmă s-au conturat posibilități de utilizare a ei pe cale chimică. În parchetele exploatare azi cu funiculară și tractoare și unde copacii sînt doar dirijați spre punctele de prelucrare mecanică, nu lucrează, de regulă, decît un fasonator și

ajutorul său; ceilalți oameni muncesc la rampă sau pe platformă! Firește, în parchetele mai întinse, ca acela unde ne aflăm acum, numărul muncitorilor poate fi și mai mare. «Dacă am fi folosit aci vechiul sistem, ați fi văzut roind în jurul nostru cam 50 de oameni. Acum, după cum constatăți, avem două funiculare, deservite fiecare de cinci-șase muncitori: de câteva luni, funicularul românesc FPU-500 a schimbat totul».

Iată-l pe Maștei Pardău. Acum cinci ani împingea cu țapina, așa cum au făcut, probabil, părinții, bunicii și străbunicii săi. Până acum cinci ani, funicularul reprezenta chiar pentru el, om al pădurii, o noțiune mai mult abstractă. Astăzi — afirmă tovarășii săi de muncă — dacă cineva s-ar încumeta să-i «ia funicularul», s-ar isca un scandal care ar vui până în Maramureș. Uneori omul se învață greu și cu binele, care poate descumpănește, dar apoi nu se mai desparte de el în ruptul capului.

Micile efecte ale marilor cauze: Gheorghe Axinte toată viața lui a fost vizitiu, nu la trăsură, firește, ci la lemne: trăgea buștenii cu atelajul său. De când cu funicularul, se reciclează: «Tovarășe inginer, vreau să merg la școală», zice. «Măi, Axinte, tu școală ai». «Vă rog să mă trimiteți la școala de tractoriști. Mă uit la Pilug; și el era căraș ca mine, iar acum s-a suit pe tractor».

Acest schimb de cuvinte poate să pară banal. Nu uitați însă că sus, în vârful muntelui, mecanizarea pătrunde greu și că prezența tractorului și funicularului pe Ascuțita, Picioru Lat, Bitca Negreștilor etc. — și aceasta s-a întimplat doar în decursul ultimilor patru-cinci ani — capătă semnificația unei înnoiri fundamentale. Grigore Ometiță este omul numărul 1 al acestor parchete de exploatare. «Sînt din satul Poiana Negrii, zice, am patru clase elementare și patru luni la Centrul de calificare din Vatra Dornei. Sînt fasonator mecanic». Uită să precizeze: unul din cei mai buni din lume. De la concursul internațional al fasonatorilor mecanici desfășurat în 1974, în Norvegia, s-a întors cu medalii, cupe, diplome: locul întâi pe echipe, locul al doilea la individual. Principala sa calitate — în afară de uluitoarea sa îndemnare manuală — rezidă într-un calm imperturbabil. Șeful de sector Emil Oniga explică: «Pe Ometiță nu-l interesează dacă mînuiește ferăstrăul în cadrul vreunei competiții locale, la Floreni, de pildă, sau la un concurs internațional. Nici nu clipește». Și tocmai din cauza ritmului îndrăcit pe care-l imprimă unelei sale, deci și emiterii de gaze de către motoras, Ometiță este muncitorul forestier cel mai poluat din țară. Expresia apartine colegilor săi, care-l cunosc și-l prețuiesc.

Marea problemă a muncitorilor forestieri rămîne aceea a transportului lor. Pe măsura modernizării și extinderii drumurilor forestiere și a dezvoltării parcului de camioane, li s-ar putea asigura un transport mai lesnicios către casă. Cu atât mai mult cu cît o bună parte dintre ei locuiesc în sate și cătune relativ apropiate de parchetele de lucru. Izolarea forestierilor rămîne o caracteristică indelebilă a profesiei, și oamenii știu aceasta și nu se plîng, fiindcă au pădurea în sine. Ceea ce nu înseamnă că nu e loc de mai bine și că în viitor nu va fi posibil ca să-și revadă ceva mai des familiile. Se întrevăd și alte posibilități: de pildă, în Valea Cîrlibaba, în Valea Țibăului, în locul a zeci de mici cabane forestiere, cu un confort redus, s-ar putea construi un hotel sui generis pentru forestieri, cu apă caldă, televizor, dormitoare comune bine amenajate, bucătării mecanice. Un hotel, un centru social forestier în inima muntelui! Sînt gînduri de viitor, încă imperfect încheiate, neprinse în plan, cum sună expresia consacrată, dar ele există de pe acum și este bine că așa stau lucrurile, deoarece nimic nu apare imposibil odată cu sporirea avuțiilor țării, cu înaintarea ei pe drumul comunismului. Pe măsura creării posibilităților materiale aceste planuri sau altele similare își vor găsi aplicarea, într-o formă sau alta. Este un semn al vremii, un proces ireversibil: odată cu funicularul forestier pe vîrf de munte, odată cu metamorfizarea cărașurilor și vizitiilor în tractoriști și mecanici, oamenii doresc să trăiască mai bine, mai îndestulat, mai civilizată. Aceasta nu înseamnă că va înceta cîndva trînta forestierilor cu natura, cu vîifornița, cu zăpada pînă la brîu, cu neprevăzutul, că niscaiva tehnici sofisticate și simpla apă sare pe buton, cel puțin în viitorul previzibil, vor înlocui munca lor bărbătească. Fiindcă pădurea crește totuși pe munți.

LIONEL NIȚESCU ■

DE SUS, DE PE PISCURILE CU CAPRE NEGRE, EI ADUC LA NOI, ÎN VALE, PĂDUREA

În drum spre marea hidrocentrală de la Ciunget am regăsit Munții Lotrului sub zăpezi groase, care sus, pe piscurile cele mai înalte, trebuie să fie luminoase și caste. Jos însă, între piscuri, vremea amarnic. O furtună cu spulber și spic de ger în vîrf m-a alungat, la ceas de seară, spre cel mai apropiat adăpost, o cabană a constructorilor de drumuri forestiere.

Am intrat. Nu era nimeni. Era doar focul din sobă, lucind arodit, așteptîndu-i.

«Ah, ce bine este cînd pe drumuri ninse întîlnești o casă cu lumini aprinse...»
Ei erau, în clipa aceea de seară, sub furtună și sub zăpezi, încă pe sus, pe piscuri.

Drumurile noastre și ale lor, ale constructorilor de drumuri forestiere, se încrucișează doar rareori, întîlnirea cu ei n-o pot decide decît hazardul sau accidentul. Trebuie (Doamne fereste!) să te rătăcești prin munți, să te pierzi și să-ți pierzi busola prin cele mai sălbatice sihle, să-ți pierzi chiar speranța de a mai vedea vreodată chip de om, ca tocmai atunci să-ți întîlnești. Munca lor spectaculoasă se desfășoară pe piscuri abrupte, acolo unde abia se cațără puii de capră neagră. Munca lor se desfășoară fără martori. Ce rezultă sînt drumurile pe care vine la noi, în vale, pădurea. Ce rezultă sînt punțile de beton legînd o prăpastie sau două piscuri, cu accentele zvelte ale podurilor și viaductelor, țîșnite ca niște semne de exclamare ale civilizației din noaptea grea a pădurilor nestrăbătute pînă la ei de om, dar devenite — prin ei — ale omului.

Tîrziu, în cabana în care constructorii dorm, stau de vorbă cu șeful de lot, Ion Gîrniță, bărbat de 37 de ani, înalt și suplu, numai mușchi, dar cu niște zăpezi pe la tîmple pe care focul din vatră nu le topește. E constructor de drumuri montane de prin anii '60, este unul din sutele de constructori ai Grupului de șantier pentru construcții forestiere Rm. Vlcea, conduce o sută de oameni, împărțiți în șase echipe, are pînă astăzi la activ vreo 200 de kilometri de drumuri, risipite prin toți acești munți. Are o fetiță de șapte ani, Cristina, școlăriță la Rm. Vlcea. Soția, Maria, e tot constructor, maistru de drumuri și poduri, uneori, serile, se întînesc, alteori nu, dar, zice el, asta nu-i o problemă, oamenii lui nu-și vîd nevestele și copiii cu lunile, sînt oameni din locuri îndepărtate, din Olănești, din Boia, din Drăgășani-Pietrari, locuri așezate pieziș, peste mîna, deci peste munți, peste drumuri, peste accesibilul serilor și chiar al duminicilor. Oameni cu care muncește de

la-nceput, din anii '60, urcînd și coborînd zeci de drumuri, pe sute de kilometri, de la poala pădurii pînă la piscurile cu zăpezi, «de la grav la acut», cum spune șoferul de camion Nicolae Radu, mare iubitor de muzică, urmînd deci o partitură pe care ar putea-o citi sau reproduce o orchestră simfonică, cu interpreți răspîndiți în sute de locuri. Notele scrise în betonul cu rezonanțe de veșnicie, în combinații de sunete invadînd an de an portativul pădurilor, în aranjamente care nu și-au găsit încă echivalent în muzică, fac din munții aceștia, de la un timp, o imensă cutie de rezonanță, vibrînd intens. Exploatarea economică și rațională, conform unei strategii științifice, a pădurii, în perspectiva planurilor și hotărîrilor de partid, care vizează deopotrivă apărarea acestei mari avuții a țării, își are una din temelii în aceste drumuri, esențiale pentru soarta pădurii ca și lumina pentru frunzele ei.

Drumuri prin munți. Drumuri care înseamnă desferecări de stînci, ferăstruiri de tuneluri, devieri de ape, înzidiri și drenări de cascade, arcuri de poduri și viaducte, cățărări pe pereți verticali, coborîri în prăpastii, drumuri care, adunate cap la cap, dau raportate la toți acești ani, o cifră deloc șocantă, doar 200 de kilometri, dar de-a lungul cărora fiecă pas a însemnat, la timpul lui, «o problemă». Fiecare pas, într-un loc încă necălcat de alți pași, într-o pădure care trebuie și exploatăată, dar și apărată de vătămări ce mai devreme sau mai tîrziu se răzună, trebuie să țină cont de termenii unei ecuații complexe, mereu inedită, mereu alta. Care este cel mai avantajos drum de acces spre un anumit punct de lucru? Care este cea mai apropiată sursă de prundiș pentru prepararea betonului sau a asfaltului? Ce soluție de transport să alegi, ca să aduci la frontul de lucru oamenii și uneltele lor? Pe unde s-o iei, ca pădurea să-și fie bine? Fiecare pas în pădure, în munte, reprezintă o problemă, nicăieri nu se repetă aceleași soluții, munca are un neprevăzut, și de aici un eroism al ei, pe care-l nu-l întîlnești pe altfel de șantier. Astăzi, de pildă, oamenii au muncit sub furtună, la cote de peste 1 800 de metri. Ieri au muncit la minus 20 de grade. Ce va fi mîine?

Oricum, azi e mai bine ca ieri, azi se muncește cu utilaje moderne, cu buldozere, cu tractoare, cu excavatoare, cu autogredere, iar acolo unde nu pot sui tractoarele și buldozerele coboară, cu o echivalentă încărcătură de beton, elicopterele. Pe creste,

constructorii și piloții își dau mina, prinzînd același capăt de drum spre cer. Prin anii '60, cînd au construit cel dintîi drum forestier auto din România, dintre Cîineni și Boia, se lucra manual, cu tîrnăcopul, se cărau materialele și uneltele cu măgarii, da, aveau șase măgari în schemă, pe unul din ei îl chema Ilie, asta a trăit pînă nu demult, o ducea în ultimul timp ca un boier, doar pe mîncare și pe răsfaț, ca mascotă a unuia din cele șase echipaje ale munților, și tot pe-atunci, prin '60, încă se mai dormea în paturi cu fin, în barăci «finlandeze» cu vatra în mijloc, paturile fiind dispuse în cerc, ca picioarele oamenilor să ajungă la foc. Chiar și pe vremea cînd au deschis drumul de acces spre Cozia, la 1 700 m altitudine, străbătut astăzi de mii de turiști, s-a muncit greu, mecanizarea era încă la început. Pe atunci, prin anii '60, cu 100 de oameni ocupai doar un front de lucru restrîns, doar doi kilometri de drum, doi oameni abia biruiau un metru de drum pe zi, acum, cu aceiași 100, ocupi un front de douăzeci de kilometri, munca fiind 90 la sută mecanizată. Problema problemelor, fiindcă vorbim de mecanizare, este păstrarea în stare perfectă a utilajelor, o defecțiune survenită pe o creastă de munte putînd da peste cap planul pe cine știe cît timp. Șoferul Radu, de pe camionul «Carpați» 21-VL-1515, a înregistrat la bordul mașinii un milion de kilometri, și mașina lui încă merge, și merge bine.

Edificarea acestor drumuri e o lucrare eroică. Edificarea acestor drumuri e în același timp o lucrare de artă. Nu întîmplător, la construcția unor poduri ale Transilvaniei au fost trimiși să lucreze meseriași ai acestui lot. Făuritorii acestor splendide geometrii în spațiul munților, din ale căror performanțe de altitudine rezultă noua civilizație a pădurii, sînt oameni care întrunesc însușiri multiple, imbinînd știința cu o veche experiență, dar mai presus de toate iubind această muncă de un fel deosebit.

După noaptea petrecută în cabana lor, i-am urmărit în zori la lucru. I-am văzut conducînd buldozere și tractoare spre cer, i-am văzut apoi chiar pe cer, suspendați în centuri deasupra prăpastiilor. Apoi i-am pierdut în niște picie albastre, în niște apoteotice înălțimi, în niște zone ce nouă, oamenilor obișnuite, nu ne sînt accesibile. Mai tîrziu, la sediul Grupului de șantier (grup care, ni se spune, a îndeplinit cincinalul 1971-75 în 3 ani și 7 luni, construind drumuri forestiere în 7 județe) am urmărit trecerea lor peste munți pe o hartă. Erau însemnate aici zeci de piscuri, supuse de ei. O adevărată radiografie a Carpaților, în care, dacă te uitați atent, vedeai cum bate o mare inimă omenească.

ILIE PURCARU ■

Acești arbori sînt culcați la pămînt de furtuni. Dar forestierii li vor curăța și transporta spre fabricile de cherestea.

un fel de a vorbi

Săptămîna care a trecut a fost încărcată de scrisori. De la Reșița — două epistole: una ironică din partea unui oarecare profesor Ilie Pătruică, eroul unui articol, între alții, semnat de Adrian Păunescu. A doua, tot din Cetatea oțelului, semnată «un grup de oțelari» fără ștampila care să ateste și autenticitatea, adică un fel de petiție anonimă, evident, opera aceluiași sau a amicilor săi care pe un ton patetic amestecă cifre din producție cu fraze de o sforăială suspectă. Am mai primit scrisori de la oameni cu semnături inventate care mă sfătuiesc să-mi văd de treabă, întrucît, scriu ei, nu am de unde să știu ce-i acela fotbal, că n-am condus un club în viața mea sau că nici măcar nu am văzut un balon. Nu vreau să o fac pe deșteptul cu cei ce vor să mă pună la punct, dar adevărul este că am făcut de toate în fotbal, cine nu crede să cerceteze. În sfîrșit, rînduri care cer de la mine îngăduință în ce privește jucătorii ce vor fi judecați chiar la ora cînd redacția primește rîndurile de față.

Ce pot să răspund pe această cale?

Mai întîi citeva precizări: nu mă pot așeza în postura de avocat al lui Adrian Păunescu pentru că pe el îl apără faptele și dovezile. În revista Săptămîna el publică o scrisoare a lui Dumitru (Steaua) pe care am primit-o tot eu. Bineînțeles că jucătorul acesta minunat declară că cele scrise de Păunescu în «Săptămîna» sunt pure invenții, deși eu îl asigur că la nevoie vom produce un martor foarte important în ce-l privește, în fața căruia a spus cele ce-a spus. I-aș zice internaționalului nostru (pe care-l prețuim) că nu este singurul caz în care moralitatea sa poate fi pusă la îndoială. Să-și amintească de ce nu a jucat în meciul cu Argeșul, acuzînd nu știm ce indispoziție, cînd în realitate era vorba de achiziționarea unei «Dacii» de la, ați ghicit, uzinele din Pitesti! Și dacă ține cu orice preț să-i spunem tot tabelul cu ce n-a făcut pentru Steaua, cînd a voit el, îi stăm cu plăcere la dispoziție pentru că ar mai trebui să existe și puțină modestie pe lumea asta, ca să nu-i zic bun simț! Iată-l pe Oană, care și el a fost supus unui tratament dur, dar care la Biroul federal a recunoscut că a fost victima unui învîrtitor de hirtii (și de bani, am zice noi) implicîndu-l într-o afacere cu care nu are nimic comun și care ne-a promis că, odată întors la Iași, va elucida faptele și ne va trimite o scrisoare pe care o vom publica cu cel mai mare respect pentru adevăr. Cazuri și cazuri... Vreau să-i încredințez pe cititorii mei și-a lui Adrian Păunescu că noi nu dorim să desființăm oameni, ci vrem să ajutăm la crearea altui climat în fotbal. Cele relatate de colegul meu sunt fapte adevărate, există dovezi, oricît ar recurge un Pătruică la limbajul patetic al celor ce iubesc fotbalul reșițan și pe care nu-i confundăm cu afaceriștii, așa încît nu vrem decît eliminarea elementelor nocive din sport. Cît privește demagogia cea mai crasă care-și face loc în corespondența primită, ea este prezentă și în actele anchetei privitoare la desgustătoarele evenimente de pe stadionul din Oravița unde trei arbitri au fost molestați, siliți să scrie un raport fals sub amenințare și-au primit bani (2000 lei) ca să tacă. Un dosar voluminos stă pe masa mea de lucru (și așa, atît de încărcată), dar vă jur că apelul făcut de huliganii din această localitate conține atîta jeg moral, încît sincer, aș fi dorit ca să nu fie primul caz pe care-l judec! Același limbaj, aceași recurgere falsă la «forța muncitorească» din localitate, de data asta e vorba de minierii din localitate și în numele cui? În numele unor tipi care lovesc și pe urmă plătesc singele de pe foaia de arbitraj (șters cu guma!!!) cu 2000 de lei! Să n-aibe nici o grije acești indivizi, nu voi confunda pe cinstiții oameni ai muncii în numele cărora varsă lacrimi de cîntîț mărdeășii din Oravița!

După cum se vede, lucrurile au debutat destul de furtunos pentru acest nou Birou, dar cel puțin el, acest Birou, mi s-a părut intransigent, cît puțin în aceste două prime ședințe. Trebuie să adaug cu regret că în cazurile Dănilă și Tegean, deși exista o mare dorință de a le acorda drept de joc din partea tuturor (inclusiv a cluburilor Dinamo și Craiova care au renunțat în scris la cei doi jucători) Biroul a respectat litera Regulamentului (poate imperfect la ora asta) care spune că cei doi trebuie să aștepte o nouă perioadă de transferări pentru a ajunge din nou acolo de unde au vrut să plece după o hotărîre pripită. Cred că s-a procedat just, cum se va proceda just și în alte cazuri, unde același Regulament va fi respectat cu strictețe, pentru că înainte de orice trebuie să existe o Regulă și tocmai încălcarea acestei reguli a dus la abuzuri, la vînzarea de meciuri, la arbitri coruptibili și așa mai departe.

EUGEN BARBU ■

box cu legalitatea și cu banii statului

Refuzată în ultimul moment de responsabilii de turism din Poiana Brașov, Federația română de box a organizat între 1 și 20 august 1975 la Novaci, în județul Gorj, pregătirea comună a lotului reprezentativ de tineret, aflat în fața unui amplu și exigent sezon internațional, incluzînd, între alte competiții, campionatele balcanice și europene. Primind înfirmarea tîrziu, Federația s-a văzut nevoită la grabă și improvizație, lipsa ei de

prevedere costînd pînă la urmă și impietînd asupra procesului de antrenamente de la Novaci, unde pugiliștii au fost obligați să se mute de la hotelul din localitate la motel, alegînd cea mai nimerită soluție din două de compromis, căci condițiile oferite de motel au fost la fel de precare, stînjînd pregătirea, dar creînd terenul propice pentru comiterea unor ilegalități și abuzuri, care constituie obiectul acestor rînduri.

Analizînd faptele la cîteva luni de la împlinirea lor, trebuie să recunoaștem că prima nedumerire ne-a stîmmit-o maniera în care conducătorii Federației au înțeles să contracteze convocarea respectivă, neadresîndu-se unui Consiliu județean de educație fizică și sport, cum se obișnuiește, ci unei persoane particulare, arbitrilor de box craiovean Marin Voiculescu. Avînd întinse relații în aria turismului, Marin Voiculescu s-a angajat să organizeze totul, ceea ce, dealtfel, va și face, în condițiile amintite, primind de la forul din Vasile Conta toate împuternicirile de rigoare, inclusiv Convenția 04/45, documentul financiar și administrativ hotărîtor. Această stranie deturnare de atribuții l-a privat pe așa-zisul conducător oficial al pregătirii, profesorul Gheorghe Iliuță, de orice posibilitate de control, punîndu-l în penibila postură de băgător de seamă, incapabil să decida sau să verifice ceva. Neavînd la îndemînă Convenția, Gheorghe Iliuță n-a putut să trateze niciun cu organele locale. Neavînd la dispoziție listele nominale, Gheorghe Iliuță n-a putut nici măcar să confrunte numele celor convocați cu buletinele de identitate înscrise la recepția motelului, ajungîndu-se la comica situație în care un tînar boxer craiovean, Florin Grecescu, a luat parte la pregătire fără să fi fost trecut în tabelul nominal întocmit de o echipă de tehnicieni și aprobat de federație!! Prezența lui Grecescu la Novaci pare legată nu de opinia antrenorilor lotului, ci de recomandarea călduroasă făcută de Marin Voiculescu, specialistul nu numai în judecarea faptelor din ring, ci și în organizarea pe picior a unor tabere de antrenament. Socotînd că Federația îi este datoare pentru intervenția de ultim moment și avînd, probabil, și unele asigurări telefonice, Marin Voiculescu a făcut mai multe vizite lotului. Fără să fie prevăzut în liste, dar aflîndu-se în concediul legal de odihnă, binevoitorul arbitru craiovean a venit însoțit de soție, plătînd de fiecare dată cazarea pentru aceasta, dar omîțînd s-o achite pe a sa.

Organele financiare n-au fost de acord cu asigurările pe care se pare că Marin Voiculescu le-a primit de la antrenorul federal Alexandru Vîdar, răspunzător din partea Federației de acțiunea lotului de tineret, stabilînd că arbitru craiovean a rămas dator cu citeva sute de lei, sumă pe care organul federal, generos cu banii statului, s-a angajat s-o achite încă din luna octombrie, după cum ne declara revizorul contabil principal Gheorghe Fortuna din Controlul financiar intern al C.N.E.F.S., dar pe care n-a acoperit-o nici pînă astăzi. Ca să terminăm cu abuzurile legate de numele arbitrilor din Craiova, să amintim că în sarcina lui este pusă o altă imputație, vreo cinci sute de lei, contravaloarea unei mese pe care organizatorul de ocazie sustine că a dat-o pugiliștilor nu la 10 august, cum specifică nota de plată, ci la 1 august, la Tirgu Jiu. Se prea poate să fie o greșeală a ospătarilor din Tirgu Jiu, care au abuzat de un zero, deși ospătarii adaugă cifre îndeobște la suma de încasat, s-a avut în vedere și această posibilitate, Federația a promis din nou că va face lumină, și întineric a rămas, sperîndu-se probabil că pînă la urmă totul va fi dat uitării.

Organizată așa cum a fost organizată, adică în pripă și prin intervenția unui mijlocitor, pregătirea de la Novaci a permis unuia dintre antrenorii, Ion Pîntea, profesor de educație fizică la liceul bucureștean «Matei Basarab», să vină, citeva zile după începerea convocării, însoțit de soție și de cei doi copii, pe care, ca un cap de familie iubitor, îi va ține aproape pînă la 20 august, fără să plătească pentru ei cazare și masă. Înainte de a intra în miezul problemei, să amintim că Ion Pîntea este unul dintre tehnicienii aflați foarte aproape de inima antrenorului federal Vîdar, cu aprobarea, desigur necrisă, a căruia și-a permis să asigure familiei un concediu pe banii statului, bănuială pe care ne-a întîrît-o discuția cu Gheorghe Fortuna. Prea multe lucruri n-a făcut Ion Pîntea pentru boxul românesc, exceptînd cele cîteva intervenții în favoarea unor pugiliști aflați la cursurile serale sau fără frecvență ale liceului unde funcționează, intervenții de bună seamă dezinteresate, singura ispravă a antrenorului, ajuns la București după scurte șederi prin sălile de antrenamente de la Giurgiu, Călărași și așa mai departe, legîndu-se de prezența sa, recentă, la un «Turneu Prietenia» rămas de pomină. Rămas de pomină nu prin rezultatele alese ale tinerilor noștri pugiliști, ci prin numărul mare de scurte de piele pe care antrenorul le-a cumpărat, de la Ulan Bator, ca să respectăm adevărul, și cu care a trecut la vîmă silîndu-i pe boxeri să le îmbrace!! În urma controlului financiar de care aminteam, ca să revenim la chestiune, Ion Pîntea a fost nevoit să plătească 1 139 de lei, chitanța numărul 2436 din 19 noiembrie reprezentînd contravaloarea cazării frauduloase, organele financiare neavînd cum să demonstreze că familia Pîntea a cheltuit pentru hrană din baremul acordat celor peste treizeci de tineri boxeri. Desigur, lucrul acesta poate fi adevărat, dar avem toate motivele să credem contrariul, după cum vom scrie mai jos.

Am menționat de mai multe ori că o oarecare lumină asupra abuzurilor comise la Novaci au făcut organele de control financiar intern. Intervenția acestora n-a urmat vreunei adrese a Federației de box, ci unei sesizări, deși Federația de specialitate a trimis special în Gorj un tehnician care să controleze buna desfășurare a acțiunii. Activistul voluntar Nicolae Marin, de a cărui cinste nu avem nici un motiv să ne îndoim, care a rămas la Novaci mai multe zile, dar care la întoarcere n-a decontat decît drumul și cazarea, recunoscînd că n-a folosit diurna, ceea ce vrea să însemne, cu probe venite chiar de la cel în cauză, că specialistul sosit în control n-a scos nici un ban din buzunarul hainei, așezîndu-se la masa comună, adică folosind o parte, chiar neînsemnată, din sumele alocate de drept și de fapt sportivilor. Prima judecată care se impune acuză, desigur, Federația de superficialitate, fiind cît puțin curios că la controlarea unui lot național de importanța celui de la Novaci, cu obiective pretențioase în perspectivă, nu s-a găsit de cuvînt să fie trimis unul dintre lucrătorii retribuți din strada Vasile Conta, apelîndu-se la un activist voluntar care, oricît ar fi de curajos, știe că pînă la urmă orice dubiu sau orice luare de poziție ajunge la urechile Federației. A doua judecată ține mai mult de logică. Dacă Nicolae Marin n-a plătit masa pe durata scurtei sale șederi, e mai greu de crezut că ar fi plătit-o Ion Pîntea, care a avut acces la toate actele deplasării, inclusiv la fișele de pontaj pe care, la sfîrșit, profesorul Iliuță a refuzat să le semneze, pe bună dreptate.

Pe fișele de pontaj amintite, marcînd zilnic cazarea și hrana, apare între altele o semnătură aparținînd lui Milică Ene, trecut în convenție drept antrenor. Poate că toate celelalte abuzuri petrecute la sute de kilometri distanță de București, nu pot

fi puse decît parțial în culpa Federației, care a favorizat posibilitatea comiterii unor ilegalități, dar povestea legată de numele lui Milică Ene îi aparține în exclusivitate, ea fiind cea mai gravă și întîrînd sub incidența legii. Întîi de toate, i s-a cerut Federației de către C.F.I. să probeze că Milică Ene este antrenor, așa cum s-a specificat în Convenție, Federația a promis, la F.R. Box se stă bine cu promisiunile, dar n-a prezentat carnetul cerut, din simplul și omenescul motiv că Milică Ene nu este decît activist voluntar. Instructorul și strungar la Întreprinderea «23 August», de la producția căreia a lipsit vreme de 20 de zile, ca urmare a adresei oficiale trimisă de Federație care, pasămite, avea imperioasă nevoie de serviciile reputatului tehnician la pregătirea lotului de tineret!! Scoaterea din producție a lui Milică Ene a fost fictivă și ilegală, pe întreaga perioadă a celor douăzeci de zile instructorul ne-fiind prezent la Novaci, ci la sediul Federației, dînd o mină de ajutor la acte și legitimări, ușurîndu-i munca secretarului tehnic Marin Ciucă, ocupat pînă peste cap cu treburile și cu deplasările în străinătate, însoțind diverse loturi de pugiliști, cum s-a întîmplat recent, cînd reprezentativa de tineret a efectuat un turneu în Anglia, plecînd fără nici un boxer de rezervă, dar acompaniată de șase oficiali!!

Cînd s-a pornit ancheta de care menționam, s-a încercat, desigur fără șanse de reușită, să se acrediteze ideea că semnătura falsă trecută în protocol în dreptul numelui absentului Milică Ene, falsul grosolan în acte publice, ar fi fost făcută de conducătorul pe hirtie al lotului, Gheorghe Iliuță, specialist neagreat de conducerea Federației de box și de secretarul ei general, profesorul de handbal Cristea Petroseneanu. Încercarea de a-l scoate pe Iliuță țap ispășitor a eșuat, cu probe și urmînd celei mai elementare logici.

Aceasta ar fi, fără să intrăm în amănunte și fără să comentăm abundant, situația care a însoțit una din pregătirile comune ale Federației de box. Cum spuneam, o parte din prejudiciu s-a recuperat, există vajițe promisiuni pentru cealaltă... În toată această tristă poveste, însă, achitarea imputărilor nu rezolvă decît un aspect al problemei, nu pe cel mai important. Cei vinovați au plătit, dar mentalitatea greșită a rămas.

La Novaci, în sala de antrenamente s-a făcut box cu umbra. Tot la Novaci, în acte și cu bună știință a oamenilor Federației, s-a făcut box cu legalitatea și cu banii statului.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

sportul și aparatele

«O știință începe acolo unde încep măsurătorile» — o spune atît de frumos profesorul universitar Constantin I. Bucur, unicul doctor în materie de educație fizică din țara noastră (a făcut doctoratul la Bruxelles), șeful Catedrei de educație fizică de la Institutul politehnic și președintele al Centrului metodologic de studii și documentare din Timișoara. Or, se știe, prea puțin se face în domeniul științei sportului, al cercetării științifice și al fundamentării pe baze cit mai științifice a antrenamentelor la noi.

«Țara întreagă se pregătește să desăvîrșască revoluția tehnico-științifică pe meleagurile noastre — îmi spune profesorul Bucur. Același lucru va trebui în mod obligatoriu să-l practicăm și în sport, abandonînd empirismul, lecția învățată după ureche, suficiența exprimată prin «pe vremea mea nimeni nu se uita la cronometru, nimeni nu număra turele de teren, nu se luau probe de singe — dar jucam mult mai bine!» Este mult mai simplu să rămînem în admirația sistemului de educație fizică practicat aiurea, de exemplu în R.D. Germană — decît să ne forțăm să facem și noi, la rîndul nostru, cite ceva. La început se pot face aparate simple — iată, de care avem aici la Timișoara citeva — nu trebuie să cerem cele mai perfecționate laboratoare și cele mai scumpe pentru lucrurile cele mai simple. Aparatele noastre sînt fabricate de către studenții secției de mecanică a Institutului politehnic — același lucru se poate face fără mari dificultăți în orice atelier simplu, de școală chiar. Într-o sală de gimnastică nu veți găsi altceva decît tot o capră, o frînghie, vreo două saltele — bineînțeles nici un aparat de investigație. Or, repet, dacă vrem să progresăm — așa nu se mai poate!»

Există foarte multe aparate, de toate felurile, în biroul profesorului Bucur. Unele foarte simple, precum Aparatul VR (viteză-reacție), care e compus doar din două părți marcate cu linii de vopsea. Profesorul scapă prîjinii, iar elevul trebuie să le prîndă cît mai repede cu putință. Liniile de marcaj pe care elevul a apucat priza, de fapt o gradație în zecimi de secundă, arată pe loc viteza de reacție a subiectului. Este mai ales un test psihologic — prin care se poate foarte ușor detecta gradul de oboseală psihică, și deci încetinirea reacțiilor. Tot așa aparatul numit miotonometru (autor dr. Schlet) redă capacitatea contracției musculare — pe o scară de la 0 la 100. Zero în relaxare și o sută în contracție este idealul. Cu cît diferența este mai mică, mușchiul testat arată o capacitate de lucru mai redusă — fie din cauza oboselii, fie de neantrenament (testul fiziologic). Foarte interesant mi s-a părut a fi testul biochimic, obținut prin intermediul unui aparat numit Ph-metru (autor dr. Cristescu), aparat complet tranzistorizat, la baterii, care poate cu ușurință încăpea în geanta oricărui profesor sau antrenor. Aparatul testează Ph-ul salivar, adică are un mic tub care se introduce sub limbă, și un cadran pe care acul oscilează în funcție de aciditatea sau alcalinitatea salivei. Antrenorul cunoaște însă parametrii obișnuiți ai fiecărui sportiv, și-i poate compara cu cei obținuți în noua testare (înaintea unui meci, la începerea unui nou ciclu săptămînal de antrenament etc.). Diferențele înregistrate pot arăta starea de oboseală, de emoție sau surescitare, de antrenament — ba chiar pot detecta alcoolul băut fără stirea antrenorului!

Un alt început — modernizarea procesului de antrenament prin aparate de mare complexitate. Am văzut la Timișoara asumenitul «Forvit 1» — un aparat complicat cadru de oțel dotat cu fel de fel de greutate și bănci, de jur-împrejurul căruia se pot antrena zece sportivi deodată. «Forvit»-ul reprezintă, de fapt, zece aparate diferite strînse pe un spațiu foarte mic — la care cei 10 sportivi pot lucra alternativ, schimbînd între ei locurile și pozițiile față de aparat. Se lucrează în special forță și ceva rezistență (e un aparat cunoscut, în alte variante, în special în S.U.A.), dar se lucrează mai ales bine și pe un spațiu de numai cîțiva metri pătrați. La Timișoara și la Cluj-Napoca citeva cluburi, în special cele universitare, se află în posesia acestui aparat. Rezultatele, performanța se vor vedea, cred, în curînd. De asemenea, «Forvit» posedă și Liceul nr. 4 timișorean, cu program special de educație fizică. Pe cînd însă în toate școlile și asociațiile sportive din țară? DUMITRU GRAUR ■

neliniști sentimentale

Tovarășa Olimpia G. ni se plînge că toate eforturile ei de a face din copilul ei «un al doilea Lipatti» au dat greș. Și cu lacrimi materno din cele mai bine intenționate ne descrie odiseea acestei dezamăgiri. Cite sacrificii n-a făcut... I-a angajat meditator dintre cei mai buni, l-a admonestat cînd cu blîndețe, cînd cu metode mai dure, călcîndu-și peste inimă. L-a trimis și la o școală populară de artă, degeaba. Cînd vedea pianul, copilul se înfricoșă. Tovarășa Olimpia G. e înrîstată că băiatului nu-i place muzica și ne întreabă ce metode noi există în stimularea interesului pentru muzică; a auzit că există în acest domeniu mari progrese. Durerea Oliviei G. nu există numai în sine, ci mai ales, din nefericire, prin comparație. Ea ne vorbește cu nedismulată invidie despre o vecină de bloc care are un copil foarte înzestrat. De ce să nu fie și copilul ei un pianist de valoare? Sau măcar dacă i-ar place baletul sau pictura, cum le place altor copii.

Sincer vorbind, ne e greu să înțelegem drama corespondentei noastre. Pur și simplu nu înțelegem unde se află nenorocirea. Dacă mititelul n-are aptitudini pentru muzică de ce să fie chinuit? Nu vă înrîstați din această pricină. Dezvoltați aptitudinile naturale ale copilului, nu încercați să-i impuneți plăceri care i se dovedesc atât de străine.

Ne-am oprit asupra acestei scrisori fiindcă ea ridică o problemă destul de răspîndită, o mentalitate încă destul de trănă. Sînt mulți părinți care, sfidînd poate dintr-o indiscutabilă iubire sfîntă și necruțătoarea evidență, încearcă să-și împingă odraslele pe drumurile artei, să-i silească, împotriva dorinței lor, să devină viitori muzicieni, balerini sau pictori. Am fost martorul unor scene uimitoare. Am văzut cum copii între zece și cincisprezece ani cu gîndul la minge și la furatul cireșelor sînt pregătiți să devină nici mai mult, nici mai puțin decît romancierii. Copiii aveau în această privință stabilit un program foarte riguros; într-o zi trebuiau să descrie un peisaj, în alta caracterul unui personaj, în alta să descifreze тайнеle unui dialog firesc... Cîtă barbarie și cîtă vanitate. Acești copii erau deformați, li se furau toate bucuriile vîrstei, oferindu-li-se în schimb niște iluzii netoate. Aptitudini din alte direcții erau curmate cu brutalitate căci părinții voiau ca odraslele să se realizeze numai în artele frumoase. Cînd un asemenea copil traumatizat de aceste injecții de sublim a mărturisit că el vrea să se facă mecanic de locomotivă părinții au izbucnit în plîns.

Am vrea să o liniștim pe tovarășa Olimpia G., decît să-l siliți să fie un pianist mediocru, capabil să-l trădeze pe Beethoven și să-l desfigureze pe Chopin mai lăsați-l să-și descopere singur aptitudinile.

Dilemele sentimentale ale tovarășei I.G.M. din Tîrgu Jiu sînt fermecător de simple. Așa cum ne precizează dînsa, în ziua de 18 august anul trecut s-a îndrăgostit de un băiat frumos din localitate. Nu știe însă cum să procedeze. Să-i mărturisască sau nu sentimentul apărut pe neașteptate? Și dacă ar fi să-l mărturisască, ce soluție ar fi mai eficace? Să-i mărturisască personal sau să o roage pe cea mai bună prietenă să o facă în numele ei?

Din experiența mea știu că în materie de adevăr și de iubire nu există intermediari. Sentimentele dacă sînt autentice, și în această privință numai dumneavoastră aveți competența necesară, nu trebuie ascunse, conservate, ținute în secret

TEODOR MAZILU ■

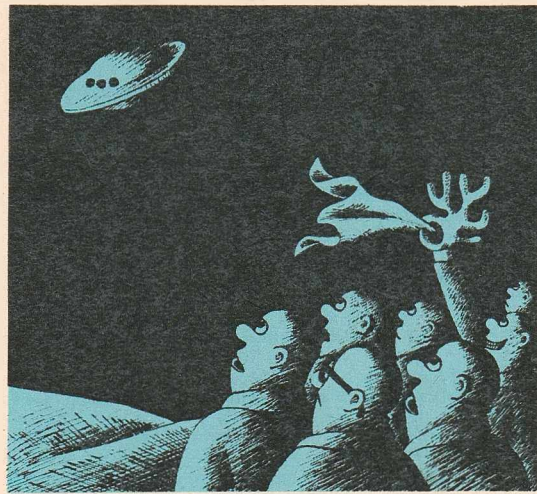
entomologii lingvistice

C.D.

Candelabru	— candelă sus-pusă
Casă	— înghețată scoasă din inventar
Catapultă	— praștie cu gabarit depășit
Catifea	— pluș cu buletin de oraș
Cazier	— casier în termeni juridici
Cerboaică	— festivală de muzică ușoară
Cerere	— doleanță adresată cerului
Cheferist	— lucrător la chăile ferate
Cezar	— instrument folosit în obstetrică
Chepeng	— dantura pivnițelor
Chicinetă	— garsoniera garsonierei
Chiolhan	— cocteilul subordonatilor
Chiștoc	— strămoșul filtrului
Ciclop	— camera de luat vederi a mitologiei
Cîmpoi	— instrument care cîntă numai prin respirație artificială
Citat	— fragment dintr-o citație
Clămpăneală	— gimnastica protezelor dentare
Clasic	— care stă mult în aceeași clasă
Cobai	— concluzie științifică cu blană
Colivă	— bomboane în bernă
Colon	— porțiune a intestinului gros exploatată în sclavagism
Cezură	— pauză ritmică în interiorul unui vers care a scăpat atenției cititorului
Dactilograf	— secretarul directoarei
Damigeană	— sticlă cu palton
Decantare	— alegerea unui decan
Detractor	— care ține de tractor, bîrfitor agricol
Dispensar	— loc unde se pot obține dispense
Dispepsie	— boală cauzată de excesul de pepsi (boală foarte rară)
Dogit	— ritual de alegere a unui doge
Doică	— doi de «că»
Dovleac	— pepene cu motive naționale
Doxă	— om cu ceas la cap
Dragă	— instalație plutitoare intimă

CORNEL UDREA ■

ION DOGAR-MARINESCU

RIDENDO

doru

Nu-mi amintesc cine l-a adus pentru prima oară în instituția noastră. Cert este că tipul și-a găsit imediat mai mulți simpatizanți printre funcționarii noștri, care simpatizanți au dat năvală în biroul meu.

— Șefule, uită-te la puști-ăsta. Ce părere ai de el? Puștiul avea vreo douăzeci și cinci de ani și o figură a naibii de simpatică, niște ochi albaștri cum e cerul curat, un aer sfios și modest, și un nume de-a dreptul duios: Doru.

— E un băiat minunat, trebuie să facem ceva pentru el, știm ce suflet mare ai și cum știi să înțelegi un om.

Mi-au propus să-l angajăm pe loc. L-am întrebat ce meserie cunoaște și mi-a spus că nici una, băiatul n-a prea avut timp de școală și meserie, a fost cam zburdalnic, provenea dintr-o familie dezmembrată, a făcut niște ștregării cînd era adolescent (furase niște automobile, făcuse o adevărată pasiune pentru mărcele străine), a fost nițel închis, pe urmă iar a mai făcut o ștregărie, s-a luat cu jocurile de noroc și cu niște afaceri pe sub mîină, a fost tot timpul urmărit de ghinioane, numai el știe prin cite a trecut, viața lui e un roman, dacă nu cumva chiar o trilogie. Acum vrea să recupereze, să se reintegreze, regretă tot ce-a făcut, iar cînd regretă el îți vine să plîngi.

L-am angajat pe loc, deși alți angajați mi-au atras atenția că nu e bine, nu e prudent și legal ce fac. Am strigat la ei și i-am muștrat sever, reproșându-le că nu știu să înțeleagă un suflet omenesc. «Omul, ce minunat sună acest cuvînt», le-am zis în încheiere și le-am închis ușa în nas. Pentru ca peste câteva zile, acei răuvoitori să vină la mine și să mă anunțe că recuperabilul i-a leafă degeaba, nu știe să facă nimic. Cei care-l simpatizau însă nu m-au lăsat la sfîrșitul lunii pînă cînd nu l-am trecut pe listă celor evidențiați și premiați; trebuie să-l încurajăm, îmi ziceau ei, nu contează că nu muncește, că e cam lenes și că a fost prins șterpelind niște bunuri ale instituției, să avem încredere în oameni, binele aduce după el binele, în fond recuperabilul e copilul nostru, trebuie să știm să-l creștem, să nu repetăm greșelile care s-au făcut cu el în trecut. În plus, mai zicea unul dintre simpatizanți, băiatul ăsta are niște scilpiri în privire de-a dreptul tulburătoare, nu se știe dacă nu cumva într-o zi vine cu o idee de geniu. Așa că l-am premiat din nou, după care am acceptat să fiu invitatul lui la un restaurant de lux, după care am trecut într-un bar de noapte, unde ne-am îmbătat, ne-am îmbrățișat, ne-am tuit și ne-am jurat prietenie veșnică.

Recuperabilul devenise în curînd om de bază în instituția noastră, își vîra nasul în toate, ne dădea sfaturi, urla la noi, era stăpîn. Într-o zi, cineva l-a prins cu un matrapazlic, un gest destul de urît (nu spun ce anume), drept pentru care l-am chemat la mine și l-am muștrat cu asprime.

— Ei, mi-a explicat el, trebuie să înțelegi că nu mi-e ușor nici mie să mă recuperez și să mă reintegrez, trecutul a lăsat în mine urme, dar fac toate eforturile ca să-mi înfrînez pornirile rele. Important este că de fiecare dată îmi pare rău, am învățat să regret, iar un om care știe să regrete e pe jumătate îndreptat. Aveți încredere în mine.

Dar n-a mai trecut decît o săptămînă și recuperabilul Doru a făcut-o iar de oaie, adică a furat din nou, toată lumea a aflat, nu mai aveam încotro, trebuia să iau cele mai drastice măsuri împotriva lui, adică să-l dau afară și să pun justiția pe urmele lui. Dar au dat din nou năvală peste mine simpatizanții recuperabilului, au început să plîngă și să mă imploră, recuperabilul Doru plîngea și el și se da cu capul de pereți și de mobile. Ce pot să fac?, i-am întrebat. Au găsit ei soluția. «Tu tot nu ai copii și ești singur pe lume, ca și el. Înfiază-l și ocupă-te de educația lui, fă o faptă pentru care și el și societatea îți vor fi recunoscători». Doru s-a repezit și m-a îmbrățișat, zicîndu-mi «tată», eu m-am înduioșat, am vărsat o lacrimă și am cedat. În aceeași zi, i-am făcut formele de înfiere, acum eram obligat să duc lucrurile pînă la capăt.

Dar nu trecură decît câteva zile și mă trezesc într-o dimineață cu mai mulți tovarăși de la miliție la domiciliul meu. «Venii repede, zic ei, pentru că recuperabilul dumneavoastră v-a devalizat instituția, v-a furat tot, inclusiv mobilierul și covoarele, de ce angajați un astfel de om fără să ne întrebați și pe noi?»

Am fugit repede la instituție, am luat din mers un picior de scaun și am început să-i caut pe cei care mi-l aduseseră pe recuperabil și mă convinseseră să-l angajez și să-l înfiiez. Nu i-am găsit, se ascuseseră ca-n gaură de șarpe, și atunci am început să mă lovesc singur în cap cu piciorul de scaun: — Acum recuperează-te, recuperează-te, îmi ziceam printre dinți și mă loveam drept în creștet.

ION BĂIEȘU ■

un edison pe placul tuturor...

O biografie senzațională, mult mai senzațională decît se crede, a avut — dacă stăm să-l ascultăm pe Barbu Apelevianu* — marele om, inventator și milionar american, Thomas Alva Edison. Încă de mic copil, marele milionar a avut parte de ghionți și bătăi cu nemiluita. Astfel, Thomas Alva e bătut încă de la pagina 29 de tatăl său, «un om cam aspru și obtuz la minte», peste trei pagini este «dezmiertat cu biciul» de același om aspru, la pagina 40 tatăl folosește cureaua, lăsîndu-l la pagina 74 pe mina feroviarului Nelson care îi crapă timpunul cu o palmă «năprasnică». Ajuns surd la o vîrstă fragedă inventatorul cu «căpșorul plin de invenții» intră pe mina unui atlet (!?) care îl zvîrle la pag. 79 în apa rece a riului din localitate. La pagina 90, hop și băcanul Dingle cu bățul: «o ploaie de lovituri căzu pe spinarea» etc... pînă la pagina 91. Un camion e gata-gata să-l calce în mijlocul paginii 144, iar un polițist feroce trage cu pistolul după el la pag. 133 dar nimereste alături. În fine, lanțul nemilos al bătăilor e încheiat la pag. 137 de o palmă zdravănă trasă de telegrafistul Peters, după care inventatorul scapă nebătut pînă la adînci bătrîneți. Se pune însă problema — pe care autorul și-a pus-o și el — de ce-l cotoșea toată lumea pe Edison? Ce le cășunase tuturor împotriva bietului Tom? Explicația nu se lasă mult așteptată: tuturor, dar vai, tuturor, Edison li se pare «zmintit», «țic-nit», «sărit la cap». Primul inovator e, firește, tatăl, apoi profesoara — domnișoara Hovard («fiul dumneavoastră e un zmintit» p. 43). La pag. 80, fierarul orașului i-o spune în față: «N-avem nevoie de zmintiti!» pentru ca la pag. 81 un orașel întreg să-l alunge «strîngîndu-i batjocoritor: «Nu ne trebuie nebuni! Sîntem sătui de zmintiti!» Nici gloria n-avea să-l salveze pe Edison (apud B. Apelevianu) de această nedreaptă bănuială. Chiar matematicianul Francisc Upton, unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai săi avea să se declare la p. 212 «îngrijorat»:

«Pentru care motiv?»

— Mi-e teamă să nu se fi scrîntit la cap». Ceea ce ni se pare deosebit de interesant este faptul că pînă și autorul ajunge să se lase influențat de opinia atât de crudă a personajelor sale, prezentîndu-ne spre final un Edison realment scrîntit. Iată cum se manifestă bătrînul Thomas Alva în cartea lui B. Apelevianu, în capitolul intitulat «In intimitatea căminului conjugal»:

«De ce nu mîncî, Tom? (îl întreabă Minna, nevastă-sa — n.n.). Ce carte iarăși te absoarbe? Parc-ai fi înlăntuit de nu știu care vrajă...»

— Călătoresc, scumpa mea, îi răspunde inventatorul continuînd să citească. Uite, mă plimb cu Virgiliu și Cicero prin forul roman, prin grădinile academice cu Platon sau rătăcesc departe cu eroii lui Homer, pe mări egeice și ionice...»

Alteori, la aceeași întrebare («De ce nu mîncî, Tom» etc., etc.) inventatorul răspunde:

— Vorbesc cu Shakespeare, dragă Minna; sînt la Stratford on Avon și plec apoi la Londra.

Sau:

— Pribegesc cu haimanaua aia de Rousseau (!!) de-a lungul Franței; discut, ba chiar mă iau de pîr (sic!) cu îndrăcitul ăla de Voltaire.

Și după ce realizează acest tur de forță, continuă să se pîruiască cu Athos, Porthos, Aramis, D'Artagnan, cu Victor Hugo, Renan, Villon, Wagner, Beethoven...

Mergînd înainte pe această pantă periculoasă Barbu Apelevianu face tumbă din ce în ce mai savuroasă culminînd cu scenele de euforie cărora le cad prada maestrul și colaboratorii săi «surprînși» în irenezia creației. Așa se întîmplă bunăoară după punerea la punct a fonografului cînd... «voia bună era în toi... Cînd fonograful cîntă o melodie populară toți tehnicienii și inginerii în frunte cu Edison se prinseră roată în jurul aparatului și începură un joc îndrăcit. Pînă dimineața chiuiră și jucară ca niște flăcăi...»

O culme a acestei «biografii», poate chiar o culme a genului, rămîne însă incomparabila scenă de la pag. 234:

«În sfîrșit, la 21 octombrie 1879, lampa incandescentă era gata. Puse becul în legătură cu curentul electric. O lumină strălucitoare îi orbi (...). Ingerii și muncitorii priveau laolaltă, ca amuțiți, globul de sticlă orbitor. Rămaseră astfel înmărmuriți de uimire cinci ore. Becul nu se stinse. (...) Mai rămăseră în tăcere de piatră încă zece ore, apoi cincisprezece. Fruștele începură să asude de atîta încordare. Trecuseră douăzeci și patru de ore. (!!) Fețele pâliseră ca turtele de ceară. În revărsatul zorilor, după încă zece ore (s.n.) nimeni nu se mișcase ca și cum se prefăcuseră în scane de cremene. Trecură încă șaptesprezece ore (!!) și, în sfîrșit, becul se stinse. Arseseră încontinuu patruzeci și șapte de ore. (De fapt, la socoteală ies 57, dar asta e altă traistă — n.n.) Din toate piepturile iesi un singur strigăt:

— Doamne!

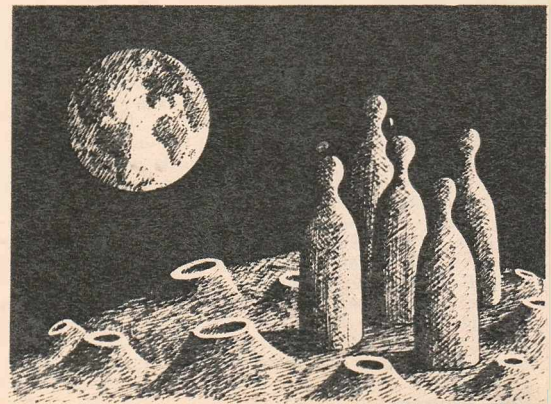
Apoi toți lucrătorii căzură într-un somn de plumb. Dormiră patruzeci și opt de ore în șir.»

Ei bine, după toate aceste minunății cu care ne-a orbit fascinantă biografie a lui B. Apelevianu, nu ne mai rămîne nici nouă altceva decît să strigăm «Doamne» și să cădem într-un somn de plumb de patruzeci și nouă de ore.

AL. MONCIU-SUDINSKI ■

* «EDISON», Barbu Apelevianu, Ed. Ion Creangă, 1972.

ION DOGAR-MARINESCU

REȚEAUA DE POLIȚIE A LUMII MODERNE

calculatorul trucat (2)

Către finele lunii octombrie 1971 emoția provocată de «războiul marilor bănci» s-a întins, de la New York la Zürich, de la Frankfurt la Montreal, de la Melbourne la Amsterdam. Paul Raymond era sigur că informațiile și zvonurile răspândite prin telexuri, telefoane și teletipuri vor termina prin a ajunge la sanatoriul de la sud de Los Angeles, unde George Berloquin, marele patron al băncii cu același nume, se retrăsese doar de câteva zile, pentru a încerca să învingă sechelele unei enigmatice maladii din mările tropicale. Lovitura morală ar fi fost teribilă și, după opinia intimă a lui Raymond, nemeritată. I se părea cu neputință, neverosimil, ca George să fi escrocat propria lui bancă, furind — cu ajutorul computerului central! — nu mai puțin de 15 milioane de dolari!

Dar dacă, judecând prin absurd, acuzația lansată de Basil Yanco ar fi fost adevărată? Profunzimile minții omenești sînt, în definitiv, insondabile. George Berloquin era un bărbat tânăr (abia trecuse de 42), de o frumusețe bărbătească veritabilă, alta decât baremul fad sau stereotip lansat de Hollywood. Era căsătorit de trei ani — după o foarte lungă burlăcie și foarte discrete aventuri. Avea un băiat de 18 luni, crescut și păzit cu strănicie, într-o vilă de lângă St. Moritz, la Suvretta, unde nici vulturii nu ajungeau fără a fi semnați de vigilența unui «corp de gardă». Toți factorii aparenti pledau în favoarea lui Berloquin. Escrocheria de care era acuzat, comisă cu ajutorul unor calculatoare automate pe care el nu știa să le minuiască, implica, în mod obligatoriu, prezența unuia sau chiar a mai multor complici, specialiști în minuirea subtilă a mașinilor contabile. Evident, comiterea unor fraude cu ajutorul acestor fascinante «computere» sau «ordinatoare» — cum li se mai zicea în Elveția și Franța, nu era, teoretic, exclusă. Paul Raymond citise în ziare că hoțiiile calculatoarelor frauduloase aveau, de regulă, viața scurtă. Un calculator «trucat» fură la comandă, însă nu poate dura la infinit și nici la întâmplare. Fură exact ce i se cere de «creierul» lui, adică fură mecanic, fără fantezie, și nu se poate acomoda singur unor circumstanțe neprevăzute. De aici, decurge, inevitabil, sfârșitul prematur al carierei de «hoț mecanic».

La Londra, un computer care distribuia ordine de plată pentru furnizorii și salariații unui grup de trei uzine mari, a plătit, timp de 11 luni, două duzini de furnizori și de salariați fictivi, imaginari. Bietul computer primise dispoziții de la «programatorul» lui să ordonanzeze sumele de plată, să aștepte 24 de ore, iar în cazul cînd nu s-ar fi prezentat «beneficiarii», să vireze banii la un cont numerotat dintr-o mare bancă de la Manchester. Cînd plățile acestea închipuite au totalizat o sumă frumoasă, trei sute de mii de lire sterline, autorul fraudei a dispărut undeva, prin Canada septentrională, pentru a-și constitui, la marginea inospitalieră a tundrei, o nouă identitate. Într-adevăr, hoțul a reușit să dispară, dar computerul nu și-a putut ierta greșeala. Cînd i s-a cerut să facă bilanțul anual al operațiilor a refuzat să răspundă la întrebarea «unde sînt cele 300 000 de lire sterline care nu ies la nici o socoteală?» Mutismul rusinat al nenorocitului de calculator a făcut să se caute urma banilor, să se descopere «contul» anonim, să se reconstituie operația — fără să se mai dea de urma escrocului.

Se putea crede că o pungășie similară se produsese la banca lui George și că el însuși, bancherul, era autorul unei escrocherii în valoare de 15 milioane de dolari, cifră foarte mare chiar pentru averea bancherului?

Paul Raymond refuza să admită ca reală ipoteza aceasta. Nu-l imagina pe Berloquin ca escroc, afară de o singură eventualitate, existența neștiută a unei femei. Ar fi fost posibil să-și piardă Berloquin mințile în măsura aceasta? Întrebarea îl interesa pe Raymond mai mult decît ar fi vrut, el însuși, să admită. În viața lui și în prietenia cu Berloquin exista o anumită fisură de ordin sentimental. Charlotte Berloquin, soția lui George, «frumoasa Lotte», cum îi spuneau toate cunoștințele ei, fusese marea iubire a lui Paul. El i-o prezentase bancherului în timpul unei croazieră pe Adriatică. Paul Raymond o invitase, organizase croaziera anume pentru Lotte. Avea de gînd să-i spună că o iubește, să-i ceară mîna, să anunțe apropiata lor logodnă. Cînd a început să-i vorbească despre dragostea lui, frumoasa Lotte l-a întrerupt și i-a spus: — Știi bine, Paul, cît îmi ești de drag! Nu mă voi lipsi niciodată de prietenia ta, am nevoie de sfaturile și de experiența ta în viață. De aceea mă bucur că tu ești cel dintîi căruia îi anunț căsătoria mea cu George Berloquin. Îndată ce ne vom însopta la Basel, noutatea va fi publică!

Acum Lotte și George, căsătoriți, deveniseră inseparabili iar bizară maladie a bancherului îi apropiase și mai mult. Paul Raymond îi găsi pe terasa sanatoriului de la sud de Los Angeles. Locul era superb, soarele de vară nu părăsise încă riviera Californiei. Din larg se strecura un vînt leneș. Cuplul trăia ca într-o convalescență de miere. Nimic nu părea mai nepotrivit, mai stupid, în ambianța aceasta decît comunicarea brutală pe care avea să o facă Paul Raymond...

Mai întîi se bucură, cu adevărat, de însănoșirea rapidă a bancherului, ceru știri de la Suvretta, despre micul lui «nepot» prin adopție «sentimentală», apoi, calm, cu măsură, le povesti atacul banditesc al lui Basil Yanco, începînd cu oferta publică de cumpărare silită a băncii și terminînd cu agresiunea nocturnă care-i lăsase urme dureroase pe față. Amîndouă atacurile acestea, afirma Raymond, poartă antetul «Computer Trade Company» și semnătura Yanco Basil!

George Berloquin nu-l întrerupsese nici o secundă pe povestitor. Sorbea fiecare detaliu, miinile i se strîngeau convulsiv, un tic ciudat îi contracta colturile gurii, Lotte ar fi vrut să pună cîteva întrebări, dar soțul ei, cu gesturi autoritare, neobișnuite, îi oprise vorba.

— Dragul meu Paul, spuse bancherul, după o tăcere care se părea că devine ecoul cuvintelor luate de brîză. Îmi aduci știri îngrozitoare. Mai întîi, îți sînt recunoscător că nu mă crezi în stare să fi escrocat banca. 15 milioane de dolari sînt o sumă ispititoare pentru oricine, dar eu nu am furat-o și, ceea ce este grav, habar nu am de operațiile computerului nostru central. Ai dreptate cînd ești uimit de faptul că aceste operații le știe Yanco înaintea noastră și înaintea oricui. Ai dreptate cînd afirmi că ne aflăm într-o situație dramatică. Încă nu știu cum vom reuși să dovedim nevinovăția noastră, cum să apărăm renumele și creditul băncii. Va fi foarte greu, vom sta de vorbă, ne vom gîndi, vom cere sprijin, ajutor, nu știu exact ce vom face. Dar ce știiu, Paul, cu toată puterea dragostei mele de viață și a revoltei mele împotriva loviturii pe care o încearcă Basil Yanco, este că primesc lupta! Ne aflăm în junglă! Asta o știm amîndoi, pentru că noi înșine — să fim sinceri! — în jungla finanței și cu metodele junglei ne-am descurcat pînă acum. Nu mă apăr spunînd că eu n-aș fi lovit pe la spate, așa cum face astăzi Yanco, dar am lovit și eu, a lovit și tatăl meu, și toți ai mei pentru a strînge comorile moarte din pivnițele de la Basel. Totuși nu voi ceda banca. Nu voi admite să se creadă despre mine că am furat. Yanco vrea război? Război va avea! Acum însă, dragii mei Lotte și Paul, să uităm totul pînă miine dimineață. Paul și cu mine vom pleca la New York iar Lotte la Suvretta. Noi vom contraataca, tu vei apăra cele două vieți care-mi sînt dragi, a ta și a copilului. Înainte de orice, vreau să ne ferim de kidnapping. Este arma cea mai teribilă și sînt sigur că un șacal de talia lui Yanco s-a gîndit la ea.

În avionul special închiriat de «Californian Air Jet» și, mai tîrziu, în apartamentul Băncii Berloquin de la Mondial-Hotel din New York, cei doi prieteni și-au pus la punct planul care li se părea mai rapid, mai eficient. Bătălia se dădea, în parte, pe față și era constituită din «Opas», siglă ce înseamnă, în cuvinte complete, «Ofertă publică de cumpărare». Basil Yanco oferea 100 de dolari pe o acțiune Berloquin, care la bursă cota numai 88. Era deci evident că afacerea merita să fie cumpărată.

Dar din ce cauză se simțea silit Berloquin să vîndă o bancă solidă, capabilă de afaceri bune? Răspunsul la această întrebare forma «strategia secretă» a războiului celor două bănci. Basil Yanco insinua — sau afirma — că George Berloquin escrocaser pe propriii săi acționari, propria sa firmă, cu 15 milioane de dolari. Această operație frauduloasă fusese comisă de «computerul central» și se imputa numai bancherului de la Basel, creierul-motor al băncii. Deocamdată, acestea erau armele angajate în atacul dat de Basil Yanco. Existau și altele? Se vor vedea mai tîrziu.

George Berloquin și Paul Raymond au pregătit, la rîndul lor, două riposte. Mai întîi, acceptarea ideii de cedare a băncii, nu imediat, ci după trecerea unui termen de două luni. Tratatul dintre cei doi adversari trebuie să aibă loc în mod public, cu invitarea a 6 din cei mai cunoscuți oameni de afaceri vest-europeni și nord-americani. Ei vor fi arbitrii acestui meci bancar cu totul neobișnuit.

În al doilea rînd, un grup secret de experți, știut numai de cei doi prieteni, trebuia să efectueze o anchetă confidențială în «memoria» și, dacă se putea spune, în «anima» computerului central al băncii Berloquin. Nu puteau exista prea mulți oameni capabili să ducă la bun sfîrșit aceste treburi. «Cercetarea confidențială» a computerului trebuia încredințată lui Yul Schweitzer, de la «Asociația Marii Finanțe și Industrii» din Zürich, iar ancheta polițienească, în însăși inima întreprinderilor lui Yanco, în enigmatica lui citadelă, de unde pornise războiul, urma să o facă detectivul Franz Kollmar, fost inspector în centrula anti-crimă de la Mannheim a Interpolului, fost agent secret în F.B.I., erou al unei aventuri anti-drog în Australia, unde-l cunoscuse Paul Raymond. Franz Kollmar devenea așadar secretar al Băncii Berloquin în lupta cu Yanco și «Computer Trade Company».

Poate că afară de Yanco nimeni nu-și închipuia, în momentul acela, ce putea să însemne, ce urma să implice, cît va costa și cum se va termina bătălia aceasta absurdă, cît sînge va fi vărsat, ce vieți fără vină vor fi angajate și frînte, într-o goană sterilă după cîteva milioane de dolari în plus. Însuși omul care organizase întreaga dramă financiară, care pusese în acțiune forțe nemăsurate și necontrolate, nu știa care sînt frontierele adevărate ale bogăției, de unde încep miliardarii să plătească, să achite, contravaloarea omenească a lăzilor cu aur.

În acel sfîrșit tîrziu de octombrie, scenariul era gata, eroii erau pe o scenă nevăzută, fiecare la locul lui. Yanco, tăcut, privind fără țintă, în cabinetul somptuos de la al 27-lea etaj al unui imobil de pe Fifth Avenue, aștepta, ca de obicei, un telefon de departe. George Berloquin scria, la masa lui îngustă de lucru, sfînd pe un scaun incomod, răspunsul la oferta lui Yanco. Un răspuns perfect pozitiv, care era, în fond, un refuz abil, prin aminare. Paul Raymond reflecta, de ore întregi, contemplînd viața scurtă a cuburilor de gheață, în whisky.

Pe aeroportul sportiv de lângă Saint Moritz, Lotte Berloquin cobora, îngîndurată, din micutul avion «Faucon» care o adusese de la Basel pînă în apropiere de Suvretta. Își va revedea băiatul, care probabil că n-o va recunoaște. Se număra printre copiii foarte bogați, crescuți în căldura mijlocie a devotamentului, nu a dragostei de mamă. Lotte însăși se întreba, deschizînd poarta vilei sale, dacă atît de micul George-Michael Berloquin făcea parte, efectiv, din existența lor sau era un bibelou de mare preț, păstrat aparte...

Mai avea doi pași de făcut, în clipa cînd a izbucnit rafala de mitralieră. A căzut pe prag. Un glonte îi sfîșiasse șoldul, altul perforase pîntecele. După 24 de ore, înainte ca soțul ei să sosească la spitalul din Saint Moritz, Charlotte Berloquin a încetat din viață. Era primul sacrificiu tragic din războiul secret al marilor bănci.

MIRCEA GRIGORESCU ■
(Va urma)

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII

erau teribili de fermi... (4)

— Soții au și ei partea lor de vină în această resemnare timpurie a femeilor tinere? Dumneavoastră cum procedați?

— Cu soțul? Din acest punct de vedere eu nu-l protejez deloc. Vă spun sincer că soțul meu m-a ajutat foarte mult. Practic, și cred că acesta este motivul pentru care femeile spun că n-au timp, practic soțul meu împarte egal treaba cu mine...

— Cît de egal?

— Bineînțeles că lucrurile mai delicate și mai dificile le fac eu. E o chestiune de bună-cuviință.

— Bună-cuviință?

— Bună-cuviință!... De fapt, bună-cuviință nu se formează nici la 16 și nici la 20 de ani, ci încă din fragedă copilărie. Celor ce duc un trai mai restrîns, sînt mulți copii la părinți, bună-cuviința le este impusă de viața însăși. Acolo unde există un singur copil sau chiar doi, iar posibilitățile materiale sînt mari, bună-cuviință trebuie educată. Părerea mea este că în școala românească se face mult în această direcție, dar acest mult rămînd pe loc, nepăstrînd ritmul cu schimbarea condițiilor de viață din cadrul familiei, s-ar putea diminua, tînde să devină neadremat la un moment dat.

— La începutul discuției noastre aminteai de acel imbold «pe unde treci să lași un loc de bună ziua» spus de mama dumneavoastră. Cuvintele frumoase izvorite dintr-o înțelepciune proprie vieții trăite din greu. Un exemplu și un îndemn la bună-cuviință...

— Acest îndemn este foarte actual, fiindcă tinerii de azi au înfinit mai multe posibilități de afirmare față de cele pe care le aveau noi la vîrsta lor. Pe de altă parte, «să lași un loc de bună ziua» nu înseamnă să nu se vadă pe unde treci, să nu superi nici în stînga, nici în dreapta, ci să lași ceva în urma ta, la care te poți întoarce...

— Fata de la «Tinăra gardă», aceea care, din pricina colegilor, ajunsese să nu-i mai pese de nimic, fata aceea cum ar fi putut respecta acest îndemn?

— Nu știu. Nu cred că ar fi putut realiza așa ceva. Și n-ar fi fost vina ei. Ei nu sînt vinovați, oricum, în mai mică măsură decît noi, cei ce știm că nimic nu rămîne fără urmă. Ușurința cu care vorbim despre unele lucruri, lamentările, sub scutul sincerității și al falsului curaj, descurajează și astfel se face că numai după cîteva luni unii tineri dau bir cu fugiții. Cea mai corosivă acțiune împotriva moralului este formarea impresiei că nu vei reuși niciodată să realizezi ceea ce visezi, ceea ce fac ceilalți. Sînt tineri care pleacă la mai bine, știu, cel puțin așa declară ei și unii chiar cred. În realitate pleacă de teamă că nu vor putea și această teamă le este transmisă de vorbele aruncate în vînt. Cei ce procedează astfel nu pricep că ei înșiși ar fi revoltați dacă propriii lor copii ar fi primiți cu vorbe și glume aparent gratuite dar în fond descurajatoare. Educația copiilor începe cu educația părinților. Trebuie să recunoaștem: nimic nu este ușor astăzi, nimic nu se cîștigă ușor. Și eforturile trebuie să fie comune. Dacă pricepem asta... Nu ne este indiferent cum facem planul, sau mai altfel spus, facem planul și ne interesează ca el să fie făcut nu oricum, cu pierderi, e necesar și e bine să înțelegi ce faci, ca să crești odată cu munca ta.

— De pildă.

— Am în minte o discuție mai recentă cu mai mulți absolvenți ai școlii profesionale... Erau teribili de fermi. Întreprinderea ne-a angajat ca să lucrăm opt ore, ziceau. Asta știau. Bine, bine, le-am spus, desigur pentru opt ore, dar nu numai pentru atît: ci și pentru ca în aceste opt ore să muncești astfel, să înveți să muncești astfel încît să realizezi și sarcinile de plan care nu sînt nici ale directorului, nici ale președintelui de sindicat, ci ale nevoii unei țări de disciplină, ordine, planificare... V-ați gîndit la asta? V-a spus cineva pînă acum acest lucru? Nu prea le convenea, dar nici nu protestau, fiindcă n-aveau de ce. Același lucru, privit din unghiuri diferite, poate transforma munca într-un chin și o obsesie astenică sau în plăcerea pe care o ai atunci cînd faci un lucru pe care ți-l-ai asumat singur. Le-am mai spus eu și alte lucruri...

— Vă rog.

— Dacă ești supărat sincer nu e bine să-ți maschezi supărarea, să ai doar grijă la cuvintele și expresiile pe care le folosești. M-am supărat mai ales cînd cineva mi-a spus că n-are nevoie de mai mulți bani, fiindcă restul primește de-acasă. Asta-i realitatea. Mai ales fetele de la țară vin pentru calificare, să aibă carte de muncă și o pensie asigurată, dar banii nu le interesează, se mulțumesc cu banii pe care îi obțin fără să se obosească prea tare, restul de bani primindu-l de la părinți. Am chemat și părinții. Știi cum gîndesc unii: eu am tras și am rădat, copilul să nu mai sufere ce-am suferit eu. Și-i dă tot ce are, crește un comod, un individ lipsit de voință, fără nici o plăcere autentică și plictisii, mai tîrziu le pare rău, dar uneori e prea tîrziu... Așa că le-am spus fetelor. Dar unde credeți voi că vă treziți? La creșă? O să vă măritați. Aveți nevoie de bani. Aveți nevoie să știți unele lucruri. Nici de citit nu citiți. Căsnicia este una dintre cele mai grele probleme din viață. Aveți nevoie de bani, și ca să cîștigați bani trebuie să vă realizați sarcinile de plan, și ca să realizați sarcinile de plan trebuie să înveți disciplina muncii, iar asta, disciplina muncii, nu se învață, te pătrunde singură dacă ai grijă ca tot ce faci, tot ce te înconjoară să fie curat și cînsit.

Ați înțeles?, le-am întrebat, dar nu era nevoie să le mai întreb fiindcă nu vorbele contau ci tonul, indignarea mea era sinceră și nici prin cap nu-mi trecea că n-ar fi putut înțelege. Bani, le-am spus în încheiere, cu cât câștigați mai mult cu atât vă voi însele, dar și pe noi ceilalți, aveți nevoie de bani și dacă vi se dau înseamnă că țara are nevoie, mare nevoie de ceea ce dați voi în schimb.

— Și?
— Le-a fost greu la început să intre în ritmul de producție, fiindcă asta e greutatea cea mai mare pentru tinerii noștri. Și după aceea s-au obișnuit. Adică, la început, au rămas după program pentru a-și realiza sarcina de producție, apoi au învățat să muncească așa fel încât să poată da norma în timpul programului. Cât ai câștigat luna asta? 1600. Ei, e mai bine decât atunci când ai câștigat o mie? Mai bine. Vezi? Acum îți place. Ți place fiindcă știi...? Și avem, avem să știți fete tinere care câștigă peste două mii de lei și avem tineri care câștigă mai puțin și cu ei trebuie să discutăm fiindcă vizavi de muncă, în realitate își spun părerea despre noi, cei ce nu ne este rușine să muncim mult și dacă se poate chiar bine. Ascultă, draga mea, cu cineva care te injură sau te disprețuiește ai mai sta de vorbă? N-ai mai sta, așa-i? Nu te gîndești că nemuncind îi disprețuiești pe cei cărora le este dragă munca? Asta-i muncă politică. Munca politică este muncă și este politică, sînt fapte legate de fapte și izvorite din fapte ca să se întoarcă la fapte și este politică deoarece prin fapte noi facem politică, una limpede și înțeleasă fiindcă ne aparține.

NICOLAE CRISTACHE ■
(Va urma)

FRAȚII CUTOV (8)

**dați-mi voie, tovarășe comandant,
pină acasă, că trebuie
să-l bat pe frate-meu**

— Ne aflăm deci cam pe la jumătatea anului 1966, după aceea înfrîngere în fața lui Potolea. Vrei să te lași de box, dar maistrul Bobinaru te ademenește din nou și, după cum spuneai, pornești pe-un drum presărat cu flori, flori pe care le culegi cu multă trudă. După cite înțeleg, ne aflăm într-un important moment al vieții tale ca boxer.

— Da, revenirea mea la sală marchează începutul unui drum care, așa spune eu, se continuă și astăzi. Primul meci a fost să fie o revanșă cu Potolea, campionul de atunci îl bat fără drept de apel. Apoi un meci foarte greu cu un boxer numit Gheorghe Tănase. Il bat. Nu știu cum se face, dar boxez de două ori la rînd cu Gheorghe Drugă de la Brașov. În primul meci îl bat prin abandon, în al doilea meci îl bat la puncte. Drugă era pe atunci un boxer extrem de apreciat. Mă întîlnesc din nou cu Potolea și-l bat prin abandon. Il mai bat pe Gheorghe Voicilă din Cîmpulung Muscel, mai fac un meci nul cu același Drugă. Ultimele două meciuri au loc în cadrul unei tabere de juniori. Apoi, la Brăila, la mine acasă, îl bat pe Vasile Julea. Tot la Brăila, deși eram junior, boxez primul meu meci pe distanța de trei reprize a trei minute, ca la seniori. Adversarul meu, Monea, era o vedetă a clubului Steaua. Il bat. Un meci foarte greu îl susțin în compania lui Nicolae Borchescu de la Bocșa Română.

Este cazul să spun că între timp urcasem la categoria pană, adică la 57 de kilograme, și manifestam serioase tendințe să urc pină la 60, adică la semiușoară. Astfel stînd lucrurile cu greutatea mea, îl bat pe Borchescu, care era un ușor, adică boxa la 63,5 kilograme. Era el ușor, dar îl bat foarte greu. Acesta a fost în perioada respectivă meciul care m-a solicitat extrem de mult. Trebuie să spun că între timp se termină anul 1966, intrăm în 1967, ultimul meu an de juniorat, dat fiind faptul că aveam eu 18 ani impliniți, dar făceam 19 de-abia în octombrie. Nu vreau să mă laud, dar este clar că devenisem un boxer de spaimă. Băteam în linie, băteam tot ce întîlneam. De la meciul cu Potolea și pină în 1968, la Olimpiada din Mexic, unde aveam să pierd în semifinale, în fața unui american care devenea campion olimpic, n-am cunoscut înfrîngerea. Dar pină la meciul acela, disput finala campionatului național de juniori cu Drugă pe care-l bat prin abandon în repriza a treia.

Și-acum cred că ar fi momentul să spun că de cităva vreme, cumințenia de frate-meu, Simion, venea la sală și mă urmărea la antrenamente. Îi promiseseam mamei, ca să o liniștesc oarecum, că n-am să-l las pe Simion să se apuce de box. Și atîta vreme cit am fost eu la Brăila, Simion era doar un spectator. Dar iată că vine timpul și plec militar. Sînt cooptat la clubul Dinamo și-n prima scrisoare care-mi vine de acasă mama ține să mă beștească rău de tot, cum că numai eu sînt vinovat că Simion s-a apucat de box, că eu știam de toată povestea asta, că mi-am bătut joc de ea, că toate vorbele mele n-au fost decît minciuni, că să-mi fie rușine. Acuma, spuneți și dumneavoastră, ce vină aveam eu, ce puteam face? M-aș fi întors acasă, să-i trag o mamă de bătaie lui Simion, dar eram militar, nu puteam să plec cînd vroiam și nicidecum pentru un asemenea motiv, că dați-mi voie, tovarășe comandant, pină acasă, că trebuie să-l bat pe frate-meu.

Și-n loc să ajung la Brăila, iată-mă în Ungaria, cîștig, mă-ntorc în țară, apoi plec într-un turneu în Italia, iar cîștig, mă-ntorc în țară și-l mai bat pe clujeanul Matei Ladislau, după care trag o fugă pină în R.D.G., tot pentru un meci, bineînțeles, după care urma un meci foarte important, cu reprezentativa de tineret a Franței. Gala s-a disputat la sala Floreasca, iar eu urma să-l întîlnesc pe cel mai bun om al francezilor. Nu spun că și eu eram socotit cel mai

bun din echipa noastră. Devenisem, cu alte cuvinte, o vedetă. Era primul meu meci considerat cap de ațiș. Meciul în sine a fost mult mai ușor decît mă așteptam, sau poate că, așa cum spuneau specialiștii, eram eu într-o formă excepțională, atît ca tehnică, viteză, dar mai ales ca voință.

Nu știu cum să explic, dar pentru mine meciurile începeau imediat după cîntarul oficial. Nu-i vorba doar despre aceea odihnă totală pină-n clipa gongului, ci și despre un anume fel de a-ți aduna gîndurile. Lucrurile astea le bănuiam eu, dar mai ales le-am învățat de la maistrul Titi Dumitrescu, un om pentru care eu nu am destule și cele mai potrivite cuvinte ca să-l descriu. Dînsul, ca să încerc totuși, este mai întîi și mai întîi un antrenor priceput, știe cam toate tainele acestui sport, dar în aceeași măsură este și-un om care știe să te-nțeleagă așa, omeneste. În orice caz, în momentul în care urcam pe ring, eram extraordinar de atent la absolut tot ceea ce se întîmplă. Dacă n-ar fi fost lumina prea puternică a reflectoarelor, cred că l-aș fi putut privi pe fiecare spectator în față, i-aș fi văzut expresia, aș fi știut la ce se gîndea, i-aș fi simțit chiar și emoția. Vreau să spun, toată ființa mea este în acea clipă foarte, foarte vie. Bineînțeles că-mi studiez și adversarul. Unii, în acele clipe, se gîndesc numai și numai la meci, sînt teribili de rigizi, lucru care se prelungește chiar și pină la jumătatea primei reprize. Alții te privesc chiar în mijlocul ochilor și cu o uitătură cruntă încearcă să te intimidaze. Alții, dimpotrivă, ațîșează un fel de nepăsare, de parcă meciul ar fi un fel de discuție amicală. În ceea ce mă privește, am felul meu de-a fi, indiferent de adversar. Dacă am emoții? Sigur că am și cred că oricare boxer, oricît de experimentat ar fi, tot trebuie să simte, așa, un fel de îngrijorare.

Dar să mă-ntorc, cum spuneți, în timp. Care va să zică băteam peste tot, de parcă altă treabă n-aveam decît să urc pe ring și să-mi bumbăcesc adversarii. Băteam la ușă campionatele naționale de seniori ale anului 1968, anul Olimpiadei mexicane. Pornit, cum am spus, numai și numai pe victorii, ajung în finala categoriei de 60 de kilograme, semiușoară, și cîștig în fața lui Bădoi. Cîștigam nu doar primul meu titlu la seniori, cît mai ales pașaportul pentru Mexic.

Acolo, în Mexic, am fost la un pas de disputarea finalei. Cîștig primele trei meciuri în fața unui finlandez, a unui tunisian și-n fața bulgarului Pilicev, pe care-l voi întîlni la numai un an, în europene, în finala de la București. Pierd în semifinală în fața celui boxer american al cărui nume nu mi-l amintesc cu exactitate, dar care, după cite știu, cîștigase cu scorul de 3-2, de unde se înțelege clar că a fost vorba de un meci extrem de echilibrat. Așa cum am spus, americanul avea să devină campion olimpic, învingîndu-l în finală pe polonezul Grudzien. Oricum, alături de argintul cîștigat de Monea, măream și eu cu un bronz zestrea medaliilor olimpice cucerite de boxerii români.

VICTOR NITĂ ■
(Va urma)

EDUCAȚIE PRIN AMINTIRI

incurcăturile locotenentului (2)

— Da, desigur, dumneata trebuie să cunoști și tot felul de întîmplări...

Șoferul l-a privit cumva peste sticlele ochelarilor care i-au alunecat pe nas.

— De știut, știu multe, dar am ajuns...

«Asta-i, și-a spus maiorul, nu puteam lua și eu un punct mai depărtat?», apoi cu voce tare:

— Vreau să te rog ceva. M-am răzgîndit. Să ne întorcem. Bine?

— Cum să nu fie bine? Ce zice clientul e poruncă pentru mine!

— Spuneam că știi tot felul de întîmplări.

— Cum să nu știu? Chiar ieri s-au urcat la mine unul cu nevastă-sa, cam afumat, s-au pus pe ceartă și apoi s-au apucat să se bată. Am oprit și i-am dat jos.

— Multe ai mai văzut dumneata...

— Chiar acum citeva seri... Nici nu știți ce să mai crezi. Un ins elegant, care vorbea stîlciț românește, m-a plătit înainte să aștept în fața teatrului... Mă rog, am stat. L-am văzut că vine cu o fetișcană înălțuță și subțirică, frumușică, parcă ea se tot codea, apoi tot ducea o mină la frunte de parcă o durea capul, pină la urmă s-au suit în mașină și fata mi-a spus o adresă. Apoi nu știu ce s-a întîmplat, fata parcă vorbea ca năucă, parcă ar fi pătîlit-o somnul dintr-o dată. Cînd am ajuns la adresa spusă de fată străinul mi-a spus să min și mi-a dat altă adresă. Io m-am codit, dar dacă am văzut că fata stă ca adormită, că nu spune nimic, i-am dus unde a zis el, la o casă de la marginea orașului, unde ne aștepta în poartă o altă fată, tot frumoasă foc.

— Și ce e chiar așa de ciudat în asta?

— Păi, cînd a coborît fata era cumva căzută cu capul în piept, zău, parcă ar fi fost în somn, de făcea tot ce îi spunea ăia, de parcă ar fi fost vrăjită... Am ajuns.

— Nici nu am observat că ne-am întors la stație... Știi ce te rog? Să mă duci...

Maiorul i-a spus adresa de acasă, zicînd că orice s-ar întîmpla, s-a plimbat destul cu taxiul. Șoferul l-a privit o clipă ciudat, apoi cu gestul omului obișnuit cu tot felul de ciudățenii sau capricii a pornit spre adresa indicată, reluînd:

— Nu ți s-o fi părut dumentale povestea mea șoadă, dar mai al dracului chestie o fost că și ieri seară m-o oprit

unul, cu aceeași față frumușică, acum era unul tînăr, dar fata era tot ca năucă, de parcă nici nu s-ar fi putut ține bine pe picioare cînd a coborît. Numai că ieri a fost alt bărbat, unul tînăr și parcă mai grijuliu cu fata... M-am dus și la miliție și am anunțat, dar ofiterul de serviciu mi-a spus că nu are nici o reclamație, că nu a fost furat nici o fată și că din moment ce nu s-a întîmplat nimic rău... Mi-a arătat ușa, cum zicem noi.

Maiorul și-a spus în gînd că nu s-a întîmplat chiar așa din moment ce el a aflat din raportul celui ofiter de serviciu numărul taxiului. Se pare că șoferul a observat că această poveste nu îl mai interesa pe clientul său, așa că a trecut la alt subiect:

— Eu chiar să am bani, nici nu mi-aș cumpăra mașină. Dai 70 000 de lei, plus tot felul de taxe, de asigurări, bani pe benzină, pe piese și cauciucuri de schimb... Cu banii ăștia te poți plimba cît îi țara în fiecare an...

Maiorul a zîmbit întrebîndu-se ce mustră ar face șoferul dacă i-ar spune că el are mașină, lăsată la serviciu, și că plătește curse cu taxiul aiurea, dar i-a spus:

— Cred și eu că e mai bine cu taxiul, mai ales dacă ai noroc de un șofer simpatic cum ești dumneata... Dar, știi ceva? Nu vrei să mă duci pină la teatru?

«Frumos, destul de frumos și de curat montat baletul ăsta, își spunea maiorul, apoi tot el s-a corectat: Cam siropoasă însă muzica și cam copilăroasă fabulația... prea o întinde cu păpușa asta care prinde viață, am înțeles bine simbolul cu iubirea de artă a păpușarului care îi însuflețește creațiile, l-am înțeles de la început și e cam mult să tot o dea pe tema asta... Cam siropoasă și chestia că el trăiește răsplata pasiunii sale numai în vis... Să fiu sincer, dacă ar fi fost să văd spectacolul numai de dragul lui, cred că aș fi plecat... Sper că e pe sfîrșite... Chiar dacă fetele sînt grațioase și drăguțe... Oare care e cea care i-a sucit capul locotenentului meu?... Sper că nu e solista... se vede cît de colo că e cam bătrînă, cu tot fardul și grația ei...»

La sfîrșitul spectacolului, în timp ce unii mai aplaudau, maiorul a ieșit înainte ca să fie cumva observat de locotenent, a înconjurat clădirea masivă a teatrului și s-a instalat la volanul mașinii sale, anume parcată în așa mod încît să poată supraveghea ieșirea din spate pentru actori. A zîmbit cînd l-a văzut pe locotenent apărînd în dreptul acelei intrări, plimbîndu-se agale și netezindu-și din cînd în cînd părul.

Văzînd că actorii și actrițele tot ieșeau vorbindu-și și despărțîndu-se zgomotoși, iar nerăbdarea din așteptarea locotenentului creștea vizibil, după modul în care acesta se plimba ca un lup în cușcă, și-a zis că fata se lasă cam mult așteptată. În fine, cînd a apărut i s-a părut că între cei doi are loc un fel de parlamentare, care s-a încheiat cu plecarea lor cumva posomorți, cu capetele în pămînt. «Nu prea îi cresc acțiunile, și-a spus maiorul. Cam pretențioase actrițele astea, mai ales dacă... Si nu pare că i se face rău... Sau poate urmează doar în stradă și faza cu ameteala...»

Nu s-a întîmplat nimic nici în stradă. Urmărîndu-i de la distanță, din mașină, maiorul își spunea că locotenentul ar fi putut opri un taxi ca să o conducă. «Așa cum tot opresc și iar pornesc și în mașina în viteză întîi, iar o să mă trezesc că am necazuri cu placa de ambreiaj», și-a spus. Apoi, cînd i-a văzut că se opresc în fața intrării unui bloc, că locotenentul îi sărută mina tandru și cere monios, a continuat comentariul pentru sine: «Cam rece despărțirea... Cam rece... și eu am pierdut vremea degeaba. Nici măcar nu i s-a făcut rău.»

Cînd tocmai se întreba dacă e mai bine să plece discret sau să își semnalizeze prezența locotenentului ca să îl ducă acasă cu mașina, a observat cum doi tipi solizi s-au apropiat de locotenent, din direcții diferite, și cum ar fi vrut să îi închidă orice șansă de a evita întîlnirea cu ei. «Asta-i bună, și-a zis, fata e bine păzită...» dar nu și-a putut continua gîndul, fiindcă cei doi au început să îl tragă unul spre altul pe locotenent, voind evident să îl determine să se încalce. «Nu e cinstit, doi la unul!» și-a mai putut spune, fiindcă bătaia izbucnise și cu toate că locotenentul a făcut dovada cunoștințelor sale de box și judo, era clar că cei doi îl vor bate măr. Înainte să se gîndească dacă e potrivit sau nu să intervină, s-a trezit că a ambalat violent și a țîșnit aprinzînd farurile la faza mare. Tipul în dreptul căruia a oprit botul mașinii a sărit în lături, dar, trîgînd violent frîna de mină și virînd brusc în timp ce ambala a făcut mașina să pivoteze pe roțile din spate și să îl doboare lovindu-l cu latul ei. Apoi a sărit să îl imobilizeze, dar tipul a luat-o la fugă. La fel a făcut și celălalt, s-a gîndit să pornească după ei, dar cum locotenentul se aduna destul de greu de pe jos, sprînjindu-se în ridicare de peretele blocului, a fugit la el. În adevăr, luase citîva pumni zdraveni.

— Ia să te văd, viteazule!... Cîteva vinătăi, miine o să apară la serviciu acoperit cu fișii de leucoplast... În fine, hai să te duc acasă cu mașina.

Locotenentul i-a zîmbit, dar cum avea buza tumefiată, și-a dus repede mina la gură. Greoi, a reușit totuși să îl întrebe:

— Cum v-a reușit chestia cu întorsul mașinii pe loc, de l-ați rețezat pe ăla...?

— Credeam că nu ai timp să mă vezi printre pumni... Treaba asta se numește derapaj controlat. Dar, pină să îți cumperi mașină mai ai vreme să înveți... Ai idee cine erau cei doi tipi? Ce să zic, după felul în care ai scos-o cu ei în prima repriză e clar că se știu bate destul de tehnic.

— Habar n-am. Mi-au spus că să o las în pace pe Delia...

— Dacă nu mă înșel, pe unul dintre ei l-am recunoscut... Aș vrea să te ocupi de această Delia și profesional, fiindcă treaba devine serioasă... Am eu niște bănuiele...

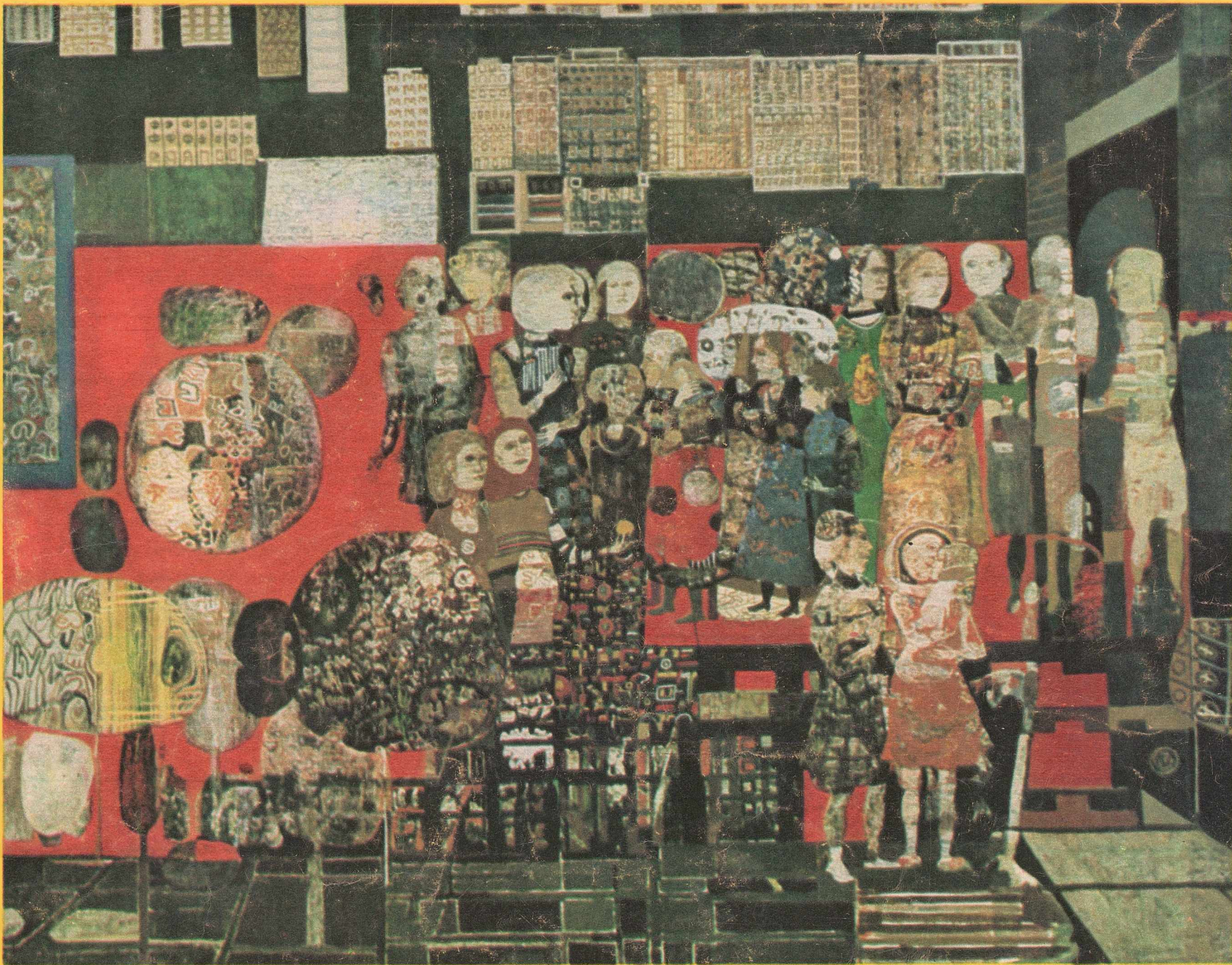
EMIL POENARU ■
(Va urma)

COPERTA NOASTRĂ:

Fotografie de ELENA GHERA ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

**civilizația
ochiului**

**DE
FIECARE
DATĂ
LUMEA
ÎN CARE
TRĂIM**

Am adunat toate tablourile Georgetei Năpăruș stocate în pavilioanele memoriei și, înșirându-le pe ziduri închipuite, am imaginat o expoziție. Apoi am pus privirile să se plimbe de-a lungul coridoarelor cu imagini și să spună ce văd ele în aceste ferestre ale vizibilului, și nu în ultimul rând ce simt, pentru că — îmi ziceam — o imagine în afara unei reacții afective este la fel ca un drum pierdut sau care nu duce nicăieri. Și ele au descoperit de fiecare dată lumea în care trăim.

Lumea în care trăim, cu duminicile, grădinile, logodnicii, casele părintești, spațiile verzi, copiii, dar mai ales femeile pentru care pictorul a creat o nouă geografie a locului, dacă nu o altă realitate, atunci când le-a convertit în culoare. E un spațiu pictural în care retorica a fost întreruptă, unde perspectivele discursive și zadarnice au fost înlocuite uneori cu profunzimile tăcerii, devenită fundal pentru trecerile sau recitativele ceremonioase ale personajelor. Dar cum Georgeta Năpăruș are oroare de vid, ea a inventat pentru ele scene cu detalii decorative, care impun imaginilor un aer fastuos, apropiindu-le adesea de iluziile feeriei. În acest spațiu ambianță — fără unghiuri de fugă și perspective înșelătoare, constrins să existe prin propriile lui geometrii, descrise aluziv sau numai presupuse, unde profunzimea se realizează prin armonioase repartizări în plan — ea își plasează personajele, rareori singure, mai întotdeauna reprezentând gru-

puri ordonate paratactice, care pot aminti decorurile pe care vechii pictori le-au descris pe cerurile frescelor. Reprezentate frontal sau figurate în poziții laterale, succedînd fiecare în șirul mulțimii conform unei ritmici savante, personajele trăiesc mai întotdeauna o nemișcare contemplativă. Uneori parcă pornesc, dar nu pleacă niciodată, alături un gest le scoate din solitudinea lor, dar sensul acestuia e mai mult decorativ, o componentă a dinamicii generale a tabloului. Numere într-o mulțime, personalitatea lor se realizează mai deplin prin descrierea grafică atentă, în care minuția poate evoca detaliul, dar mai ales datorită precizărilor decorative, unice pentru fiecare personaj, care uimesc retina prin nerepetare cromatică. Dacă aglomerarea unor personaje într-un spațiu pictural nu este un lucru nou, soluțiile compoziționale ale Georgetei Năpăruș un înedit incontestabil, fie și numai dacă analizăm regimul coloristic al figurilor. Lipsite de corporalitatea pe care o dau volumele, ele trăiesc prin acele descrieri cromatice pline de fantezie, prin dozarea transparentelor, care adaugă la realitatea lor un dram de poezie. Singure sau împreună, mulțimile de personaje închipuind viața transmit o stare de incantație și uimire și o chemare, pe care privitorul o urmează totdeauna cu emoție.

CORNEL BOZBICI ■
Reproduceri color de
V. MĂNECAN ■